

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

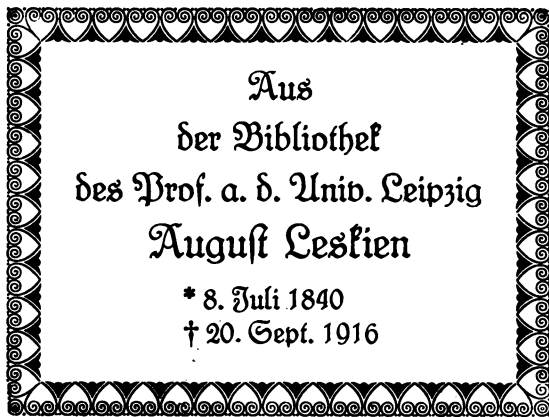
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

PG
1285
.D3

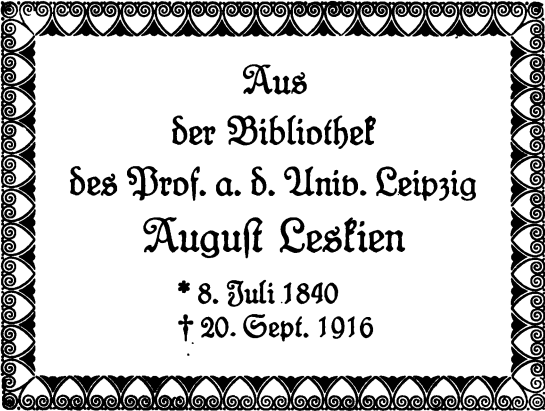

Aus
der Bibliothek
des Prof. a. d. Univ. Leipzig
August Leskien

* 8. Juli 1840
† 20. Sept. 1916

A. Leskien

Aus
der Bibliothek
des Prof. a. d. Univ. Leipzig
August Leskien

* 8. Juli 1840

† 20. Sept. 1916

A. Leskie

_____

_____

OPERA ACADEMIAE SCIENTIARUM ET ARTIUM
SLAVORUM MERIDIONALIUM.

DJELA

JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE

ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

KNJIGA XVII.

U ZAGREBU 1896.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

AKCENTI U GLAGOLA.

NAPISAO

GJURO DANIČIĆ.

IZDALA

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

DRUGO IZDANJE.

U ZAGREBU 1896.

KNJIŽARA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE (DIONIČKE TISKARE.)

1130

PG1285

D3

Kako sam prošlih godina pretraživao akcente i njihove promjene u samostavnijeh riječi,¹ isto sam ih onako rad pretražiti i u glagola. Od misli kojih sam se prije držao nije me do sada moglo ništa odvratiti što se o toj stvari pisalo; a najbolje što se pisalo nije ni protivno mojim mislima, ako se razumijemo. Glavno je u mene što držim da naš jezik ima dva različna duga i dva različna kratka sloga onda kad ne može biti sumnje da je na njima akcenat (gláva, zláto, mágla, sláva), i da su s jednijem od taka dva duga sloga, na kojima je za cijelo akcenat, jednaki svi ostali dugi slogovi, za koje bi se moglo misliti da na njima nije akcenat, i za to da nam trebaju četiri znaka kojima bismo bilježili kad treba dva različna duga i dva različna kratka sloga. Od kuda dolazi ta razlika izmegju slogova, o tom ja nijesam govorio; a što rečena četiri znaka za četiri različna sloga, na kojima je bez svake sumnje akcenat, zovem akcentima, ili što za ta četiri sloga govorim da je na njima akcenat, od tuda se valja da ne može izvoditi da mislim da ona razlika dolazi samo od akcenta, a da nikake sumjese s kvantitetom nema; ja bih prije rekao da se u tome samo od sebe razumije ono što neki vele da odričem. Što se tiče samijeh znaka, ja ne mogu dokučiti da bi bilo razumnije ostaviti sadašnja četiri znaka za to, što svaki njih pokazuje kakav je koji slog i kvantitetom i akcentom, pa tobože rastavljajući kvantitet od akcenta uzeti dva znaka za dvojaki kvantitet i na oba dodavati još dva znaka za dvojaki akcenat; to bi bilo pisanje kakovo ja ne

¹ Vidi Slavische bibliothek, herausgegeben von Fr. Miklosich, bd. 1. 1851. Гласник VIII. 1856. XI. 1859.

mogu vjerovati da želi ko od onijeh koji sadašnjemu pisanju zabavljaju što miješa kvantitet s akcentom, kao da ne bi i u govoru bilo oboje smiješano u sva četiri pomenuta sloga. A što duge slogove, o kojima bi se moglo misliti da na njima nije akcenat a koji su — kako ja znam — jednaki s jednijem od ona dva duga sloga na kojima je za cijelo akcenat, bilježim istijem znakom, kojim bilježim taj dugi slog na kom je za cijelo akcenat, ni tijekom niti zabacujem kakoga kvantiteta niti dajem kake slave akcentu, a mislim da i ne griješim, jer ne činim ništa drugo nego dva sloga koja mi se čine da jednako glase, i o kojima mi nije poznato da je ko doista dokazivao da ne glase jednako, bilježim jednakim znakom. A da bi se i dokazalo, da ta dva sloga ne glase jednako, onda bismo istina dobili još jednu vrstu slogova, za koje bi trebao još jedan znak, razlikovali se oni od ostalih samijem kvantitetom ili i kvantitetom i akcentom, ali ni onda ne bi što se do sada zabavljalo sadašnjemu pisanju vrijedilo više nego što sada vrijedi, t. j. ne bi se ni najmanje potvrdilo da je kaka pogrješka što se svakim od sadašnja četiri znaka bilježi u jedno i kvantitet i akcenat. — Lako može biti pogrješaka u dojakošnjim člancima mojim, ali ne mogu priznati da je koja doslije popravljena ili otkrita. Još lakše može biti da sam u ovom članku na više mjesta pogriješio; ko bi mi pogrješke popravio, ja bih mu veoma zahvalan bio.

Pregledajući glagolima akcente uzimaću ih najprije po vrstama u koje ih dijeli nauka o oblicima, jedno za to što i osnove same, po kojima ta dioba biva, donose glagolu u oblicima njegovijem ovaki ili onaki akcenat, a drugo za to da bi se svaki glagol mogao lakše naći i s njim se mogla lakše otkriti svaka pogrješka koju bih učinio. Na pošljedku ću sabrati pravila koja se u tom pregledanju pokazu za akcente u glagola.

Neki oblici imaju na nekim slogovima u najviše glagola [^]; tako ima sadašnje vrijeme i prilog sadašnjega vr. na umetku između osnove i nastavka, ili na slogu u kom se taj umetak izgubio, n. p. tresēm, vidim; tresûci, viděci; tako drugo pregjašnje vr. u drugoj polovini umetka: tresijâh; tako prilog pregjašnjega vr. na samoglasnom koje se nagje pred nastavkom: pletâvši, molivši. Tijeh slogova ne ću pominjati osim kad je na njima drugi akcenat.¹

¹ Vuk u gramatici pred rječnikom staroga izdanja na str. LX i LXI svjedoči da neki glagoli na tijem slogovina u sadašnjem vr. mogu i imati i

Glagoli prve vrste.

Što se jednima njih osnova svršuje na suglasno, drugima na samoglasno, trećima čas na suglasno čas na samoglasno, od tuda biva te jedni u nekim oblicima imaju jedan slog više ili manje nego drugi, a od tuda već može nastati meĝu njima razlika u akcentu. S toga ću ih razdijeliti na troje: 1. kojima se osnova svršuje na suglasno, 2. kojima se osnova svršuje na samoglasno, 3. kojima se osnova svršuje čas na suglasno čas na samoglasno. Da ih pregledamo tijem redom.

I. Glagoli prve vrste s osnovom na suglasno.

Svjema je prostijem osnova od jednoga sloga; a akcenat imaju na njoj u infinitivu jedni ´: trésti, drugi `: plésti, treći ~: grísti.

1. U kojih je prostijeh akc. ´ u infinitivu na prvom slogu.

U njih ostaje isti akcenat u svijem oblicima osim onijeh koje ću na po se spomenuti, n. p. trésti; trésêm, trésês, trésê, trésêmo, trésête, trésû; trésoh, tréso smo, tréso ste, tréso še; trésijâh, trésijâše, trésijâše, trésijâs mo, trésijâs te, trésijâhu; trési, trésimo, trésite; trésûći; trésâv, trésâvši; trésla, tréslo; trésen, trésena, tréseno. — U drugom pregjašnjem vr. (imperf.) ostaje isti akcenat i onda kad mu se umetak *ija* skрати u *a*: trésâh, trésâše, trésâše, trésâs mo, trésâs te, trésâhu.¹

U 2. i 3. licu jed prvoga pregjašnjega vr. (aorist) mijenja se ´ na ^: trése.²

U prvom pridjevu mijenja se ´ na ^ u onijem padežima koji nemaju za se nastavka pa im ostanu na kraju dva suglasna od kojih je krajnje *l*, te se meĝu dva suglasna umetne *a* i krajnje se *l* pretvori u *o*, a ti su padeži prvi jednine i s njim jednaki četvrti jedn., n. p. trésao.³ — Glagoli kojima se osnova svršuje

ne imati ^; izmeĝu glagola u kojih tako dvojako može biti navodi iz prve vrste *tresem* i *lijem*, iz pete vrste *snujem*, i iz šeste *kazujem*; uz to ne treba smetnuti s uma da na istom mjestu samo s akcentom ^ na rečenim slogovima navodi glagole prve vrste *pletem* i *pečem*, i glagole druge vrste *metnem*, *dignem*.

¹ *métijâh* i *métâh*. Vuk, rječn. kod *mésti*.

² Vuk, rječn. star. izd. LXII.

³ tako se mijenja taj akcenat i u adjektiva, n. p. *nágla*, *náglo*, a u muškom rodu u 1. pad. jed. *nágao* (vidi u Vukovu rječniku; pogrješka je u mojim oblicima 1863. str. 43 *nágao*), tako *svijëtla* (ist. *svétla*, zap. *svítla*), *svijëtlo*, a u muškom rodu u 1. pad. jed. *svijetao* (— *svétao*, *svítao*).

na *d*, *t*, te se u prvom pridjevu krnji gubeći krajnje suglasno, ne mijenjaju akcenta u tom obliku onako kao ostali, nego mjesto njihova $\grave{}$ imaju $\`$, n. p. mēo (a $\acute{}$ ostaje i u njih gdje je u ostalijeh: mēla, mélo).¹ — A glagol od osnove *ra st* ne gubeći u tom obliku krajnjega glasa u osnovi, mijenja i akcentat u tom obliku kao ostali, koji ne gube krajnjega glasa u osnovi: rāstao (u ostalijem padežima rāsła, rāslo itd.).²

U složenijeh ovakih glagola ostaje akc. $\acute{}$ ondje, gdje je u prostijeh, n. p. istrésti; istrésēm, istrésēš, istrésē, istrésēmo, istrésēte, istrésū; istrésoh, istrésosmo, istrésoste, istrésošē; istrési, istrésimo, istrésite; istrésła, istréslo; istrésāv, istrésāvši; istrésēn, istrésēna, istrésēno. — A gdje se u prostijeh mijenja $\acute{}$ na $\grave{}$, ondje složeni takogjer imaju $\grave{}$, ali u njih slog koji je pred tijem akcentom, dobija $\`$  u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., n. pr. ìstrése; — a u prvom pridjevu slog koji je pred  $\grave{}$  dobija  $\`$, n. p. ìstrésao, nārāstao. Kad se u ovom posljednjem obliku mijenja $\acute{}$ na $\grave{}$, onda u složenijeh otpada $\`$  a slog prednji dobija  $\`$, n. pr. zāmeo. — Koji su tako složeni da nemaju sprijed cijela sloga više nego prosti, u njih ne može ni biti ovijeh razlika, nego akcentat ostaje kako je u prostijeh, n. pr. smēo, smēla itd.

Ali složeni tako da sprijed imaju dva sloga više nego prosti, u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. mjesto $\`$  na slogu pred  $\grave{}$  imaju ga na drugom od sloga na kom je  $\grave{}$ , n. pr. prēobūče. A u prvom pridjevu ostaje  $\`$ pred slogom na kom je $\grave{}$ kao u složenijeh s jednim slogom, n. p. preobūkao.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima:

s osnovom na *t*: mēsti, za-, iz-, o-, po-, pod-, raz-, s-, u-; rāsti,³ do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, raz- se, s-, uz-;⁴

s osnovom na *z*, *s*, i to na *z*: yēsti (acu pingere), do-, iz-, na-, o-, pod-, raz-, u-; vīsti se, za-, iz-, na-, od-, ot-, po-, raz-, u-; — na *s*: trēsti, iz-, na-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, uz-;

¹ tako biva i u adjektivu od jednoga sloga kad se iza akcenta $\acute{}$ promijeni *l* na *o*: gnjĭla, gnjĭlo, gnjĭto; bijĭla (= bĕla), bĭo (= bĕo).

² Ovaj bi pridjev u svijeh glagola odregjen mijenjao u svijem padežima $\acute{}$ na $\grave{}$, pred kojim bi u složenijeh najbliži slog imao $\`$: ùzēblĭ.

³ koje glasi i résti.

⁴ Vuk ima nāgnjēsti a prostoga gnjēsti nema; Budman pak gram. 77 piše gnjēsti, po tome bi i ovaj glagol išao ovamo.

s osnovom na *b, p, v*, i to na *b*: dúpsti, za-, iz-; zépsti, na-, o-, po-, pre-, pro-, u-; skúpsti, iz-, o-, po-, pro-; — na *p*: cípsti, iz-, na-; — na *v*: živsti, do-, na-, nad-;

s osnovom na *g, k, h*, i to na *g*: léci, za-, iz-, na-, raz- se, u- se; — na *k*: vúci, do-, za-, iz-, na-, obúci, odvúci, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, pres-, preobúci; túci, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; — na *h*: vriječci (ist. vréci, zap. vrići), o-. Ne sumnjam da ovamo ide i taj pošljednji glagol, koji u svijem oblicima ima akcenat kao i ostali ovoga reda, samo mu u prvom pridjevu prvi padež jed. muškoga roda piše Vuk (u rječniku) vřhao i prema tome òvrhao; ali mislim da je to pogriješka mjesto vřhao i òvřhao, koja se lako može razumjeti kad se uzme na um da se *h* ne govori svuda te dolaze tri vokala jedan do drugoga, koji se jedan uz drugi lako pomijeraju, te smetaju razabrati akcenat.¹

Glagoli druge vrste koji neke oblike imaju po prvoj, ako u nekima izmegju tih oblika i imaju akcenat kao ovi glagoli, opet se u drugim oblicima, koje imaju po prvoj vrsti, razlikuju od ovijeh akcentom. Vidi br. 7.

2. U kojih je prostijeh akc. ` u infinitivu na prvom slogu. Oni su dvojaki: u jednijeh ostaje isti akcenat u sadašnjem vr., a u drugih se mijenja.

a. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim onijeh koje ću na po se spomenuti, n. p. pèci; pècém, pècèš, pècê, pècêmo, pècête, pèkû; pèkoh, pèkosmo, pèkoste, pèkoše; pècijâh, pècijâše, pècijâše, pècijâsmo, pècijâste, pècijâhu; pèci, pècimo, pècite; pèkûci; pèkâv, pèkâvši; pèkla, pèklo; pèčen. — U drugom pregj. vr. ostaje isti akcenat i kad mu se umetak *ija* skрати u *a*, n. p. plètâh, plètâše; žèžâh, žèžâše itd.

U sadašnjem vr. u 1. i 2. licu mn. može se akcenat i promijeniti tako da otpadne ` s prvoga sloga, pa drugi slog, umetak *e*, dobije ', n. p. pečémo, pečéte, pletémo, pletéte.

U prvom pregj. vr. u 2. i 3. licu jed. mijenja se ` na `; n. p. plète, plète; pèce, pèce.

U prvom pridjevu u 1. pad. jed. muškoga roda mijenja se ` na `; n. p. pèkao, grèbao. Isto biva i kad se krnji osnova gubeći

¹ I oni koji su u ovoga glagola u infinitivu izgubili ` uz *r*, imaju na samom *r* `: vréci, ovříci. Vidi u Vukovu rječniku.

s kraja *d, t*, n. p. plèo, mèo; ali samo u tom padežu, a u drugima ostaje `: plèla, mèla. Glagol kojemu je osnova *bod* u tom obliku gubeći krajnje *d* dobiva dva *o* jedno do drugoga, te ih oba slijeva u ô: *bô* (mjesto *bôo*); u ostalijem padežima ostaje `: bôla, bôlo.

U drugom pridjevu u svijem padežima osim prvoga jed. muškoga roda otpada s prvoga sloga ` pa prelazi na drugi, n. p. pletèna, pletèno; pečèna, pečèno; grebèna, grebèno. Ovaj pridjev kad je odregjen, onda ima ` na prvom slogu u svijem padežima: pèčenî, pèčenâ, pèčenô.

U složenijeh ostaje akcenat kako je u prostijeh, osim kad je u prostijeh ` , n. p. oplèsti; oplètêm, oplètêš, oplètê, oplètêmo (opletêmo), oplètête (opletête), oplètû; oplètôh, oplètôsno, oplètoste, oplètôše; oplèti, oplètimo, oplètite; oplètâv, oplètâvši; oplèla, oplèlo; oplèten, opletèna, opletèno. — A kad se u prostijeh promijeni ` na ` , onda složeni gube akcenat sa sloga na kom je u prostijeh, pa im na slog koji je pred tijem slogom dolazi ` , i to u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr., n. p. òplete, privede, priveze,¹ ùteče; — a u prvom pridjevu dolazi na isto mjesto ` , n. pr. ispekao, ògrebao, dòvezao; tako i u glagola kojima se u tom obliku krnji osnova: òpleo, dòveo.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima:

s osnovom na *d, t*, i to na *d*: bòsti, za-, iz-, na-, nad-, o-, po-, pod-, pri-, pro-, s-, u-; vèsti,² do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; grèsti;³ — na *t*: mèsti, za-, iz-, o-, po-, raz-; plèsti, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, raz-, s-, sa-, u; cvàsti, pro-, raz- se, u-, rasevjesti se;

s osnovom na *z, s*, i to na *z*: do-vèsti, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; — na *s*: nèsti sa složenima o kojima će kao i o njemu biti još na po se govor;

s osnovom na *b, v*, i to na *b*: grèpsti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, raz-; — na *p*: tèpsti se, stèpsti se;

s osnovom na *g, k*, i to na *g*: žèći, za-, o-, po-, pod-, pro-, raz-, sa-, u-; — na *k*: pèći, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-

¹ Vidi u Vukovu rječniku kod priversti privedem i priversti privezem.

² Bjesnilo je divlje Turke

na sve naše kraje velo. P. Petrović Njeguš, šćep. 107.

³ u mojim Oblicima srpskoga jezika stoji grijేశkom na str. 68 grédém. Vidi Vukov rječn. i Budm. gram. 76.

pri-, u-; tèci, do-, za-, iz-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-.

Glagol *nesti* i složeni njegovi u oblicima u kojima ima cijelu osnovu ima i akcenat kao i ostali glagoli ovoga reda: *nèsti*, *nèsêm*, *donèsêm*, *donèsêš*, *donèsê*, *donesémo*, *doneséte*, *donèsû*;¹ *donèsoh*, *dönese*, *dönese*, *donèsosmo*, *donèsoste*, *donèsoše*; *donèsi*; *donèsen*, *donesèna*. A u kojim se oblicima osnova krnji, te mu se i samoglasno mijenja, u njima je i akcenat drugačiji: po što otpadne krajnje *s*, a *e* se pretvori u glas koji je u staro vrijeme bio *ɾ*, dolazi na taj glas u infinitivu *ʹ*, mjesto kojega u južnom govoru na drugi od njegova dva glasa kojima zamjenjuje staro *ɾ* dolazi *˘*: *nijèti*, *snijèti* (istočno *nèti*, *snèti*, zapadno *níti*, *sníti*). U složenijeh, koji imaju cio slog više nego prosti, mijenja se u infinitivu taj *ʹ* na *˘*, pa na slog koji je pred *˘* dolazi *˘*, a tada u južnom govoru mjesto *˘* na prvi od dva glasa kojima zamjenjuje staro *ɾ* dolazi akcenat *˘*, koji opet otpada kad pred njim ima *˘*: *dònijeti* (istočno *dònèti*, zapadno *dòníti*), *zànijeti*, *iznijeti*, *nànijeti*, *nàdnijeti*, *òbnijeti*, *òdnijeti*, *pònijeti*, *pòdnijeti*, *prènijeti*, *prinijeti*, *prònijeti*, *ràznijeti*, *ùnijeti*, *ùznijeti*.² Tako je i u prvom pregj. vr. u složenijeh, osim 2. i 3. lica jed., u kojima se ne krnji osnova: *iznijeh* (istočno *iznèh*, zapadno *iznìh*), *iznijesmo*, *iznijeste*, *izniješe*.³ U prvom pridjevu u prostoga i u složenoga koji nema cijela sloga više nego prosti, dolazi *ʹ* u svijem padežima koji imaju nastavak za se: *nijèla* (ist. *nèla*, zap. *níla*), *snijèla* (ist. *snèla*, zap. *sníla*); a u padežima koji nemaju za se nastavka nego na kraju ostaje *l*, pa se *l* pretvara u *o*, dolazi *˘*: *snìo* (ist. *snèo*⁴); u složenijeh koji imaju cio slog

¹ U sadašnjem vr. kao da mogu ovi glagoli imati i drugačiji akcenat: Vuk u rječniku kod *dònijeti* ima ne samo *donèsêm* nego i *dònesêm*, kao da bi u prostoga bilo *nèsêm*; ni kod jednoga od ostalih složenijeh ne pominje Vuk da je i tako.

² Vidjećemo i drugih glagola gdje se akcenat *ʹ* prostijeh mijenja u složenijeh na *˘*; isporodi br. 5 a. Ipak kao da su od ovoga glagola složeni u običaju i bez rečene promjene u infinitivu: Vuk u rječniku ima za istočni govor uz *dònèti*, *pònèti* i *donèti*, *ponèti*.

³ u prostoga kad bi bio u običaju u tom obliku i u složenoga s krnjom osnovom koji nijednoga sloga nema više nego prosti, a to je *snijeti*, mislim da u množini ne bi bio taj akc. *˘*, nego *ʹ*: *snijèsmo* (istočno *snèsmo*, zapadno *snísmo*), *snijèste* (ist. *snèste*, zap. *sníste*), *snijèše* (ist. *snèše*, zap. *sníše*), pa se u složenijeh, koji imaju cio slog više nego prosti, mijenja u množini *ʹ* na *˘*.

⁴ mjesto *snèl*, kao *bèo* m. *bèl*, *bìo* m. *bíl*, južno *bijel*.

više nego prosti, mijenja se u tom obliku akc. ´, koji je u prostoga, na ˘, kao i u infinitivu, ali na slogu pred ˘ ne stoji ` kao u infinitivu, nego ˘: dõnijela (ist. dõnëla, zap. dõnila), dõnijelo (ist. dõnelo, zap. dõnilo), dõnijeli (ist. dõnëli, zap. dõnili); a sa sloga na kom je u prostoga ˘ prelazi taj akcenat na prednji slog: dõnio (ist. dõneo). U drugom pridjevu dolazi takogjer ˘, i na slog pred njim ˘: dõnijet (ist. dõnët, zap. dõnît), dõnijeta (ist. dõnëta, zap. dõnîta).

b. Mijenja se akcenat ` na ˘ u sadašnjem vr., u drugom pregjašnjem, u prilogu sadašnjega vr., u zapovjednom i u prvom pridjevu muškoga roda u 1. pad. jed., u kom se posljednjem obliku tako mijenja i u onijeh naprijed, n. p. lëžëm, lëžëš, lëžê, lëžëm, lëžête, lëgû; lëzi, lëzimo, lëzite; lëgao.

U ostalijem svijem oblicima i u samom drugom i trećem licu jed. prvoga pregj. vr. ostaje bez promjene `: lëcí; lëgoh, lëže, lëže, lëgosmo, lëgoste, lëgoše; lëgâv, lëgâvši; lëgla, lëglo.

Još je samo u dva glagola tako, ali ni u njih nije sa svijem tako; to su mòcí i rëcí. Prvi u 1. licu jed. sadašnjega vr. imajući staro *u* zadržava akcenat `, inače je kao u gornjega: mògu, mòžëš, mòžê, mòžëm, mòžête,<sup>1</sup> mògû; mògoh, mòže, mòže, mògosmo, mògoste, mògoše; mògâv, mògâvši; mògao, mògla, mòglo; imajući prilog sadašnjega vr. mijenja i u njemu akcenat ` na ˘: mògûcí; a kako ima i drugo pregjašnje vrijeme, mijenja i u njemu akcenat: mògâh, mògâše, mògâše, mògâsmo, mògâste, mògâhu; — u zapovjednom ima drugačije nego le í, tu mu akcenat ` ostaje bez promjene kao u onijeh naprijed; istina on prost nema sad zapovjednoga, ali složeni koji ga imaju pokazuju da je tako: pomòzi, pomòzite. Isto je tako i u glagola rëcí: mijenja se akcenat u oblicima u kojima se mijenja u lè í, osim zapovjednoga: rëçëm, rëçëš, rëçê, rëçëm, rëçête, rëkû; rëkao; u zapovjednom ostaje bez promjene, kao u mo í: rëci, rëcimo, rëcite; tako ostaje u ostalijem oblicima: rëkoh, rëče, rëče,² rëkosmo, rëkoste, rëkoše; rëkâv, rëkâvši; rëkla, rëklo; u njega ima i drugi pridjev, te i u njemu akcenat ostaje s promjenom kao u onijeh glagola pod a.: rëçen, rëçëna, rëçëno, i kad je odregjeno: rëçenî, rëçëná, rëçëno.

U složenijeh osim ˘ drugi akcenti ostaju gdje su u prostijeh; a ˘ otpada sa sloga na kom stoji u prostijeh, pa slog koji je pred

¹ tako i kad se ž pretvori u r: mòrëš, mòrê, mòrëm, mòrête.

² Vidi u Vukovu rječniku kod re í.

njim dobija ` : zàležêm, zàležčš, zàležê, zàležêmo, zàležête, zàlegû; prilezi, prilezimo, prilezite; zàlegao; — tako moći kad je složen imajući u sadašnjem vr. u 1. licu jed. *em* mjesto staroga *u*, izjednačuje to lice i u akcentu s ostalijem licima: pòmožêm, pòmožêš, pòmožê, pòmožêmo, pòmožête, pòmogû; pòmogao; tako ostaje i u složenijeh sa dva sloga: potpòmožêm. — Tako bi trebalo da je i u glagola složenijeh od reći; ali u svijeh njih Vuk piše u svom rječniku sadašnje vrijeme kao da u prostoga nema promjene u akcentu: izrêčêm, srêčêm itd.; po tome mislim da taj glagol i kad je prost može biti bez promjene u akcentu u sadašnjem vr. onako kao oni pod a., te se s njima i u ostalom slagati, koje se potvrgjuje i tijekom što sam 2. i 3. lice jed. prvoga pregj. vr. slušao kao u onijeh pod a.: „rêče“, kao što i A. Mažuranić u gram. 103 piše, a po tom i „nè reče“. Ali sam složene u sadašnjem vremenu slušao i onako kako prosti s pomenutom promjenom iste: ôdrečêš, pòrekû, čim se potvrgjuje da se taj glagol i s rečenom promjenom u akcentu kad je prost doista govori. — U infinitivu se glagolu reći osnova rek krnji onako kako je spomenuto naprijed za glagol nesti, te samoglasno svoje mijenjajući dobija i akcenat drugi, i to (kako je sada poznato) akcenat ^, mjesto kojega u južnom govoru na prvi od dva glasa kojima se zamjenjuje staro *κ*, dolazi `: rîjeti.¹

Složeni su od leći: zalêci, nalêci, odlêci, polêci, podlêci, prilêci, razlêci se, slêci; — od mêci: izmêci, odmêci, pomêci, premêci, smêci, žanemêci, iznemêci, potpomêci, prenemêci, pripomêci; — od rêci: zarêci se, izrêci, narêci, obrêci, odrêci, porêci, podrêci, prorêci, razrêci, srêci, urêci. Između ovijeh složenijeh neki imaju neke oblike po drugoj vrsti, gdje će se i spomenuti.

Glagole druge vrste, koji neke oblike imaju po prvoj vrsti, i u nekima između njih ` , vidi kod br. 10.

¹ Tako u Vukovu rječniku; tako i u Budmanovoj gramatici 81. Ali ja sumnjam da će biti tako, i prije bih rekao da će i u tom infinitivu biti akcenat onaki kaka je u krnjem infinitivu od osnove *n e s*. Valja uzeti na um da se po krajevima gdje se ovaj oblik govori ovako s krnjom osnovom ponajviše govori svaki infinitiv bez krajnjega *i*, dakle i rîjet, pa lako može biti da je u pomenute knjige samo prema tome skraćenom rîjet došao i cijeli rîjeti s takim akcentom, a onaj skraćeni imao bi taki akcenat i onda kad bi cio glasio rijèti.

3. U kojih je prostijeh akcenat " na prvom slogu u infinitivu. Oni su dvojaki: u jednijeh ostaje isti akcenat u svijem oblicima a u drugih se mijenja.

a. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, n. p. sjěsti; sjěclēm, sjědēs, sjědē, sjědēmo, sjědēte, sjědū; sjědoh, sjěde, sjěde, sjědosmo, sjědoste, sjědoše; sjědi, sjědimο, sjědite; sjědāv, sjědāvši; sljězao, sljězla; tako i kad se osnova u pošljednjem obliku krnji: sjěo, sjěla; u oblicima kojih ne može imati ovaj svršeni glagol vidi se akcenat u drugoga: jědāh (jěgjāh), jědāše, jědāše, jědāsmo, jědāste, jědāhu; jědūci; jěden, jědena, jědeno. — Tako ostaje i onda kad koji oblik ima po drugoj vrsti: sjědnēm, pādnm.

Kad su ovaki glagoli složeni tako da imaju jedan slog više nego prosti, onda gube " sa sloga na kom stoji kad nijesu složeni, pa na slogu pred njim dobijaju ` , n. pr. zāsjesti; zāsjedēm, zāsjedōš, zāsjedē, zāsjedēmo, zāsjedēte, zāsjedū; zāsjedoh, zāsjede, zāsjede, zāsjedosmo, zāsjedoste, zāsjedōše; zāsjedāv, zāsjedāvši; ũljezao, ũljezla; zāsjeo, zāsjela; izjeden, izjedena. — Tako i u složenijeh su dva sloga dolazi ` na slogu najbližem do prostoga: zaũjesti, zaũjedoh.

Ovamo idu ovi glagoli, izmegju kojih neki imaju neke oblike i po drugoj vrsti, ali opet s istijem akcentom:

s osnovom na *d*, *t*, i to na *d*: jěsti, dō-jesti, za-, iz-, na-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, u-, zau-; pāsti, dō-pasti, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz- se, u-, zapo-, napo-, spo-; sjěsti, zā-sjesti, na-, od-, o-, po-, pod-, pri-, pro- se, raz-, uz- (ũsjesti); — na *t*: srěsti, ōbresti, prēsresti, prisresti, sũsresti;

s osnovom na *z*: sljěsti, zā-ljesti, iz-, na-, pre-, u-;

s osnovom na *g*, *k*, i to na *g*: dō-bjeći, za-, iz-, od-, po-, pre-, pri-, raz- se, u-, uz-; vřci, svřci, dō-vřci, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-; dići, iz-dići, na-, o-, po-, pri-, uz-; zā-ljeći, iz-, na-, pre-, u-; stići, dō-stići, po-, pre-, sa-, su-; — na *k*: svřci, nā-vići, ōbići se, od-, pri-; klěci, po-; klići, po-, pro-; mřci, smřci se, zā-mřci, o-; zāmući, ũmući; nići, iz-nići, od-, po-, pri-, pro-, uz-; pūci, is-pūci, na-, pre-, pri-, pro-, raz- se; eći; eći.

¹ U Vukovu rječniku stoji 2. i 3. lice jed. prvoga pregj. vr. zabilježeno ovako kako sam stavio u više glagola koji ovamo idu: nāljeze, prěljeze, iz-bježe, prěbježe, nālježe, prělježe, ũdviče, ũmuče, prniče, ũzniče, nāpuče; tako Budman ima: dōpade, rāsjede se, gram. 161. 222.

Od glagola jěsti sadašnje vr. kad je bez umetka u svijem licima osim trećega množine, ima na osnovi ̣, mjesto kojega u južnom govoru po poznatom zakonu na prvi od dva glasa kojima se zamjenjuje u osnovi staro ʀ dolazi ̣, a prema tijem licima i treće mn. odbacivši od osnove krajnje suglasno ima i akcenat isti: ijem, iješ, ije, ijemo, ijete, ijû. Kad je složen, otpada ̣ pa naprijed na najbliži slog dolazi ̣: izijem, ùijem itd. U istočnom govoru, gdje je je mjesto južnoga ije, dolazi ̣ u jednini a u množini ̣ ne samo u 1. i 2. licu nego i u 3., kad je od ovakoga sadašnjega vr.: jêm, jêš, jê, jémo, jéte, jédû.

Glagole druge vrste koji imaju neke oblike po prvoj vrsti s ovijem akcentom, vidi kod br. 14.

b. Mijenja se akc. ̣ na ̣ u sadašnjem vr., u prilogu sadašnjega vr., u drugom pregj. vr., i u zapovjednom, n. p. prédêm, prédêš, prédê. prédêmo, prédête, prédêû; prédêúci; prédijáh, prédijáše, prédijáše, prédijásmo, prédijáste, prédijáhu;¹ prédi, prédimo, prédite. U južnom govoru ako ̣ dogje na slog u kom je u staro vrijeme bilo ʀ, mjesto toga akcenta dolazi ̣ na drugo od dva glasa kojima se tada zamjenjuje staro ʀ: sijêcêm (ist. sécêm, zap. sícêm), sijêcêš, sijêcê, sijêcêmo, sijêcête, sijêkû; sijêkúci; sijêcijáh, sijêcijáše, sijêcijáše, sijêcijásmo, sijêcijáste, sijêcijáhu; sijêci, sijêcimo sijêcite.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ̣ na ̣, n. p. prêde. Tako ako je ̣ na slogu u kom je u staro vrijeme bilo ʀ, u južnom govoru mjesto toga akcenta dolazi ̣ na prvi od dva glasa kojima zamjenjuje staro ʀ: sijêče (ist. séče, zap. síče).

U ostalijem oblicima ostaje ̣: prêsti, sjêci; prêdoh, prêdosmo, prêdoste, prêdoše, sjêkoh, sjêkosmo, sjêkoste, sjêkoše; prêdáv, prêdávši, sjêkáv, sjêkávši; sjêkao, sjêkla; prêden, prêdena; sjêčen, sjêčena; ostaje ̣ i onda kad se osnova krnji gubeći krajnje *d*: prêo, prêla.

Kad su ovaki glagoli složeni tako da imaju koji slog više nego prosti, onda gube ̣ sa sloga na kom stoji u prostijeh pa na slogu koji je pred njim dobijaju ̣, n. p. òpresti; òpredoh, òpredosmo, òpredoste, òpredoše; òpredáv, òpredávši; òpreo, òprela, òdsjekao, òdsjekla; òpreden, òpredena; tako i u složenoga koji ima dva sloga više nego prosti: odásjeći. — A na kom slogu u pro-

¹ strizijáh. Vuk, rječn. kod strići.

stijeh dolazi $\hat{}$ (a to je u ovijeh glagola samo u prvom pregj. vr.), na tom slogu ostaje taj akcenat i u složenijeh i na prvi slog dolazi $\grave{}$, n. p. òprède, ùkrade, òdsiječe (ist. òdséče); tako i u složenoga koji ima dva sloga više nego prosti: òdasiječe (ist. òdaséče). — Kad je u prostoga $\acute{}$, ostaje i u složenoga tako kako je u prostoga, n. p. oprédêm, oprédêš, oprédê, oprédêmo, oprédête, oprédû, odsijêčêm (ist. odsécêm); oprédi, oprédite, odsijèci (ist. odsécí), odsijècimo (ist. odsécimo).

Taki su ovi glagoli:

s osnovom na *d*: klàsti, ràsklasti; kràsti, dò-krasti se, iz-se, na-, po-, pod-, pri-se, u-; prèsti, iz-presti, na-, nad-, o-, pre-, raz-, u-;

s osnovom na *z*, *s*, i to na *z*: grìsti, zgrìsti, zà-gristi, iz-, na-, od-, pod-, pre-, pro-, raz-, u-; mùsti, zà-musti, iz-, na-, po-, u-; — na *s*: pàsti, spàsti, nà-pasti, o-, po-; ovaj se posljednji razlikuje od ostalih u drugom pridjevu, gdje mijenja $\grave{}$ na $\acute{}$: spàsen, spàsena, spàseno, popàsén;

s osnovom na *g*, *k*, i to na *g*: strìci,¹ istriçi, o-, pre-, pro-, raz-, sa-; — na *k*: sjèci zà-sjeçi, iz-, na-, o-, ob-, oda-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-, sa-, u-;

s osnovom na *v*, koje u nekim oblicima otpada: pljèti. Što se u toga glagola osnova u nekim oblicima krunji, s toga mu je i akcenat u tijem oblicima drugačiji nego u ostalih ovoga reda. Kad mu je osnova cijela, akcenat mu je kao u ostalih: plijèvêm (ist. plévêm), plijèvêš, plijèvê, plijèvêmo, plijèvête, plijèvû; plijèvûci; plijèvi, plijèvimo, plijèvite. U drugom pridjevu imajući cijelu osnovu ima, ako se ne varam, akc. $\acute{}$ kao izmegju ovijeh glagola glagol pàsti (pàsêm): plijèven (ist. pléven).² I složen slaže se s ostalijem ovoga reda: òpljeti, oplijèvêm itd. A u oblicima u kojima mu se osnova krunji te se svršuje na samoglasno, izjednačuje se i u akcentu s glagolima kojima se osnova svršuje na samoglasno, na ime s glagolom biti (percutere): pljèh, pljè, pljèsmo, pljèste, pljèše, pljèo, pljèla.

¹ U Vukovu je rječniku kod toga glagola zabilježeno da mu je 2. i 3. lice jed. u aoristu strìže; ali bojim se, to će biti pogreška, premda i A. Mažuranić u gram. 103 ima ne samo „strìže“ nego i „prèstrìže“.

² Kažu mi da se taj glagol u zapadnom govoru govori u sadašnjem vr. bez *v* s akcentom $\grave{}$: pljèm, a tako i u drugom pridjevu s nastavkom *t* i i akcentom $\hat{}$: plít.

II. Glagoli prve vrste s osnovom na samoglasno.

Svjema je prostima osnova od jednoga sloga, osim jedinoga glagola u piti ili v a piti, koji se akcentom izjednačuje sa složenima.

4. Svi prosti imaju akc. " u infinitivu na osnovi, n. p. čüti.

Akcentat ostaje bez promjene u sadašnjem vr., u drugom pregjašnjem vr. i u prilogu sadašnjega vr., n. p. čüjêm, čüjêš, čüjê, čüjêmo, čüjête, čüjû; čüjâh, čüjâše, čüjâše, čüjâsmo, čüjâste, čüjâhu; čüjûci. Tako je u svijeh.

I u prvom pregj. ostaje " bez promjene, ali ne u svijeh, n. p. čüh, çü, çü, çüsmo, çüste, çüše; tako i biti (percutere) i drugi. Ali neki u 2. i 3. licu jed. mijenjaju " na ^, a u ostalijem licima ostaje ", n. p. lih, li, li, lismo, liste, liše; tako i viti (viere), piti i biti (esse);¹ je li još u kojega glagola tako, nijesam mogao doznati; izmegju onijeh koji su samo složeni u običaju, spomenuće se poslije oni u kojih ta promjena biva.

U zapovjednom svi mijenjaju " na ^: čüj, čüjmo, čüjte; pij, pijmo, pijte.

I u prilogu pregjašnjega vr. svi mijenjaju " na ^: çüv, çüvši; liv, livši.

Tako i u drugom pridjevu, kad postaje nastavkom *t*, svi mijenjaju " na ^: lit, lita, lito. A kad taj oblik postaje nastavkom *en*, mijenja se u svijeh " na ` u padežima koji za se nemaju nastavka: çüven, bijen, liven ili ljèven; a u ostalijem padežima prelazi taj ` na drugi slog: çüvèna, çüvèno, bijèna, bijèno, livèna, livèno ili ljevèno; a kad se pred nastavkom *en* izgubi *i* pretvorivši se u *j* ili (u šiti) u *v*, dolazi " na *e* u padežima koji nemaju za se nastavka: bjèn, švèn, a u ostalijem padežima `: bjèna, švèno. Kad je ovaj pridjev, koji postaje nastavkom *en*, odregjen, u svijem mu padežima stoji akcentat kao u prvom pad. jed. muškoga roda kad je neodregjen: çüvenî, çüvenâ, çüvenô; bjèni, bjènâ, bjènô.

U prvom pridjevu u nekih ostaje " u svijem padežima: çüo, çüla, çülo; bio (percutere), bila, bilo; — a u drugih se mijenja na ' u svijem padežima koji imaju za se nastavak, a u padežu

¹ za liti svjedoči i Vuk u rječn. star. izd. LXIII da je tako; biti (esse) on ima u istoj knjizi LVII u 2. i 3. licu jed. bez promjene u akcentu; ali kako za taj glagol tako i za ostale koje spomenuh slušavši ih i poredivši sa složenima njihovijem za cijelo držim da na rečeni način mijenjaju akcentat, a svjedoči i Budman, gram. 108.

koji za se nema nastavka pa mu se krajnje *l* pretvara u *o*, povraća se ` na osnovi: bïo, bila, bílo; tako još ova tri: vïo, víla, vílo;¹ pïo, pila, pílo; dáo, dála, dálo.²

Složeni svi gube u infinitivu ` , pa na slogu prvom pred njim dobijaju ` , n. p. začuti. Kad su složeni tako da imaju dva sloga više ostaje im ` na istom mjestu, n. p. zaùzbiti, obàviti. — U sadašnjem vremenu nije u svih složenijeh jednako premda im je kad nijesu složeni akcenat jednak. Od čuti složeni gube u tom obliku akc. ` , koji je u prostijeh, pa pred slogom na kom je bio ` dobijaju ` : dðčujêm, dðčujêš, dðčujê, dðčujêmo, dðčujête, dðčujû; tako je i u složenoga dðspjeti: dðspijêm itd. A ostali gubeći takogjer ` koji je u prostijeh dobijaju ` pred slogom, na kom je u prostijeh: izbijêm, izbijêš, izbijê, izbijêmo, izbijête, izbijû; návijêm, dðlijêm, òtkrijêm, ùmijêm, pðpijêm, ùtijêm, pørijêm, òbujêm, návujêm³ itd.; glagoli u kojih je ova druga promjena, kad su složeni tako, da imaju dva sloga više nego prosti, gube ` s toga sloga pa na slogu pred njim dobijaju ` : zàuzbijêm, iznebijêm, òbuzbijêm, pridobijêm,⁴ òbavijêm,⁵ òbalijêm, pðdnapijêm, pøobujêm. U sumnji sam za glagol vàpiti ima li u sadašnjem vr. akcenat kao složeni od čuti ili kao ovi drugi: Vuk u rječniku ima vâpijêm, ùpijêm i zaùpijêm, ali kod poùpiti zabilježio je pðupijêm, a to bi onda bilo kad bi bez po bilo ùpijêm. Budman, koji bi mogao znati kako je, piše u svojoj gram. 83 vâpijêm, ùpijêm. — U drugim oblicima, u kojima je u prostijeh ` , složeni svi gubeći taj akc. dobijaju ` na slogu prvom pred onijem s kojega je otpao ` : zàčuh, zàču, zàču, zàčusmo, zàčuste, zàčuše; rãzbih, rãzbi, rãzbi, rãzbismo, rãzbiste, rãzbiše; zàčuo, zàčula, zà-

¹ ‚Ovo bílo, ono se svïlo‘. — ‚Guje mu se oko srca víle‘.

² Tako je i u glagolskoga pridjeva koji je sada adjektiv: gnjïo, gnjïla, gnjïlo. A ta razlika u akcentu nalazi se i u mnogih adjektiva; tako je bijèla (ist. béla, zap. bíla), bijèlo (ist. bélo, zap. bílo), u prvom padežu jed. muškoga roda bïo (ist. bïo), gdje je akcenat ` zamjena akcentu ` s toga što se *l* pretvorilo u *o*, a da toga nije, bio bi akc. ` , kao što se na istoj riječi može vidjeti u južnom govoru, gdje se govori i bïjel = bël, i kao što pokazuje n. p. adjektiv crn, koji n. p. u ženskom i srednjem rodu glasi cãna, cãno, a u muškom cãn.

³ tako je tijekom glagolima zabilježeno sadašnje vrijeme u Vukovu rječniku, a što u njemu kod izuti stoji izujem biće pogrješka.

⁴ tako je tom glagolu zabilježeno sadašnje vrijeme u Vukovu rječniku, pak će biti pogrješka što kod zaddbiti stoji zãdobijêm.

⁵ pogrješke mislim da su u Vukovu rječniku pðdavijêm, rãzavijêm.

čulo; ūbio, ūbila, ūbilo; sašven; tako i kad su složeni sa dva sloga: zaūzbih, zaūzbi itd.

U zapovjednom, gdje se akcenat mijenja na $\acute{}$, složeni imaju $\grave{}$ pred slogom na kom je $\acute{}$: pòpìj, òbùj, obàvij, obàvijte.

Drugačije je u ostalijem oblicima u kojima je u prostijeh $\acute{}$; u 2. i 3. licu jed. u prvom pregj. vr., kad je u prostoga $\acute{}$, dolazi u složenoga $\grave{}$ pred slogom na kom je $\acute{}$: pòli, òbù; a kad je složen tako da ima dva sloga više premješta se $\grave{}$ naprijed: òbavì. Isto je tako i u drugom pridjevu kad prosti ima $\acute{}$: pòlit, pòvit, òbavit, pòdnapìt.

Gdje je u prostoga $\grave{}$ na kom god slogu, ostaje ondje i u složenoga: izbijen, poliven, poljèven, izbijèna, prolivèno, obuvèni; tako i odregjenom složenom ostaje $\grave{}$ gdje je u prostoga odregjenoga: ubijèni, ubijèna.

U prvom pridjevu u kojim se oblicima u prostijeh mijenja $\acute{}$ na $\grave{}$, u njima ne ostaje u složenijeh $\acute{}$, nego se mijenja u složenijeh na $\acute{}$, pa preda nj dolazi $\grave{}$: ūvila, sàvìlo, pòpìli, dòbìli, pròdàli, ūdàla.¹ Kad su složeni tako da imaju dva sloga više nego prosti dolazi $\grave{}$ na prvi slog: òbavìla, pònapìli se, zàdobìli.

Glagoli koji ovamo idu ovi su sa svojima složenima: bìti (percutere), z**bi**ti, zà-biti, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u-, uz-, zauz-, obuz-, suz-, spod-; bìti (esse), z**bi**ti se, d**ò**-biti, za-, po-, pro-, sne- se, zado-, prido-, izne-; vìti (viere), svìti, d**ò**-viti se, za-, iz-, na-, nad- se, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, sa-, u-, uz-, obàviti, podàviti, razàviti; vìti (ululare), svìti, zà-viti; lìti, slìti, d**ò**-liti, za-, iz-, na-, ob-, od-, pod-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u-, oba-; gnjìti, sà-gnjiti, pro-,² obàgnjiti; kriti, skriti, zà-kriti, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, sa-, u- se; miti, iz-miti, o-, u-; pìti, zà-piti se, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, u- se, pona- se, podna- se; plìti, splìti se, prè-pliti; riti, zà-riti, z-, ob-, pod-, pre-, raz-; tìti, ù-titi; šìti, zà-šiti, na-, ob-, od-, po-

¹ to biva i u prostoga kad je pred njim ne: ,i to bílo, zla nè bílo.' Ima i drugih riječi sa ne složenih gdje isto biva, n. p. jáka, jáko, ják, složen sa ne: nèjâka, nèjâko, nèjâk; tako vrijeme (vréme) složeno sa ne: nèvrìjeme (nèvréme); tako sam slušao gdje se i prilika složena sa ne govori nèprlíka. — U nekim krajevima, na ime u Dubrovniku, ostaje u složenijeh glagola u ovom obliku akcenat kako je u prostijeh: povila, popila, prodála. Vuk poslov. XLII. ne bílo. Budman gram. 229.

² Magazin dalm. 1861. 69.

pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u-; čiti, dò-čuti, za-, na-, po-, pri-, pro-, sa-; smjěti, i ovaj s osnovom od dva sloga, te je jednak sa složenima: vāpiti ili ūpiti i njegovi složeni zaūpiti, poupiti, i ovi koji su samò složeni u običaju: dòspjěti, nāspjěti, prispjěti, izuti, nāzuti, òbuti, ūžiti. — i ovi o kojima treba na po se koju reći: pjěti; znāti, dò-znati, za-, po-, pri-, sa-, u-, spo-, zapo-, oba-, pripo-, raza-, raspo-, supo-, upo-; dāti, dò-dati, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, pou-, preu- se, razu-, prepro-, raspro-, prido-; djěti, zdjěti, dò-djěti se,¹ za-, na-, o-, pre-, pri-, sa-, u-, zao-, izo-, preo-, prio-; stāti, dò-stati, za-, na-, ne-, o-, op-, po-, pre-, pri-, raz- se, sa- se, u-, zao-, izo-, nedo-, odu-, podu-, pone-; ići, kojemu ći i složene na po se spomenuti.

Nekima izmegju ovijeh glagola neki oblici postaju drugačije nego ostalima, te im je i akcenat u tijem oblicima drugačiji; za to sam ih rad na po se spomenuti.

bīti (esse) u sadašnjem vr. ima osnovu bud, ali mu je akc. kao u ostalijeh: bŭdēm, bŭdēš itd.; koji složeni njegovi imaju tu osnovu u sadašnjem vr., u njih otpada " sa sloga na kom je u prostoga, pa pred njim dolazi ` : pròbudē; a kojima je složenima u tom obliku osnova bi, oni na slogu pred tijem slogom dobijaju `; dōbijēm; ako li su složeni još s jednijem slogom dobijaju ` na prvi slog: zādobijēm, kao što je već spomenuto. U prilogu sadašnjega vr. prosti nema akcenta na osnovi nego na slogu u kom je umetak ima `: budŭci. U zapovjednom imajući takogjer osnovu bud, ima na njoj akc. `: bŭdi, bŭdimo, bŭdite. U drugom pregjašnjem vr. kad od umetka **ka** ima samo **k**, dobija u svijem licima na njemu `: bjēh, bjēše, bjēše, bjēsno, bjēste, bjēhu.

pjěti u sadašnjem vr. i u prilogu sadašnjega vr., i u drugom pregj. vr. i u zapovjednom, šireći osnovu u poj, mislim, da u prva tri oblika ima ` na osnovi: pōjēm, pōjēš itd., pōjŭci, pōjāh, pōjāše, a u zapovjednom svakojako ima `: pōj, pōjmo, pōjte. A u kojima mu oblicima osnova glasi pje, mislim da u svjema ostaje " kao u infinitivu: pjēh,² pjēo, pjēla.³

znāti u sadašnjem vr. slijevajući krajnji glas od osnove s umetkom u dugo a ima na njemu u jednini a u 1. i 2. licu mn. `: znām, znāš, znā, znāmo, znāte, a u trećem licu mn., gdje

¹ stavljam ga i tako složena, premda Vuk u rječn. ima samo dodjesti se.

² Petli peše, klepala udrše. Vuk, rječn. kod pjěti.

³ Dor ga vila lepu pesmu pela. Nar. pjesma u Vili 1866 br. 37.

rečenoga slijevanja nema, ostaje mu *a* kratko i na njemu " kao u onijeh glagola naprijed: znājū. Kad u sad. vr. izmegju osnove i umetka uzme *d*, tada na osnovi ' : znādēm, znādēš, znādē, znādēmo, znādēte, znādū. — U drugom pregj. vr. slijeva se takogjer krajnji glas od osnove s umetkom u dugo *a*, te je na njemu u svijem licima ^ : znāh, znāše, znāše, znāsmo, znāste, znāhu. Kad se u tom obliku izmegju osnove i umetka umetne *d*, dolazi na osnovu ` : znādiyah, znādiyāše, znādiyāše, znādiyāsmo, znādiyāste, znādiyāhu; a kad od umetka ima samo jedno samoglasno, onda je na osnovi " : znāgjāh, znāgjāše itd. — U zapovjednom, kad mu je sastavljeno kao ostalim glagolima ovoga reda, ima i akcenat kao oni: znāj, znājmo, znājte; a kad mu se k osnovi na kraju doda *d*, onda mislim da ima na osnovi " : znādi. — U drugom pridjevu, kad mu postaje samijem *t*, akcenat je kao u ostalijeh: znāt, znāta; isto tako i kad postaje nastavkom *en*, te mu se krajnji glas od osnove slije s tijem *e* u dugo *a*: znān, znāna. — U složenoga u sadašnjem vr. pred slogom na kom je ^ dolazi ` : pōznām, pōznāš, pōznā; tako i složen kad ima dva sloga više nego prost: obāznām; a u drugom pridjevu pred slogom na kom je ^ ima " : pōznāt, a kad su u složenoga dva sloga više nego u prostoga, prelazi " na prvi: pōpoznāt. Akcenat " u 3. licu mn. sadašnjega vr. otpada u složenijeh, te dolazi ` na najbliži slog: pōznajū, pōpoznajū.

dāti u sadašnjem vr., u kom na poznati način nema umetka osim 3. lica mn., ima u jedini gdje je od jednoga sloga ^ a u množini gdje je od dva sloga ' : dām, dāš, dā, dāmo, dāte, dādū. Kad k osnovi uzme na kraju još *d*, dolazi mu na njoj ' : dādēm, dādēš itd. — U drugom pregj. vr. uzima takogjer *d* k osnovi, te na osnovi ima ` : dādiyāh, dādiyāše, dādiyāše, dādiyāsmo, dādiyāste, dādiyāhu. — U prvom pregj. vr., kad mu je osnova čista sa samoglasnijem na kraju, ima, ako se ne varam, u svijem licima " : dāh, dā, dā,¹ dāsmo, dāste, dāše; kad k osnovi uzme *d*, i onda mu je na njoj " : dādoh, dāde, dāde, dādosmo, dādoste, dādoše. — Složen u sadašnjem vr. pred slogom na kom je ^ ima ` : prōdām, prōdāš, prōdā; a akcenat " u aoristu otpada sa sloga na kom je u prostoga, pa na slog pred njim dolazi ` : prōdadoh, prōdade, izdāde, prōdadosmo itd. — U ostalijem je oblicima kako je naprijed rečeno.

djēti i stāti, u kojim oblicima imaju osnovu sa samoglasnijem na kraju, u njima se ne razlikuju po akcentu od ostalijeh

¹ Budman u gram. 108 veli, da je u 2. i 3. licu jed. *dā*.

ovoga reda, n. p. u prvom pregj. vr. i u prvom pridjevu imaju akcenat kao čuti: stäh, stä, stä, stäsmo, stäste, stäše, ùstah, ùsta, ùsta, ùstasmo, ùstaste, ùstäše, zädjeh, zädje, zädje, zädjesmo, zädjeste, zädješe, zaödjeh, zaödje itd.; stäo, stäla, stälo, dïo, djëla, djëlo, zädio, zädjela, zädjelo, preödio, preödjela, preödjelo; tako i u sadašnjem vr. djeti kad ima u osnovi samoglasno na kraju, jednak je po akcentu s glagolom čuti: zädijëm, zädijëš, zädijë, zädijëmo, zädijëte, zädijû. — Ali u oblicima, u kojima osnova ovijeh glagola dobija na kraju suglasno, izjednačuju se oni s glagolima kojima se osnova svršuje na suglasno i to s onima, kojima u svijem oblicima ostaje akcenat " (br. 3. a); tako u sadašnjem vr. djënëm, djënëš, djënë, djënëmo, djënëte, djënû, ili djëdëm, djëdëš, djëdë, djëdëmo, djëdëte, djëdû; stänëm, stänëš itd.; — zapovjedno: stäni, stänite; — prvo pregjašnje: djëdoh, djëde itd., städoh, städe itd.; — tako i kad su složeni, ostaju jednaki s pomenutima kojima se osnova svršuje na suglasno, n. pr. ödjedoh, ödjede, östadoh, östade, zaödjeni itd.; tom glagolu ostaje isti akcenat kad i u samom infinitivu uzima *d*: djësti.¹ — Kad je stäti složen sa *su* gubeći akcenat " ne dobija na slogu *su* akcenta ` nego ´, koji mu ostaje u svijem oblicima: sústati, sústanëm, sústao, sústali; tako i posústati.

iti, ili na poznati način ióti, kojemu samo u infinitivu ostaje čista osnova bez suglasnoga na kraju, odstupa i u njemu akcentom od ostalih glagola, kojima se osnova svršuje na samoglasno, te u tom obliku nema akcenta " na osnovi nego `: ìti ili ìéti. U ostalijem oblicima uzimajući k osnovi na kraju *d* izjednačuje se i u akcentu podosta s glagolima kojima se osnova svršuje na suglasno i to s onima koji u infinitivu imaju ` pa ga u sadašnjem vremenu mijenjaju na " (br. 2. b.). Isto tako kao ti glagoli mijenja i ìéti akc. ´

¹ Vuk u rječniku novom i starom daje mu u infinitivu akc. ` kad znači slagati u stog; ali ja ne mogu razumjeti za što bi tako bilo kad i sam Vuk piše složene zdjësti, sädjësti, koje oboje ište da prosto glasi djësti i u tom značenju. Što je djësti u rečenom značenju nesvršen glagol, u tome još ne bi bilo uzroka da napomenuta dva složena glagola odstupe u akcentu od svoga prostoga. Na to bi se moglo pomisliti da zdjësti i sädjësti nije od nesvršenoga djësti nego od svršenoga djësti. Onda bi valjalo posvjedočiti da nesvršeni postajući svršeni mijenjaju akc. Na to bi bilo nalik lòmím i slòmím, ali je i u njih u infinitivu jednako lòmiti, slòmiti. Vuk piše i djënuti nesvršeno i djënuti svršeno.

na " u sadašnjem vr., u drugom pregjašnjem i u prilogu sadašnjega vr.: ìdêm, ìdêš, ìdê, ìdêmo, ìdête, ìdû; ìgjàh (ìdâh), ìgjàše, ìgjàše, ìgjàsmo, ìgjàste, ìgjàhu; ìdûci. U prvom pregj. vr. ostaje ` kao u pomenutih glagola s osnovom na suglasno: ìdoh, ide, ide, ìdosmo, ìdoste, ìdoše. U zapovjednom takogjer ostaje ` kao u nekih izmegju pomenutih s osnovom na suglasno: ìdi, ìdimo, ìdite. Prvoga pridjeva od te osnove nema nego od шшд, od kojega je taj oblik u 1. padežu jednine muškoga roda bio od jednoga sloga: š a l, u kom je samoglasno kratko i koji je za to što je od jednoga sloga i što mu je samoglasno kratko imao akcenat " : š ä l; a u padežima koji imaju za se nastavak i u kojima iz osnove ovo umetnuto a ispada, a u nastavku je samoglasno opet kratko, nije moglo drugačije biti nego je opet dolazio akc. " na nastavak: šlä, šlò (kao što je i sada zào, zlä, zlò); ali se taj oblik nije sačuvao taki, nego se privezala za nj sprijeda osnova od iti, a tada po općenitom pravilu, koje smo više puta mogli vidjeti (n. p. čüh, zàčuh), otpade akc. " pa na slog koji dogje pred onaj na kom je bilo ", t. j. na rečeno i, dogje ` : ìšao, ìšla, ìšlo. U prilogu prošloga vr., koji je isto tako skrpljen od i i шшд, po općenitom pravilu dolazi ^ pred nastavkom a pred njim ` : ìšäv, ìšävši. — Složen ovaj glagol tako da pred njegovo i dogje samoglasno, a iza toga samoglasnoga pretvarajući svoje i u j, a to j opet slijevajući sa suglasnim koje se za njim nagje, daje priliku da mu se i akcenat mijenja: ako je u prostoga na i akc. ` , pa u složenoga bude rečeno pretvaranje i slijevanje, na samoglasno iza kojega se na rečeni način izgubilo njegovo i dolazi ' : dóci (= doići); dógjoh, dógje, dógjosmo, dógjoste, dógjoše; dógji, dógjimo, dógjite; a kad je u prostoga " na i, pa bude rečeno pretvaranje i slijevanje složenoga, onda dolazi ^ na slog iza kojega se izgubilo njegovo i: dógjêm (= doidêm), dógjêš, dógjê, dógjêmo, dógjête, dógjû. U prvom pridjevu i u prilogu prošloga vremena ovaki složeni ne imajući osnove i dobijaju ` na slogu s kojim su složeni: dòšao, dòšla, dòšlo; dòšäv, dòšävši. Kad su sa dva sloga ovako složeni, onda pred slogom na kom je ^ u ovakih s jednijem slogom složenih dolazi ` : ìznâgjêm, ìznâgjêš itd. Tako záci, náci, póci, prijèci (prèci ist.), príci, próci, sáci, snáci, úci, izáci, ìznáci, mimóci, nadáci, obáci, podáci, popróci, pridóci, prináci, pronáci. — Kako je iz ovakih složenih é i gj prešlo i u druge u kojima nema rečenoga uzroka da bi postali ti glasovi (a i u sam prosti), tako rekao bih da su i sami akcenti iz ovijeh slo-

ženijeh, u kojima su zakoniti, prešli i u druge, i to ne samo onda kad *i* *é* i *gj* iz njih prelazi u druge nego i onda kad drugi čuvaju čisto *t* i *d*; tako u infinitivu izíci (mjesto iziti prema záci), nadíci, obíci, otíci, podíci, síci, uníci, prevazíci, razíci se, tako i otíti; tako i u prvom pregj. vr.: izígjoh, izígje, obígjoh, obígje, tako i obíдох, izíде, otíде, i u zapovjednom: izígji, izígjite, tako i obíди, otíди; isto tako i akcenat $\hat{}$ u sadašnjem vr. iz onijeh složenijeh prešavši u ove, čini da ovi na slogu pred tijem akcentom $\hat{}$ dobijaju $\grave{}$: izígjêm (mjesto izidêm prema izágjêm), obígjêm i izidêm, obíдêm, otíдêm itd. A iz njih se opet i samo *i* s tijem akcentima povratu među one prve složene: zaíci, zàigjêm i zàidêm; naíci, naígjêm i naídêm; uíci, ùigjêm; mimoíci, mimòidêm i mimoígjêm. Tako uzevši mah ' drži se i onda kad *d* prelazi u infinitiv pretvarajući se u *s*: izísti, obísti, otísti. Ni to ne bi dosta, nego po što u ove složene ugje *i* s tijem ', počinju se oni izjednačivati s glagolima koji kad su prosti imaju ' pa kad su složeni mijenjaju ' na $\grave{}$, i na slogu koji je pred $\hat{}$ dobijaju $\grave{}$, tako pored otíci ima i otíci (kao da bi prosti glasio íci pa se u složenoga promijenio ' na $\grave{}$, prema nêti, dônêti), tako i otísti.¹ Ali jošte se nalazi i zakonit akcenat na *i* u složenijeh sa slogom koji se svršuje na samoglasno, premda se opet vrijegja drugi zakon po kom se u tih glagola *i* slijeva sa suglasnijem koje je za njim; zakon je da akc. $\grave{}$ ostaje kad riječ složena dobije još koji slog pred slogom na kom on stoji: tako imamo doista naíci (prema prostom íci), naíдох i naígjoh (prema prostom idoh), tako i mimoíci i doísti, naísti; a drugi je zakon da akc. " otpada sa sloga na kom stoji kad riječ nije složena, pa mjesto njega u složene riječi dogje $\grave{}$ na slog iza kojega je otpao akc. ", tako imamo naídêm (prema prostom idêm).² U složenijeh sa slogom koji se svršuje na suglasno mislim da će se još bolje biti sačuvao i zakonit akcenat, t. j. onaj, koji im prema prostome treba; tako za cijelo mislim ne samo da u prvom pregj. vr. još imamo izíдох, otíдох, otíде (prema prostome idoh, ide), nego i u sadašnjem vr., da će još biti i otídêm (prema prostome idêm). — Složeni otíci u sadašnjem vr. i u prvom pregj., kad mu se odbaci osnova *i* i *t* od *ot*, izgubivši na taj način jedan slog, ne zadržava akcenata koje je dobio što je kao složen imao jedan slog više, nego mu se vraćaju akcenti koji su u prostoga:

¹ Vuk, rječn. kod otíci, otísti.

² Vidi u Vukovu rječn. kod naíci i naísti.

òdém, òdêš, òdê, òdêmo, òdête, òdû; òdoh, òde, òde, òdosmo, òdoste, òdoše. — U prvom pridjevu i u prilogu pregj. vr. složeni sa slogom koji se svršuje na suglasno, ako iza toga sloga po poznatom zakonu imaju *a*, dolazi im na to *a* akc. `: obàšao, obàšla, obàšlo, obàšli; obàšav, obàšavši; inače za osnovu veže se i osnova *i*, kao u prostoga, te akc. ` dolazi na nju: otišao, otišla, otišlo, obišao, obišla; otišav, otišavši, obišav, obišavši.

III. Glagoli prve vrste s osnovom koja se u nekim oblicima svršuje na suglasno *a* u nekim na samoglasno.

Svjema je prostima osnova od jednoga sloga; a akcentom su dvojaki: jedni imaju u infinitivu na osnovi ´, n. p. kléti, a drugi ` , n. p. žéti.

5. U kojih je prostih akcenat ´ u infinitivu na prvom slogu. Da vidimo najprije kako je u oblicima u kojima se osnova svršuje na samoglasno, po tom kako je u onima u kojima se osnova svršuje na suglasno.

a. Kad se osnova svršuje na samoglasno. To biva u infinitivu, u prvom pregj. vr., u prvom i drugom pridjevu, i u prilogu pregj. vr.

Kojima se izmegju ovijeh glagola osnova svršuje na *r*, pa im se u infinitivu na poznati način osnova širi tako da *r* postane suglasno *a* do njega dogje glas koji je u staro vrijeme bio *r*, oni takogjer imaju u infinitivu akcenat ´ na tom glasu, samo što taj glas u južnom govoru glasi *ije*, pa po zakonima južnoga govora mjesto akcenta ´ dolazi na drugo od ta dva njegova samoglasna akcenat `: mrijéti (istočno mréti, zapadno mríti).¹ — U složenijeh mijenja se u infinitivu ´ na ^, i slog koji je pred njim dobija ´, n. p. zàkléti. Isto biva i u glagola složenijeh kojima se osnova svršuje na *r*, pa se na rečeni način širi, samo što u južnom govoru kad dogje ^ na glas, koji u njemu glasi *ije*, po zakonima toga govora na prvo od ta dva njegova samoglasna dolazi akcenat ` , koji opet otpada kad pred njim ima `: ùmrijéti (ist. ùmréti, zap. ùmríti). Tako ostaje i kad složeni ima dva sloga više nego prosti: razàpéti, izùmrijéti (ist. izùmréti, zap. izùmríti).

U prvom pregj. vr., gdje se osnovi koja se svršuje na *r* isto onako glasovi mijenjaju kao u infinitivu, mijenja se u jednini u sva tri lica akcenat ´ na ^, koji kad dogje na glas koji u južnom

¹ Isporedi što je kazano naprijed kod br. 2. za glagol *nesti*.

govoru glasi *ije*, mjesto njega dolazi u tom govoru " na prvi od ta dva njegova samoglasna, n. p. kléh, klê, klê; mríjeh, mríje, mríje (ist. mrêh, mrê, mrê; zap. mríh, mrí, mrí); a u množini opet se mijenja ^ na ', koji kad dogje na glas koji u južnom govoru glasi *ije*, mjesto njega dolazi u tom govoru akcenat ` na drugo od ta dva njegova samoglasna: klésmo, kléste, kléše; mríjèsmo, mríjèste, mríjèše (ist. mrésmo, mréste, mréše, zap. mrísmo, mríste, mríše). — U složenijeh akcenat ', koji je u prostijeh u množini, mijenja se na ^ kao u jednini u prostijeh, pa i u jednini i u množini na slogu pred tijem akcentom, ako je pred njim samo jedan slog, dolazi ` u svijem licima, osim 2. i 3. jed., a u ta dva lica dolazi " mjesto ', i u južnom govoru biva što je već spomenuto, n. p. zàkléh, zàklê, zàklê, zàklêsmo, zàklêste, zàklêše; òtêh, òtê, òtê, òtêsmo, òtêste, òtêše; pròsùh, pròsù, pròsù, pròsùsmo, pròsùste, pròsùše; ùmrijuh (ist. ùmreh, zap. ùmrih), ùmrije (ist. ùmre, zap. ùmri), ùmrije (ist. ùmre, zap. ùmri), ùmrijesmo (ist. ùmrésmo, zap. ùmrismo), ùmrijeste (ist. ùmréste, zap. ùmriste), ùmriješe (ist. ùmreše, zap. ùmriše); nàdrijuh, nàdrije, nàdrije,¹ nàdrijesmo, nàdrijeste, nàdriješe; zàprijuh, zàprije, zàprije.² — U složenijeh tako da imaju dva sloga više nego prosti ostaje ` na slogu na kom je u ovijeh, a " prelazi naprijed na prvi slog: razàpêh, razàpê, razàpê, razàpêsmo, razàpêste, razàpêše; zapòcêh, zapòcê, zapòcê, zapòcêsmo, zapòcêste, zapòcêše; preòtêh, preòtê, preòtê, preòtêsmo, preòtêste, preòtêše; izàsùh, izàsù, izàsù, izàsùsmo, izàsùste, izàsùše; òbàmrijuh (ist. òbàmreh, zap. òbàmrih), òbàmrije (ist. òbàmre, zap. òbàmri), òbàmrijesmo (ist. òbàmrésmo, zap. òbàmrismo), òbàmrijeste (ist. òbàmréste, zap. òbàmriste), òbàmriješe (ist. òbàmreše, zap. òbàmriše); razàstrijuh, razàstrije, razàstrije, razàstrijesmo, razàstrijeste, razàstriješe.

U prvom pridjevu, gdje osnovama koje se svršuju na *r* ostaje *r* samoglasno bez ikake promjene, dolazi akc. ` u svijem padežima koji za se imaju nastavak, a koji nemaju za se nastavka, te im *l* ostaje na kraju i ono se pretvara u *o*, u njima se akc. mijenja na " : klèò, kléla, klélo; mřò, mřla, mřlo; dřò, dřla, dřlo. — U složenijeh koji imaju jedan slog više nego prosti, akc. ', gdje je u prostijeh, mijenja se na ^, pa na slog pred njim dolazi ", a gdje je u prostijeh ", prelazi taj akc. " na prednji slog: zàkleo,

¹ Vuk, rječn. kod *nàdrijeti*.

² Vuk, rječn. star. str. LXII. vidi i u novom kod *uprijeti*.

zàklêla, zàklêlo; pòceo, pòčêla, pòčêlo; ùzeo, ùzêla, ùzêlo; zàsuo, zàsûla, zàsûlo; nàvr'ò, nàvr̃la, nàvr̃lo; òdr'ò, òdr̃la, òdr̃lo; pròždr'ò, pròždr̃la, pròždr̃lo; ùmr'ò, ùmr̃la, ùmr̃la; pòmfl̃i; dõpr'ò, dõpr̃la, dõpr̃lo; pròstr'ò, pròstr̃la, pròstr̃lo.¹ — U složenijeh tako da imaju dva sloga više nego prosti, prelazi " na prvi slog: òdapeo, òdapêla; ràzapêli; zàpoceo, zàpočêla; prèuzeo, prèuzêla; ràzasuo, ràzasûla; pòduvr'ò, pòduvr̃la; òdadr'ò, òdadr̃la; òbamr'ò, òbamr̃la; pòdupr'ò, pòdupr̃la; ràzastr'ò, ràzastr̃la. — Pridjev ovaj kad je odregjen, mijenja i na prostoj osnovi akcenat na ˘, pred kojim ako je složen dobija " onako kako vidjesmo da dobija kad je neodregjen: ùmfl̃i, ùmr̃la.

U drugom pridjevu, koji postaje nastavkom *t*, kome u osnovama koje se svršuje na *r* ostaje *r* samoglasno, kao u posljednjem obliku, mijenja se akcenat na ˘: klêt, klêta, klêto; d̃t, d̃ta, d̃to. — U složenijeh koji imaju jedan slog više nego prosti, dolazi " pred tijem akcentom: pròklêt, pròklêta, pròklêto; òtêt, òtêta, òtêto; nàčêt, nàčêta, nàčêto; nàsût, nàsûta, nàsûto; pròd̃t, pròd̃ta, pròd̃to; pròst̃t, pròst̃ta, pròst̃to; a kad su u složenoga dva sloga više nego u prostoga, prelazi " na prvi slog: zàpočêt, zàpočêta, zàpočêto; òbuzêt, òbuzêta, òbuzêto; ràzasût, ràzasûta, ràzasûto; òdad̃t, òdad̃ta, òdad̃to; pòdup̃t, pòdup̃ta, pòdup̃to.

U prilogu pregj. vr., u kome opet osnovama koje se svršuju na *r* ostaje *r* samoglasno, dolazi akcenat ˘: klêv, klêvši; m̃fv, m̃fvši. — A složeni pred tijem akcentom dobijaju ˘: zàklêv, zàklêvši; pòčêv, pòčêvši; ùzêv, ùzêvši; nàsûv, nàsûvši; ùmfv, ùmfvši; pròstfv, pròstfvši; na istom slogu ostaje ˘ i u složenijeh koji imaju dva sloga više nego prosti: predtêv, predtêvši; razàstfv, razàstfvši.

b. Kad se osnova svršuje na suglasno. To biva u sadašnjem vr., u prilogu sadašnjega vr., u drugom pregjašnjem, i u zapovjednom.

U tijem oblicima i samo *r* na koje se svršuju osnove postaje suglasno.

Osim jedinoga glagola kleti svjema ostalima ostaju osnove bez samoglasnoga u ovijem oblicima.² Za to se kleti razlikuje

¹ Što Vuk u poslov. LXII napominje da se u Dubrovniku govori um̃la, a Budman gram. 109 ima i pòčêla, po tome valja misliti da ondje ovoga reda glagoli složeni zadržavaju u ovom obliku akcenat koji imaju prosti, kao što ondje biva i u glagola s osnovom na samoglasno, u kojih je u ovom obliku ovaki akcenat. Vidi naprijed pod 4.

² Koji još imaju kako samoglasno u osnovi, oni ga imaju prešavši u druge vrste, n. p. penjem, derem, penjah.

od ostalih akcentom u tijem oblicima. On ima na osnovi u svijem rečenijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. akcenat ` kao glagoli s osnovom na suglasno i s akcentom ` , na osnovi (vidi naprijed 2. a.): kùnēm, kùnēš, kùnē, kùnû; kùnûcí; kùni, kùnimo, kùnite; kùnijáh, kùnijáše, kùnijáše, kùnijásmo, kùnijáste, kùnijáhu; tako u tom obliku i kad mjesto umetka *ija* ima *ja*: kùnjàh, kùnjàše; a u 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. gubi taj akcenat pa na drugom slogu na umetku *e*, dobija ´: kunémo, kunéte. — Kad je taj glagol složen, ostaju mu akcenti kaki su kad nije složen: zakùnēm, zakùnēš, zakùnē, zakunémo, zakunéte, zakùnû; zakùni, zakùnite.

Ostali glagoli nemajući u ovijem oblicima u osnovi samoglasnoga, imaju akcenat samo na umetku izmegju osnove i nastavka, i to u sadašnjem vr. akcenat ^ u svijem licima, osim 1. i 2. mn.: mrēm, mrēš, mrē, mrû; a u 1. i 2. mn. ´: mrémo, mréte. — Složeni nemaju ove razlike u 1. i 2. licu mn., nego u svijem licima imaju na istom mjestu ` , a na slogu koji je pred njim, ako je samo jedan, imaju ´ : ùmrēm, ùmrēš, ùmrē, ùmrémo, ùmréte, ùmrû; pröpnēm, pröpnēš, pröpnē, pröpnémo, pröpnéte, pröpnû; pöčnēm, pöčnēš, pöčnē, pöčnémo, pöčnéte, pöčnû; ùzmēm, ùzmēš, ùzmē, ùzmémo, ùzméte, ùzmû; pröspēm, pröspēš, pröspē, pröspémo, pröspéte, pröspû. A složeni tako da imaju dva sloga više nego prosti, nemaju ´ na tom slogu nego mjesto njega dobijaju ` na prvom: ðbumrēm, ðbumrēš, ðbumrē, ðbumrémó, ðbumréréte, ðbumrû; pòdadrēm, pòdadrēš, pòdadrē, pòdadrémó, pòdadréréte, pòdadrû; ràzapnēm, ràzapnēš, ràzapnē, ràzapnémo, ràzapnéte, ràzapnû; zàpočnēm, zàpočnēš, zàpočnē, zàpočnémo, zàpočnéte, zàpočnû; prèuzmēm, prèuzmēš, prèuzmē, prèuzmémo, prèuzméte, prèuzmû; izaspēm, izaspēš, izaspē, izaspémó, izaspéréte, izaspû.

U drugom pregjašnjem vr. takogjer im dolazi ` na umetak i ostaje u svijem licima: mráh, mráše, mráše, mrásmo, mráste, mráhu.

U prilogu sadašnjega vr. imaju ´ na glasu u kom je umetak: mrúci.

U zapovjednom dolazi akc. ´ : mrì, mrìmo, mrìte. — A u složenijeh otpada u tom obliku ´ , pa na slog koji je pred njim dolazi ` : ùmri, ùmrimo, ùmrite; ùpri, ùprimo, ùprite; ràspni, ràspnimo, ràspnite; pöčni, pöčnimo, pöčnite; ùzmi, ùzmimo, ùzmite; pröspi, pröspimo, pröspite. Na istom mjestu ostaje taj akc. ` i u složenijeh koji imaju dva sloga više nego prosti: podùpri, pod-

ùprimo, podùprite; razàstri, razàstrimo, razàstrite; zapòčni, zapòčnimo, zapòčnite; odùzmi, izàspi.

Glagoli kojima se osnova u nekim oblicima svršuje na suglasno a u nekim na samoglasno i kojima su akcenti do sad pokazani, ovo su sa svojima složenima:

s osnovom na *n*: kléti, zà-klêti, pro-, u-; péti, zà-pêti, iz-, na-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u- se, oba-, oda-, poda-, raz-; đb-čéti, zà-čéti, na-, po-, pri-, zapo-, otpo-, prepo-;

s osnovom na *m*: žéti, zà-žéti, iz-, o-, pre-, pro-, sa-, iza-;¹ òt-éti, uz-, preot-, zauz-, izuz- se, nauz- se, obuz-, oduz-, poduz-, preuz-;

s osnovom na *p*: zà-súti, na-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, u-, iza-, oba-, oda-, poda-, raz-; raspro-;

s osnovom na *r*: drijéti,² zà-drijeti (istočno zàdréti, západno zàdríti), iz-, na-, o-, pre-, pro-, raz-, sa-, iza-, oda-, poda-; mrijéti, zà-mrijéti, po-, sa-, u-, izu-, oba-, obu-, razu- se; prò-ždrijéti; dò-prijéti, za-, o-, po-, pri-, u-, oda-, odu-, podu-; zà-strijéti, na-, pro-, oba-, oda-, raz-.

6. U kojih je prostijeh akc. " u infinitivu na prvom slogu.

Taki su glagoli samo t̃rti, d̃ùti (osnova дѣти), ž̃éti (osnova жѣти) sa svojima složenima.

a. Kad se osnova svršuje na samoglasno. To biva u istijem oblicima u kojima u onijeh prvijeh glagola pod 5.

U infinitivu kad su složeni gube akcenat " pa na najbližem slogu sprijeda dobijaju ` : zàtrti, istrti, nàtrti, òtrti, pòtrti, prètrti, pròtrti, ràstrti, sàtrti, razàtrti; nàduti se; d̃òžeti, nàžeti, nàdžeti, pòžeti, sàžeti.

U prvom pregj. vr. i u prvom pridjevu ostaje u prostijeh akcenat bez promjene: t̃rh, t̃r, t̃r, t̃rsmo, t̃rste, t̃rše; ž̃èh, ž̃è, ž̃è, ž̃èsmo, ž̃èste, ž̃èše; t̃rò, t̃r̀la, t̃r̀lo; ž̃èò, ž̃è̀la, ž̃è̀lo. U složenijeh biva u tijem oblicima isto što u infinitivu: ùtrh, ùtr, ùtr, ùtrsmo, ùtrste, ùtrše; nàduh, nàdu, nàdu, nàdusmo, nàduste, nàduše; pòžeh,

¹ U Vukovu je rječniku prosti glagol zabilježen ž̃éti i složeni zàžéti, a ostali složeni onako kako sam ih naveo; prema tijem složenijem treba ne samo da je i zàžéti nego i prosti žéti; i Budman u gram. str. 87 potvrđuje da je zàžéti, a koliko sam i sam mógaò raspitati, tako i treba.

² griješkom stoji u mojim Oblicima srpskoga jezika 1863 na str. 91 drijeti. Vidi u Vukovu rječniku drijéti, dréti, dríti.

pòže, pòže, pòžesmo, pòžeste, pòžeše; pòtr'o, pòtrla, pòtrlo; nàduo, nàdula, nàdulo; pòžeo, pòžela, pòželo.

U drugom pridjevu, kad postaje nastavkom *t*, akcenat se mijenja na *˘*: žèt. Kad je složen, dobija pred tijem akcentom još *˘* na prvi slog: pòžèt, nàdùt. A kad postaje nastavkom *en*, koje biva u glagola trti, akcenat je kao u drugih kojima se osnova svršuje na samoglasno (br. 4): triven, trvèna, trvèno; utriven, utrvèna, utrvèno; u toga glagola može u tom obliku *r* biti suglasno, i tada nema *v*, a akcenat dobija *˘* u padežima koji za se nemaju nastavka: trèn, a u ostalijem padežima mislim da dolazi *˘*: trèna, trèno.

U prilogu preglj. vr. akcenat se mijenja na *˘*: tfv, tfvši; žèv, žèvši. Složeni dobijaju još *˘* na slogu pred tijem akcentom: pò-tfvši, pòžèvši.

b Kad se osnova svršuje na suglasno. I to biva u istijem oblicima u kojima u onijeh pod 5.

I ovijem glagolima ostaje u tijem oblicima osnova bez samoglasnoga. Ali neki mogu uzeti u nju novo samoglasno. Kad ga ne uzmu, onda su akcentom jednaki s onima pod 5.

U sadašnjem vr. imajući osnovu bez samoglasnoga imaju kao oni pod 5 u svijem licima osim 1. i 2. mn. akcenat *˘*, a u pomenuta dva lica *˘*: žnjèm, žnjèš, žnjè, žnjû; trèm, trèš, trè, trû; žnjèmo, žnjète; trèmo, trète. Ni složeni se u tom obliku ne razlikuju akcentom od onijeh pod 5; ni u njih nema rečene promjene u 1. i 2. licu mn., nego je u svijem licima *˘* i na slogu pred njim *˘*: pòtrèm, pòtrèš, pòtrè, pòtrèmo, pòtrète, pòtrû; nàdmèm, nàdmèš, nàdmè, nàdmèmo, nàdmète, nàdmû; nàžnjèm, nàžnjèš, nàžnjè, nàžnjèmo, nàžnjète, nàžnjû.¹ — Glagoli trti i žeti, kad u tom obliku uzmu megju dva suglasna u osnovi *a*, te imaju jedan slog više, onda kao i složeni dobijaju na umetku u svijem licima *˘* a na umetnuto *a* dolazi *˘*: tärèm, tärèš, tärè, tärèmo, tärète, tärû; žänjèm, žänjèš, žänjè, žänjèmo, žänjète, žänjû; pošljednji mjesto *a* uzima i *e*, a akcenat ostaje isti: žènjèm. Kad su složeni, pa imaju tako umetnuto *a*, onda otpada s njega *˘* pa na prednji slog dolazi *˘*: dòžanjèm, nàžanjèm, pòžanjèm.²

¹ Vidi u Vukovu rječniku nàžeti.

² žèti govori se u sadašnjem vr. i onako kako je u glagola pomenutih pod 3. b.: žnijèvèm.

U drugom pregj. vr. dolazi na umetak $\acute{c}$, kao i u onijeh glagola pod 5: žnjáh, žnjáše, žnjáše, žnjásmo, žnjáste, žnjáhu;¹ a kad se umetne a , dolazi i na to a akc. $\grave{c}$: žanjáh.

U prilogu sadašnjega vr. ima akc. $\acute{c}$: žnjúci; a kad se u osnovu umetne a , tada i na to a dolazi $\grave{c}$: žanjúci, tárúci.

U zapovjednom ima $\grave{c}$: žnji, žnjimo, žnjite. Složeni u tom obliku gube $\grave{c}$, pa na slogu prednjem dobijaju $\grave{c}$: pòžnji, pòžnjimo, pòžnjite; útri, útrimo, útrite. U tom obliku kad se umetne a u osnovu, opet otpada $\grave{c}$, pa na umetnuto a dolazi $\grave{c}$: žanjji, žanjimo, žanjite; tàri. Kad su složeni, a u osnovi je umetnuto a , ostaje $\acute{c}$ na njemu: nažanjji.

Glagoli druge vrste.

Ima ih prostijeh s osnovom od dva sloga, od tri i od četiri; a akcenat im je u infinitivu ili $\acute{c}$ ili $\grave{c}$ ili $\grave{c}$. Akcenat $\acute{c}$ imaju u infinitivu prosti s osnovom od dva sloga na prvom slogu: trńnuti, s osnovom od tri sloga na drugom: grgútnuti, s osnovom od četiri sloga na trećem: čalabfknuti; akcenat $\grave{c}$ imaju prosti s osnovom od dva sloga na prvom slogu: tðnuti, s osnovom od tri sloga jedni na prvom slogu: gðraknuti a drugi na drugom: jaðknuti, s osnovom od četiri sloga na drugom: prðeljusunuti; akc. $\grave{c}$ imaju prosti s osnovom od dva sloga na prvom: gñnuti.

7. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. $\acute{c}$ u infinitivu na prvom slogu. Taki je glagol trńnuti.

U svijeh se njih akcenat mijenja na $\acute{c}$ u sadašnjem vr., u drugom pregj. i u drugom pridjevu, n. p. trńném, trńněš, trńně, trńněmo, trńněte, trńnú; trńnjáh, trńnjáše, trńnjáše, trńnjásmo, trńnjáste, trńnjáhu; krėnut, krėnuta, krėnuto.

U ostalijem oblicima ostaje $\acute{c}$: trńni, trńnimo, trńnite; trńnúci: trńnuh, trńnu, trńnu, trńnusmo, trńnuste, trńnuše; trńnuo, trńnula, trńnulo; trńnúv, trńnúvši.

U složenijeh ostaje $\acute{c}$ gdje je u prostijeh: zavńnuti; zavńni, zavńnimo, zavńnite; zavńnuh, zavńnu, zavńnu,² zavńnusmo, zavńnuste, zavńnuše; zavńnuo, zavńnula, zavńnulo; zavńnúv, zavńnúvši. — A gdje je u prostijeh $\acute{c}$, ondje ostaje $\acute{c}$ i u složenijeh, a slog

¹ misli se da je i u tráh r samoglasno; ali prema mráh ne bi bilo potrebno.

² pretėgnuh, pretėgnu. Vuk, rječn. kod pretėgnuti.

koji je pred njim dobija `: òkrênêm, òkrênêš, òkrênê, òkrênêmo, òkrênête, òkrênû; òkrênut; tako i kad je složen s više slogova: zapòvfnêm.

Taki su ovi glagoli prosti sa svojima složenima: béknuti; bléknuti; bríznuti; búknuti; vágnuti; véknuti; víknuti, na-, po-, pod-, pri-; vínuti; vísnuti; vrísnuti; víknuti, od-; vrnuti, za-, iz-, na-, ob- (obínuti), od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, os- se, u-, uz-, zapo-, pripo-; gáknuti; gráknuti; grnuti, za-, iz-, na-, o-, od-, pod-, pri-, raz-, s-, sa-, uz-, zao-; gúknuti; éknuti; déknuti; dírnuti, do-; díhnuti; drnuti, pri- se; dúnuti, za-, o-; dúrnuti se; gjíknuti; žígnuti; zvéknuti, pod-; zvíznuti; zvrknuti; zénuti; zijèvnuti (ist. zévnuti); zúknuti; jéknuti, od-; júrnuti; kvéknuti; kfhnuti; kréknuti; krénuti, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pre-, pri-, s-, zao-, preo-; ~~kréknuti~~; kúsnuti; lánuti, odláhnuti; línuti; máhnuti; za-, iz-, na-, o-, od-, pro-, s-, sa-, uz-; méknuti; mínuti, za-, od-, pod-, pre-, pro-, su-, u-, odo-, odu-; múknuti, iz-, pro-; múnuti; nénuti; njísnuti; párnuti; pijèvnuti (ist. pévnuti); pijèhnuti (ist. péhnuti); pínuti; pírnuti, od-; písnuti, pláknuti, s-; plínuti, po-, raz-; príhnuti; prsnuti, po-; púhnuti; régnuti; ríknuti; rúknuti; sijèvnuti (ist. sévnuti); sínuti; dosínuti se; sjáknuti; skíknuti; smúknuti; sríknuti, pri-; strúgnuti; stúknuti; súknuti; súnuti; téknuti; trnutí, pre-, pro-, u-; éúknuti; úknuti; hráknuti, iz-; híknuti, iz-; cvrknuti; cíknuti, po-; évrknuti; šénuti, po-, zao-; šíknuti; šmíknuti; šmúknuti; šmúrnuti; — i ovi koji su samo složeni u običaju: zabréknuti; zavírnuti; zgránuti se; uléknuti se; poménuti, s-, na-, o-; za-prégnuti, iz-, na- se, po-, pod-, raz-, s-, u-, uz-; do-ségnuti, po-; na-sínuti, po-; do-tégnuti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-; s-, u-, uz-, zauz-, popri-, pou-; zacénuti se; zaošínuti; oškrínuti, u-šínuti, pre-; pri-štúnuti, pre-.

Neki izmegju ovijeh glagola imaju neke oblike i po prvoj vrsti. Izmegju njih imaju samo prvo pregj. i po prvoj vrsti ova dva: grnuti i krénuti sa svojima složenima; oni u tom obliku kad prelaze u prvu vrstu, te im otpadne *nu* i povrati se *t*, imaju akc. " u svijem licima: grtoh, grte, grte, grtosmo, grtoste, grtoše; krètoh, krète, krète, krètosmo, krètoste, krètoše; a kad su složeni, otpada im ", pa pred slogom na kom je bio taj akcenat dolazi `: zàgrtoh, zàgrte, zàgrte, zàgrtosmo, zàgrtoste, zàgrtoše; òkretoh, òkrete, òkrete, òkretosmo, òkretoste, òkretoše. — Ne samo prvo pregj. vr. nego i prvi pridjev i sam infinitiv ima više glagola iz-

megju onijeh koji pred *nu* imaju *g* ili *k*; tako zabréknuti, uléknuti se, promúknuti, zaprégnuti, doségnuti, potégnuti sa drugim složenim od istijeh glagola; ali u svijem rečenijem oblicima kad ih imaju po prvoj vrsti ostaje im akcenat ' osim prvoga pridjeva u.1. pad. jed. muškoga roda: stégoh, stéže, stéže, stégosmo, stégoste, stégoše; stégla, stéglo; zaprégoh, zapréže, zapréže, zaprégosmo, zaprégoste, zaprégoste; zaprégla; zapréci; a u prvom pad. jed. muškoga roda u prvom pridjevu, imajući na kraju *l* i pretvarajući ga u *o*, mijenjaju i akc. ' na ^: stégao, sprégao; a složeni tako da imaju koji slog više nego prosti, u tom padežu dobijaju ` pred slogom na kom je ^: zàprégao, zàbrékao, popritégao.¹

8. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na drugom slogu, n. p. grgútnuti.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh naprijed pod 7; a kad se mijenja, dolazi akc. ` pred slogom na kom se promijeni ' na ^ (kao što biva u složenijeh pod 7): grgútnêm; grgútnuh, grgútnu, grgútnu, grgútnusmo, grgútnuste, grgútnuše; grgútni; grgútnuo, grgútnula; grgútnûvši.

U složenijeh ostaje akcenat kako je u prostijeh: zagonénuti, zagònênêm.

Taki su glagoli: ambárnuti; berdóknuti; vijúknuti; vijúcnuti; gonénuti; grgútnuti; gurífnuti; gjilásnuti; zvjúknuti; zvrkénuti; jaláknuti; labrénuti; lepúnuti; medéknuti; prdéknuti; strméknuti; tandrknuti; totfknuti; crtárnuti; škamútnuti; škrgútnuti; štrbék-nuti; sa složenima: zagonénuti, odgonénuti, ugonénuti, i koji je samo složen u običaju: zakovrnuti.

9. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akcenat ' u infinitivu na trećem slogu, n. p. čalabrknuti.

Akcenat se mijenja kao u onijeh pod 7 i 8; a kad se mijenja dolazi akc. ` pred slogom na kom se promijeni ' na ^ (kao što biva u onijeh pod 8 i u složenijeh pod 7); čalabrknêm; čalabrknuh, čalabrknú; čalabrknú; čalabrknúvši.

Taki su glagoli: kukurijèknuti (koji samo u južnom govoru ima jedan slog više i po njegovijem zakonima taki akcenat, a u istočnom je govoru kukurékknuti, u zapadnom kukuríknuti), svjetlomrénuti, čalabrénuti.

¹ U Vukovu rječniku ima kod cíkknuti prvo pregj. vr. cíkoh, cické, ali mislim da je tome infinitiv cíkknuti, prema kom ima Vuk i cící.

10. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu, n. p. tònuti.

U svih se njih akcenat ` mijenja na ` u sadašnjem vr., u drugom pregj. i u prilogu sad. vr.: tònêm, tònêš, tònê, tònêmo, tònête, tònû; tönjäh, tönjâše, tönjâše, tönjâsmo, tönjaste, tönjâhu; tönûci.

Tako se ` na ` mijenja i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., ali i na drugi slog osnove dolazi `: tönû. — Tako je isto i u drugom pridjevu: tãknût.

U ostalijem oblicima ostaje akc. `: tònuh, tónusmo, tónuste, tónuše; tóni, tónimo, tónite; tónuo, tónula, tónulo; tónûv, tónûvši.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: potònuh, potónusmo, potónuste, potónuše; potóni, potónite; potónuo, potónula; potónûv, potónûvši. A na kom je slogu u prostoga ` , s onoga otpada taj akcenat pa na slog koji je pred njim dolazi ` svuda osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pòtonêm, pòtonêš, pòtonê, pòtonêmo, pòtonête, pòtonû; nàtãknût; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akcenat ` sa sloga na kom je u prostoga prelazi na prednji: pòtonû.¹

Taki su glagoli sa svojima složenima: bãhnuti; gãnuti, u-; glûhnuti,² o-; grànuti, o-; grònuti; dãrnuti; dãhnuti, za-, iz-, na-, o-, pre-, uz-; djènuti; kãknuti; kãnuti, za-; klònuti; lãznuti, ob-, u- se; lãnuti, iz-; mãknuti, do-, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, su-, u-, uz-; plãnuti, pre-; svãnuti (sãmnuti, sãvnuti), o-, raz- se; sãhnuti,³ o-, po-, pre-, raz- se, sa-, u-; smãgnuti,⁴ o-; tãknuti, do- se, za-, iz-, na-, po-, pri-, raz-, spo- se, s-, uz-; tãrnuti, s-; tònuti, po-, u-; šãnuti; i koji su samo složeni u običaju: ukãhnuti se; slègnuti; do-lètnuti, pre-, s-; namãgnuti; za-pãhnuti, o-; oplãznuti; za-prãgnuti; porèknuti; porònuti; nãrnuti; prislèknuti; ulèknuti⁵; o-hrònuti, pre-; očènuti; raščènuti; učmãnuti; uštãpnuti se.

Neki izmegju ovijeh glagola imaju i po prvoj vrsti prvo pregj. i prvi pridjev i sam infinitiv; i u svijem tijem oblicima

¹ ôsvanû, ôgranû. Budm. gram. 222.

² Vuk u rječniku ima glûhnuti, ali ima i oglûhnuti, poglûhnuti, prema čemu je jamačno i glûhnuti.

³ toga prostoga nema u Vukovu rječniku; ali „živo drvo sane“ ima Dobretić, bogosl. 501.

⁴ U Vukovu rječn. smãgnuti.

⁵ Vuk. rječn. samo: prisleći, uleći se.

ostaje im akc. ` osim prvoga pad. jed. muškoga roda u prvom pridjevu; tako: màkoh, màče, màče, màkosmo, màkoste, màkoše; màkla, màklo; màći; a u 1. pad. jed. muškoga roda u prvom pridjevu mijenja se ` na `: màkao. U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: namàkoh, namàče,¹ namàkla, namàći; a gdje je u prostoga ` ondje u složenoga otpada ` pa na slogu pred njim dolazi `: nàmakao. Taki su glagoli osim napomenutoga i njegovijeh složenijeh jošte: zapràgnuti, tàknuti sa svojim složenima, prislèknuti, ulèći se. Samo prvo pregj. vr. i prvi pridjev ima tako i po prvoj vrsti namàgnuti: namàgoh, namàže, nàmagao, namàgla. Samo prvi pridjev ima i po prvoj vrsti usàhnuti i ostali tako složeni: usahao, usàhla.²

Samo se čini da ovamo idu i ovi glagoli: ùsnuti, nàgnuti (s ostalima tako složenima: po-, pre-, pri-, sa-, u- se, oda-), zàmknuti, nàtnuti i priònuti. Oni su složeni, i za to imaju osnovu od dva sloga osim prionuti, koji ima jedan slog više samo za to što mu se *l* pretvorilo u *o*. Kad bi u običaju bili prosti ne imajući ništa više u osnovi, i kad se u prionuti ne bi *l* promijenilo u *o*, osnova bi im bila od jednoga sloga i na njoj bi u neodregjenom imali `; složeni budući ne mogu toga akcenta imati na slogu na kom bi ga imali prosti, nego mjesto njega dobijaju na najbližem slogu naprijed akcenat ` , a u prionuti je taj najbliži slog *o* postao od *l*; tijem se ti glagoli složeni izjednačuju s prostima, o kojima je ovdje riječ, i što nema prostijeh njihova reda, kojima bi se mogli pridružiti, za to ih dodajem ovdje. U sadašnjem vr. prosti gubeći od osnove samoglasno, imali bi kao i mnogi drugi taki glagoli samo na umetku ` , pred kojim u složenijeh ako ima samo jedan slog više dolazi ` (nàgnêm), ako li pred slogom na koji bi došao ` ima još jedan, onda ` otpada pa na prednji slog dolazi ` (prionêm), čim se opet ti glagoli izjednačuju s onima o kojima je ovdje riječ; a tako se izjednačuju i u ostalijem oblicima; ali se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. ne mogu s njima izjednačiti, jer prosti imajući osnovu od jednoga sloga i na samom nastavku njezinu u infinitivu akcenat ` , zadržali bi taj akcenat i u oba rečena

¹ Vuk je u rječniku zabilježio to lice u više glagola: stàče, natàče, ustàče, umàče; po tom je za cijelo pogrješka što je zabilježeno pòtače, pòtaknu, a po svoj prilici i prisleče.

² Budman ima tomu glagolu i prvo pregj. vr. po prvoj vrsti: sàše 107. (sàhao, sàhla 108).

lica, kao i mnogi drugi taki glagoli, a u složenijeh taj akcenat ne može ostati na tom mjestu nego mjesto njega na najbliži slog naprijed dolazi : usnu, ¹ priönu (kao n. p. pòsla, zàkla, vidi br. 67. 69). — I ovi glagoli svi osim usnuti i prionuti imaju neke oblike i po prvoj vrsti, pa su i u tijem oblicima jednaki akcentom s prostima o kojima je ovdje riječ; nagnuti s ostalima tako složenima ima po prvoj vrsti prvo pregjašnje vr. i prvi pridjev: prègoh, prèže, prègosmo, prègoste, prègoše; prègao, prègla; zàmknuti osim tìjeh oblika ima i neodregjeno po prvoj vrsti: zàmkoh, zàmče, zàmkaò, zàmkla, zàmci (prema tome i òmci i pròmci), a nàtnuti ima samo prvo pregj. vr.: nàtkoh, nàče.²

11. Kad je prostijem osnova od tri sloga i ake. ' u infinitivu na drugom slogu, n. p. jaòknuti.

Akcentat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 10; kad se mijenja na ", a naprijed ima još jedan slog, onda, kao u složenijeh pod 10, otpada " pa na prednji slog dolazi ' svuda gdje biva rečena promjena osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr., a u ta dva lica dolazi " : jaòknêm, jaòknêš, jaòknê, jaòknêmo, jaòknête, jaòknû : jaòknuh, jaòknû, jaòknû, jaòknusmo, jaòknuste, jaòknuše; jaòkni, jaòknimo; jaòknuo, jaòknula; jaòknûv.

Taki su glagoli: baùknuti, varàknuti, jaòknuti, jauknuti, kaùknuti, maùknuti, palùcnuti, paràknuti, pračàknuti, džillitnuti se.

12. Kad je prostijem osnova od tri sloga i ake. ' u infinitivu na prvom slogu, n. p. gòraknuti.

Akcentat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: gòraknêm, gòraknêš, gòraknê, gòraknêmo, gòraknête, gòraknû; gòraknuo, gòraknula itd.; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da se ' mijenja na " : gòraknû.

Taki su glagoli: àisnuti, gòraknuti, kòjasnuti se, làbrenuti, pàtinuti, šèvrđnuti, i koji su samo složeni u običaju: zabèzeknuti se, ubèzeknuti se. U složenijeh u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da ake. " sa sloga gdje je u prostoga prelazi na prvi: zàbèzeknû.

¹ nàtnu. Vuk rječn. kod nàtnuti.

² Prema nàtkoh i nàče, koje ima Vuk u rječniku kod natnuti, a osobito prema cijelom zamàkoh, zamàče, i prema skraćenom neodregjenom zàmci, mislim da su pogriješke zàmkoh u Vukovu rječniku kod zamci i u Budman. gram. 81, i nàtkoh, nàče u Budman. gram. 81.

Ti su glagoli akcentom jednaki sa složenima od onijeh kojima je osnova od dva sloga i na prvom slogu " u infinitivu (vidi br. 14).

13. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom slogu; taki su glagoli samo oněsvjesnuti (ili obněsvjesnuti) i prđeljusnuti.

Akcent ostaje bez promjene, samo bih rekao da se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akc. ` mijenja na ", te prelazi na prvi slog, a posljednji dobija ^: přdeljusnũ.

Ti su glagoli akcentom jednaki s onima koji su složeni sa dva sloga a prostima je osnova od dva sloga s akc. " u infinitivu na prvom slogu; vidi br. 14.

14. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akcentat. " u infinitivu na prvom slogu, n. p. ġnuti.

Akcent ostaje bez promjene u svijem oblicima samo što u 2. i 3. licu jedn. prvoga pregj. vr. i u drugom pridjevu dolazi i ^ na drugi slog od osnove: ġnēm, ġnēš, ġnē, ġnēmo, ġnēte, ġnũ: ġnuh, ġnũ, ġnũ, ġnusmo, ġnuste, ġnuše; ġnjāh, ġnjāše, ġnjāše, ġnjāsmo, ġnjāste, ġnjāhu; ġni, ġnimo, ġnite; ġnũci; ġnuo. ġnula, ġnulo; ġnũv, ġnũvši; dġgnũt, dġgnũta, dġgnũto.

Složeni gube " sa sloga na kom ga imaju prosti, pa na slogu pred njim dobijaju ` u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: pōġnuti; pōġnēm, pōġnēš, pōġnē, pōġnēmo, pōġnēte, pōġnũ; pōġnuh pōġnusmo, pōġnuste, pōġnuše; pōġini, pōġinimo, pōġinite; pōġnuo, pōġnula; pōġnũv, pōġnũvši; pōdġgnũt, pōdġgnũta; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akc. " prelazi na prvi slog: pōġnũ.¹ — U složenijeh tako da imaju dva sloga više akc. ` ostaje gdje je u složenijeh s jednijem slogom; a akc. " u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. prelazi na prvi slog: ōtpočinũ.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: ājsnuti; bācnuti; bāhnuti, nābahnuti²; bjēgnuti, zbjēgnuti se, dō-bġegnuti, za-, iz-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, u-, uz-; bljũnuti; bōdnuti; bōcnuti; bōšnuti; brĩnuti se, zā-brĩnuti se, po-se, u-se; brēnuti, prōbrenuti se; břcnuti; bũbnuti; bũsnuti se; bũcnuti; vēdnuti; vēnuti, prō-venuti,

¹ rāstisnũ. Vuk, rječ. kod rastisnuti.

² Vuk ima u rječniku prosto bāhnuti, a složeno u oba izdanja rječnika nābahnuti; po posljednjem treba da je prvo bāhnuti, za to ga tako i stavih.

u-; vèsnuti; vïknuti (bïknuti se), svïknuti, nà-vïknuti, òbïknuti se, òdvïknuti se, privïknuti se; vřgnuti, svřgnuti, dò-vřgnuti, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-; vřdnuti; vřznuti; vřnuti¹; gãrnuti; gënuti; gïenuti; gïnuti, iz-gïnuti, po-, u-; glãsnuti; glãcnuti se; glëdnuti, pòglenuti; glöcnuti; glühnuti, zàgluhnuti; grãcnuti; grëznuti, nà-greznuti, o-, po-, u-; grïnuti; grïknuti, ògrknuti; grühnuti; gûnuti, prògunuti; gûrnuti; zgûsnuti se; gûcnuti; dëpnuti; dërnuti; dïgnuti, iz-dïgnuti, na-, od-, po-, pri-, uz-; djënuti, dð-djënuti se, iz-, na-, o-, sa-, u-, zao-, izo-, preo-, prio-, zapo- se; driënuti; dïrnuti; dïpnuti; dïenuti; gjïknuti; gjörnuti se; žãpnuti se, ùžãpnuti se; žãcnuti; ždrãknuti; ždïknuti; žïvnuti; žïenuti; zvëknuti; zvëcnuti; zvïznuti; zvöcnuti; zvëcnuti; zïbnuti; zïvnuti; zïnuti, òbzïnuti; zövnuti; zrënuti, sàzdrenuti; zücnuti; išnuti; jävnuti se; kvïknuti; këcnuti; kïnuti se, skïnuti, zà-kïnuti, iz-, o-, od-, pod-, pre-, pro-, raz-, u-; kïsnuti zà-kïsnuti, na-, o-, po-, pro-, uz-; klëknuti, pòkleknuti; klëpnuti; klïknuti, pò-kliknuti, pro-; klöcnuti; kljünuti, ùkljunuti; kljücnuti; kömnuti; krësnuti; krïknuti, skrïknuti se, zàkrïknuti; krïnuti, òkrnuti; kücnuti; lëtnuti, pòletnuti; lïtnuti; löknuti; lïpnuti, prïlupnuti; ljöknuti, òdljoknuti; ljösnuti; ljübnuti; ljüljnuti; ljüsnuti, òdljusnuti; mäznuti; mëknuti, òd-meknuti, u-; mëtnuti, smëtnuti, dò-metnuti, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, uz-, nado-; mlätnuti; mïrdnuti; mïrznuti se, smïrznuti, zà-mrznuti, o-, od-, po-, pro-, raz- se; mïknuti, smïknuti se, zà-mrknuti, o-, po-; mücnuti; nïknuti, iz-nïknuti, od-, po-, pri-, pro-, uz-; öšnuti; pädnuti, pänuti, zà-pãdnuti, o-, pre-, pri-, pro-, raz- se; pëcnuti; pïknuti; pïpnuti; pïsnuti; pïšnuti; pjëvnuti; splãsnuti; pljãsnuti; pljënuti; pljësnuti; pljünuti, zà-pljunuti, iz-, o-, od-; pljüsnuti, zà-pljusnuti, od-; pljücnuti; pösnuti; präsnuti; präcnuti se; prëdnuti, is-prëdnuti, po-, pod- se, raz-; prënuti se; prësnuti; rãs-prsnuti; püknuti, is-puknuti, na-, pre-, pri-, pro-, raz- se; rïnuti, srïnuti se, zà-rïnuti, na-, od-, po-, u-; rïtnuti se; svïrnuti; svïsnuti; sjëdnuti, zà-sjednuti, pri-, u-; sjëknuti, òsjeknuti se, ùsjeknuti; sköknuti; spãvnuti; sïrznuti; stãnuti, dð-stãnuti, za-, na-, o-, po-, sa- se, u-, izo-; stïgnuti, dð-stïgnuti, po-, pre-, pri-, sa-, su-; stïnuti se; stïrenuti; stüknuti; tïknuti; tïsnuti; stïsnuti, zà-tïsnuti, iz-, na-, o-, po-, pri-, pro-, raz-, u-; tòknuti; tösnuti; tïgnuti, is-trgnuti, o-, po-, pre-, raz-, u-, uz-; trënuti; trësnuti; pri-tresnuti; tïrnuti, is-trnuti, po-, u-; trühnuti, is-truhnuti, o-, po-, raz- se; tüknuti, nà-

¹ Šéep. mal. 132.

tuknuti, uz; türnuti, òturnuti; tütnuti; tüšnuti; ćaknuti; ćuknuti; ćušnuti, pòćušnuti; üjnuti; ĩsnuti; ĩrsnuti; häjknuti; hläpnuti; htjēnuti; hüpnuti; evöknuti; eĭknuti; præcĭknuti; eĭmnuti; emöknuti; eĭknuti; eüpnuti; eücnuti; čarnuti; čvāknuti; čvrknuti; čvršnuti, ðevrsnuti; čēznuti, iščeznuti; čeknuti; eĭknuti; eüčnuti; džāsnuti se; šĭnuti, ð-šĭnuti, pri-; škrĭpnuti; škröknuti; šmāgnuti; štĭpnuti; štröc-
nuti; štüknuti; šüşnuti; — i koji su samo složeni u običaju: ðbis-
nuti, zāblehnuti se, nābreknuti, nābuhnuti, pòdbunuti, ðdvugnuti,
zāgrenuti se, ũdunuti, zāžutnuti, prözuknuti, pòjahnuti, rāzjahnuti,
üzjahnuti, ðkliznuti se, pòkliznuti, ðklienuti, ðkrznuti, ĩskrsnuti,
ũskrsnuti, vāskrsnuti, ũliznuti se, nāmignuti, zāmuknuti, ũmuknuti,
ũpeknuti, ðprhnuti, ðpuznuti, pòpuznuti, pòpljužnuti se, ðtphnuti,
izrignuti, pòdrĭgnuti, pòdrugnuti se, nāsmjehnuti se, ðsmjehnuti se,
pòðsmjehnuti se, rāsrđnuti se, stvrđnuti se, ðtvrđnuti, zācrepnuti,
pòčĭnuti, otpòčĭnuti, ðšaknuti, ũštrknuti.

Koji izmegju ovijeh glagola prelaze u nekim oblicima u prvu vrstu, ostaje im prostijem u tijem oblicima akc. ", a složeni tako da imaju koji slog više nego prosti gubeći " dobijaju naprijed na najbližem slogu ` svuda, i u samom 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., n. p. dići; diĭoh, diže, diže,¹ diĭosmo, diĭoste, diĭoše; diĭao, diĭgla; pòdići; pòdiĭoh, pòdiže, pòdiže,² pòdiĭosmo, pòdiĭoste, pòdiĭoše; pòdiĭao, pòdiĭgla. — Tako biva u sva tri rečena oblika u ovijeh glagola: ðbĭjegnuti, nāvĭknuti, vřgnuti, diĭgnuti, klēknuti, klĭknuti, mřknuti, zāmuknuti, nĭknuti, püknuti, stĭgnuti, eĭknuti, eĭknuti, s ostalima složenima; — a samo u prvom pregj. vr. i u prvom pridjevu u ovijeh: ĭgnuti, ĭrēznuti, ĭsnuti, ĭskrsnuti, mř-
nuti, přsnuti, pòpuznuti, svĭsnuti, ĩsnuti, třgnuti s ostalima slože-
nima; — a samo u prvom pregj. vr. u ovijeh: ðbisnuti, ĭnuti, př-
nuti, přāsnuti, přđnuti, štüknuti i u ostalijeh njihovijeh složenijeh;
— a samo u prvom pridjevu u ovijeh: nābuhnuti, vēnuti, prözuk-
nuti, skřknuti se, ðprhnuti.

Glagoli treće vrste.

Što jedni imaju istu osnovu u svijem oblicima, a drugi je u nekim oblicima mijenjaju s kraja, te jedan slog gube, a odatle nastaje i razlika u akcentu izmegju jednijeh i drugih, za to ću ih razdijeliti na dvoje, kako se i u nauci o oblicima dijele.

¹ niče, svište, přšte, Vuk rječn.

² izbježe, ũmuće, nāpuće, ðdviče, rāstrže, rāstište, Vuk rječn.

I. Glagoli treće vrste prvoga razdjela.

15. Osnova im je prostijem samo od dva sloga, a akcenat u infinitivu samo ' na prvom slogu, n. p. ùmj^{et}i.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima: ùmijem,¹ ùmiješ, ùmije, ùmijemo, ùmijete, ùmijû; ùmijâh, ùmijâše, ùmijâše, ùmijâsmo, ùmijâste, ùmijâhû; ùmijûci; ùmjeh, ùmje, ùmje, ùmjesmo, ùmjeste, ùmješe; ùmij, ùmijmo, ùmijte; ùmio, ùmjelo; ùmjêv, ùmjêvši.

Taki su još samo složeni: izùmj^{et}i, razùmj^{et}i, i gdje gdje samo u običaju po istočnom govoru: ugòveti.

Akcenat u složenijih ostaje kao u prostoga: razùmijem; raz-ùmjeh, razùmje, razùmjesmo itd.

U istočnom govoru, gdje se u sadašnjem vr. završetak od osnove, istočno e, s umetkom e slijeva u jedan glas, dolazi na taj glas u sva tri lica jed. a u množini u 1. i 2. licu ' : ùmêm, ùmêš, ùmê, umémo, uméte; u 3. licu mn. gdje rečenoga slijevanja nema ostaje akcenat kao u južnom: ùmejû.

II. Glagoli treće vrste drugoga razdjela.

Ima ih prostijeh s osnovama od jednoga sloga. od dva i od tri, a s akcentom u infinitivu ili ' ili ' ili ". Akcenat ' imaju u infinitivu prosti s osnovom od dva sloga na prvom slogu: žívj^{et}i, i s osnovom od tri sloga na prvom: závidj^{et}i; akc. ' prosti s osnovom od dva sloga na prvom slogu: žèlj^{et}i, i s osnovom od tri sloga na drugom: zelèn^{et}j^{et}i; akc. " prosti s osnovom od jednoga sloga na tom slogu: zrèti, i s osnovom od dva sloga na prvom: víd^{et}j^{et}i.

16. Kad je prostima osnova od jednoga sloga i akc. " u infinitivu na njoj, n. p. vrèti.

Akcenat se mijenja na " u sadašnjem vr. u svijem licima osim 1. i 2. mn.: vrîm, vrîš, vrî, vrû, a u 1. i 2. mn. na ' : vrîmo, vrîte.

I u drugom pregj. vr. i u drugom pridjevu i u prilogu pregj. vr. mijenja se na " : vrâh, vrâše, vrâše, vrâsmo, vrâste, vrâhu; prèt; vrêvši, prêvši.

U prilogu sad. vr. dolazi ' : vrúci, prúci.

¹ Vuk u rječn. ima ùmijêm kod umjeti, i izùmijem, razùmijem kod tjih složenijeh.

U ostalijem oblicima ostaje " bez promjene: vrèh, vrè, vrè, vrèsmo, vrèste, vrèše; vrì, vrìmo, vrìte; vrèo, vrèla, vrèlo.

Složeni tako da imaju koji slog više nego prosti gube " gdje ga imaju prosti pa na slogu iza kojega je bio ", dobijaju `: dò-vreti, uzàvreti; pròvreh, pròvre, uzàvreh, uzàvre, uzàvresmo; prò-vreo, pròvrela; uzàvrìmo. A gdje je u prostijeh ^, ondje ostaje i u složenijeh, samo na slogu pred njim dolazi još ` svuda osim drugoga pridjeva: prèvrìm, uzàvrìm; sàvrèvši; a u drugom pridjevu pred slog na kom je ^ dolazi ": sàprèt.

Taki su ovi glagoli, i to u oblicima koje imaju po ovoj vrsti: vrèti, dò-vreti, na-, pre-, pro-, u-, iza-, oba-, uza-; zrcèti (mature-scere), dò-zreti, pre-, sa-, u-; mljèti, nà-mljeti, pre-, pro-, sa-, u-; mnjèti; prèti, pò-preti, sa-; spàti (spìm, spéó), zà-spati, na-se, po-, nado-, i složeni od zreti (spectare) koji nije u običaju prost: zàzreti, nà-zreti, nad-, pre-, pri-, pro-, oba-se.

U kojim oblicima ovi glagoli prelaze u prvu vrstu, u njima primaju i akcenat po prvoj vrsti: tako prèti u sadašnjem vr., u kom je i po ovoj vrsti i po prvoj jednak akcenat za proste, ali ne za složene, ima akcenat po prvoj vrsti (br. 5) kad je složen: sà-prèm; složeni od zrcèti (spectare) u istom obliku, kad ga imaju po ovoj vrsti, imaju i akcenat po ovoj vrsti: prizrìm,¹ a kad ga imaju po prvoj vrsti, i akcenat im je po prvoj: zàzrèm; tako vreti u 3. lieu mn., koje ima samo po prvoj vrsti, i u kom je akcenat i po ovoj i po prvoj vrsti jednak, ipak mislim da složen ima akcenat po prvoj vrsti: prèvrù, ùzavrù. Ali zreti (maturescere) kad je složen zadržava akcenat ove vrste u tijem oblicima i onda kad ih ima po prvoj vrsti: ùzrèm kao i ùzrim.²

Glagol mljèti u oblicima kojima stoji u prvoj vrsti ima i akcenat kao glagoli prve vrste (br. 6. b.): mèljèm, mèljúci, mèlji, mèljäh, mljèven.

17. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. " u infinitivu nà prvom slogu, n. p. vidjeti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima: vīdīm (vīgju), vīdīš, vīdī, vīdīmo, vīdīte, vīdē; vīdjeh, vīdje, vīdje, vīdjesmo, vīdjeste, vīdješe; vīgjäh, vīgjāše, vīgjāše, vīgjāsmo, vīgjāste, vīgjāhu; vīdi, vīdimo, vīdite; vīdēci; vīdio, vīdjela, vīdjelo; vīdjèv, vīdjèvši; vīgjen, vīgjena.

¹ Vuk rječn.

² Vuk rječn.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti, otpada " sa sloga na kom je u prostijeh, pa na slog pred njim dolazi ' : izvidjeti; izvidim; izvidjeh, izvidje, izvidjesmo itd.; obnevidjeti.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: vidjeti, svidjeti se, iz-vidjeti, obne-, pri-, pro-, raz-; višjeti; stārjeti, ò-starjeti, pre-; i samo složeni: òmiljeti; pòvidjeti, za-pòvidjeti, iz-, o-.

18. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ' u infinitivu na prvom slogu, n. p. živjeti.

Akcent ostaje bez promjene u svijem oblicima: živim, živíš, živî, živîmo, živîte, živê; živjeh, živje, živje, živjesmo, živjeste, živješe; življâh, življâše, življâše, življâsmo, življâste, življâhu¹; živî, živîmo, živîte; živêci; živio, živjela; živjêv, živjêvši; vrćen, vrćena.

U složenijeh ostaje na istom mjestu isti akcent: poživjeti; poživim; poživjeh, poživje.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: bijeljjeti (ist. béleti, zap. biliti), za-, iz-, o-, po-; bléjati, iz- se; blijèdjeti (ist. blédati, zap. bliditi), po-, pre-, u-; bréçati; bridjeti; brújati, za-; bújati, pre-, uz-; búçati, uz-; véçati; vištati, uz-; vrištati, za-, raz- se; vrtjeti, za-, na-, pro-, u-, uz-; vréçati; gmiljeti; grájati, za-; gúdjeti, za-; dréždati; dréçati, za-²; živjeti, do-, na-, nad-, o-, po-, pre-, pro-; žúdjeti, po-; žútjeti, za-, po-, u-; zvéçati, za-; zviždati, za-; zvréçati; zújati, za-, pro-; zúçati; jéçati, za-, po-, raz- se, uz-; kvéçati; kvréçati; kípjeti, iz-, po-, uz-; kléçati; kréçati; kriçati, za-; křéçati; méçati; míljeti, iz-, od-, po-, u-; mřéçati, po-; mřštati; múçati; nijèmjjeti (ist. németi, zap. nímiti), za-, o-, ob-; njištati; pištati, za-, pro-; plávjeti, za-, po-³; pljúštati; prđjeti, za-, iz-, na-, od-, pri-, raz-, u-; prštati, raz- se; rástjeti; réžati, za-; rúdjeti, za-; svirjeti, za-; svrbjeti, za-; sijèdjeti (ist. sédeti, zap. síditi), o-; sjájati, za-; skiçati; slijènjjeti (ist. slépeti, zap. slípiti), za-, o-, po-; smrdjeti, do-, za-, pri-, u- se; stídjeti se, za-, po-; strújati; stúdjeti, za-; tájati, za-, po- se, pri- se, u- se; tíštati, iz- se, po-, pre-; trpjjeti, o-, po-, pre-, pri-, s-, uz- se; čútjeti, o-, pre-, u-; újati, za-, pro-; úçati, za-, pro-; fištati; hítjeti, po-; húçati, za-; cviljeti (cmiljeti), za-, po-, pro-; cvřéçati; ciçati; čvréçati; čéçati;

¹ i kad je cio umetak ja: trpijáh.

² P. Petrović Njeguš, Šcep. mal. 169.

³ Vuk ima u rječniku prosto pláviti, ali složene ima po ovoj vrsti.

čljjeti, iz-; čučati, na- se; štédjeti, za-, po-, u-; šútjeti, za-, u-; šústati, za-; i koji su u običaju samo složeni: nabřčati, prisvijédjeti, poviljeti, pogrđjeti, pogrúbjeti, zalúdjjeti, polúdjjeti, opústjeti, orúžnjjeti, oskúpjeti, poskúpjeti, dotúžati, išćúcati, pocřnjjeti.

19. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na prvom slogu, n. p. závidjeti.¹

Akcentat ostaje bez promjene: závidím, závidiš, závidímo, závidíte, závidé; závidjeh, závidje itd.

Taki je glagol još samo návidjeti se i njegov složeni nenávidjeti se i nástojati.

20. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu, n. p. željeti.

U jednijeh ostaje akcentat u sadašnjem vr. a u drugih se mijenja.

a. Akcentat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i priloga sadašnjega vr.: želím, želíš, želi, želé; željeh, želje, želje, željesmo, željeste, želješe; željáh, željåše, željåše, željåsmo, željåste, željåhu; želi, želimo, želite; želio, željela, željelo; željev, željevši; željen. Za pošljednji oblik mislim da je tako, i da u oblicima koji za se imaju nastavak prelazi ` na drugi slog: željena, željeno, koje bi se moglo potvrditi i tijekom što Budman gram. 109 ima gôrjen, gorjena, premda isti ne piše željen nego željen gram. 88; kad je odregjeno, ostao bi akc. ` na prvom slogu u svijem padežima: željeni, željena, željeno.

U 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. i u prilogu sad. vr. otpada ` s prvoga sloga pa na drugi dolazi ': želímo, želíte; želéci; držímo, držíte; držéci.²

Drugaćije je u nekim oblicima u glagola, kojima se u osnovi nastavak τ mijenja na a ; u njih se mijenja ` na ` u zapovjednom, u 2. i 3. licu prvoga pregjašnjega vr. i u prvom i drugom pridjevu, i svrh toga u svijem ovijem oblicima osim zapovjednoga dolazi na pošljednji slog od osnove akc. `; koji opet u prvom pridjevu otpada u padežima koji za se nemaju nastavka: drži, držimo, držite; držå; držåo, držåala, držåalo; držåano. — Glagoli koji pred ovijem a u osnovi imaju j , a pred njim o , gubeći u zapo-

¹ Mislim da ovo nije složen glagol od vidjeti i za, nego je postao od složene riječi; kad bi u njemu bilo vidjeti složeno sa za bio bi u njega akcentat kao u onijeh naprijed pod 17.

² držéci. Vuk, rječn. star. LXVII.

vjednom nastavak $\acute{}$ dobijaju i akcenat drugačiji, i to $\acute{}$: b $\acute{o}$ j se, b $\acute{o}$ jte se; st $\acute{o}$ j, st $\acute{o}$ jte.

U složenijeh ostaje $\grave{}$ i $\acute{}$ gdje je u prostijeh: za $\acute{z}$ el $\acute{i}$ m, za $\acute{z}$ el $\acute{i}$ mo, za $\acute{z}$ el $\acute{j}$ eh, za $\acute{z}$ el $\acute{j}$ e; za $\acute{d}$ r $\acute{z}$ im, za $\acute{d}$ r $\acute{z}$ imo, za $\acute{d}$ r $\acute{z}$ ah, za $\acute{d}$ r $\acute{z}$ asmo. A kad se u prostijeh mijenja $\grave{}$ na $\grave{}$, otpada u složenijeh akc. $\grave{}$, pa naprijed na najbliži slog dolazi $\grave{}$ u oblicima u kojima samo rečena promjena biva: p $\acute{o}$ dr $\acute{z}$ i, p $\acute{o}$ dr $\acute{z}$ imo, p $\acute{o}$ dr $\acute{z}$ ite; a u oblicima u kojima se ne samo $\grave{}$ na $\grave{}$ mijenja, nego jošte i na krajni slog osnove dolazi $\grave{}$, akc. $\grave{}$ prelazi na prvi slog: $\acute{o}$ dr $\acute{z}$ â; $\acute{u}$ bojâ se; zâdr $\acute{z}$ ân, zâdr $\acute{z}$ âna, zâdr $\acute{z}$ âno; zâdr $\acute{z}$ âla, zâdr $\acute{z}$ âlo, pa tako i u prvom pad. jed. muškoga roda, gdje se $\acute{}$ gubi što se iza njega l pretvorilo u o: zâdr $\acute{z}$ âo.

Ovamo idu ovi glagoli sa svojima složenima: b $\acute{a}$ zdjeti, za-, iz-, u- se; b $\acute{j}$ e $\acute{z}$ ati, do-, iz-, raz- se, s- se; b $\acute{j}$ e $\acute{s}$ njeti, po-; b $\acute{o}$ jati se, po-, u-; b $\acute{o}$ lj $\acute{e}$ ti, do-, za-, iz-, o-, po- se, pre-, raz- se, u-; b $\acute{u}$ ktjeti; v $\acute{o}$ lj $\acute{e}$ ti (od kojega je samo sadašnje i drugo pregj. vr. u običaju); v $\acute{r}$ vjeti, iz-, na-, od-, po-, pro-; glâdnjeti, iz-, o-, po-; g $\acute{o}$ rjeti, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pro-, raz- se, s-, sa-; gr $\acute{m}$ jeti, za-, pre-, pro-; d $\acute{a}$ ždjeti, za-, iz-, po-; d $\acute{i}$ žati, do-, za-, o-, ob-, pri-, s-, sa-, u-, uz-; ž $\acute{d}$ njeti, o-; ž $\acute{e}$ lj $\acute{e}$ ti, za-, na-, po-, pou-; j $\acute{e}$ zdjeti, ~~od-, po-, pro-, pro-~~; k $\acute{o}$ p $\acute{n}$ jeti, iz-, o-, pro-, u-; l $\acute{e}$ žati, za-, iz- se, na- se, ob-, od-, po-, pre-, raz- se; l $\acute{e}$ tjeti, do-, za- se, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz- se, s-, sa-, u-, uz-; plâmtjeti, za- se, raz- se; r $\acute{o}$ sjeti, ob-; s $\acute{j}$ edjeti, po-, pri-; stâjati, do- se (dost $\acute{o}$ ljati se), za-, na-, od-, o-, po-, pre-, prist $\acute{o}$ ljati se, ustâjati se; t $\acute{a}$ m $\acute{n}$ jeti, po-; tr $\acute{e}$ ptjeti, za-, po-; tr $\acute{e}$ cati, do-, za- se, iz-, na-, o-, $\acute{o}$ b-, po-, pre-, pri-, pro-, s-, u-, uz-; hlâdnjeti, za-, o-; $\acute{c}$ âvtjeti ($\acute{c}$ âptjeti), pro-, i koji su samo složeni u običaju: og $\acute{o}$ lj $\acute{e}$ ti, nad $\acute{o}$ lj $\acute{e}$ ti, od $\acute{o}$ lj $\acute{e}$ ti, ok $\acute{o}$ re $\acute{t}$ i se, sk $\acute{o}$ re $\acute{t}$ i se, pri $\acute{k}$ o $\acute{n}$ jeti, oml $\acute{e}$ dnjeti, sml $\acute{e}$ dnjeti, oprâ $\acute{z}$ njeti (oprâ $\acute{z}$ n $\acute{i}$ m), por $\acute{u}$ žnjeti, utâjati se, zat $\acute{r}$ udnjeti.

Ovamo ide i glagol h $\acute{o}$ tjeti svijem oblicima osim sadašnjega vremena, kojim je prešao u petu vrstu; tako prema ovijem glagolima ima: h $\acute{o}$ čâh i h $\acute{o}$ tijâh, h $\acute{o}$ čâše; h $\acute{o}$ tjeh, h $\acute{o}$ tje; h $\acute{o}$ t $\acute{e}$ ci i h $\acute{o}$ t $\acute{e}$ ci. Ali u kojim oblicima odbacuje samoglasno iz osnove, u njima mu se i akcenat mijenja; tada mu dolazi $\grave{}$ na nastavak kojim postaje osnova: ht $\acute{j}$ eti; ht $\acute{j}$ eh, ht $\acute{j}$ e, ht $\acute{j}$ esmo; ht $\acute{j}$ jâh, ht $\acute{j}$ jâše; ht $\acute{i}$ o, ht $\acute{j}$ ela; u drugom pregj. vr. kad otpada nastavak kojim postaje osnova, dolazi samo na umetku $\acute{}$ u 1. lieu jed. a u ostalima $\acute{}$: šcâh, šcâše, šcâše, šcâsno, šcâste, šcâhu; a kad taj oblik još

uzme *d*, dolazi ` na prvi slog: *ščàdijáh, šcàdijáše*, itd. U sadašnjem vr. kojim je prešao u petu vrstu ima: *hòću, hòćčš, hòćc, hòćemo, hòćete, hòće*. — Složeni su mu: *zàhtjeti, pròhtjeti*.

b. Mijenja se *akc.* ` na ` u sadašnjem vr. u svijem licima i u drugom pregj. i u prilogu sadašnjega vr. To biva u jedinoga glagola *vòljjeti: vòlim, vòliš, vòli, vòlimo, vòlite, vòlê; vòljáh, vòljáše, vòljáše, vòljásmo, vòljáste, vòljáhu; vòlécí*. U ostalim je oblicima kao u onijeh naprijed.

Složeni izvòljjeti gubi *akc.* ` sa sloga na kom je u prostoga pa dobija ` na slogu pred njim: *izvolím* itd. Ali složeni privòljjeti ima akcenat kao da u prostoga nema rečene promjene, te je akcentom jednak s onijem glagolima pod *a.*: *privòlim* itd.

21. Kad je prostijem osnova od tri sloga i *akc.* ` u infinitivu na drugom slogu, n. p. *zelènjjeti*.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn., gdje otpada ` sa sloga na kom je u ostalijem licima pa na slog iza njega dolazi ` (kao u onijeh pod 20. a): *zelèním, zelèniš, zelèni, zelenímo, zeleníte, zelèné; zelènjeh, zelènje, zelènje, zelènjesmo, zelènjeste, zelènješe; zelènjáh, zelènjáše, zelènjáše, zelènjásmo, zelènjáste, zelènjáhu; zelènio, zelènjela; u prilogu sadašnjega vr. mislim da ostaje `: zelènéci* (čim bi se ovi glagoli malo razlikovali od onijeh pod 20, premda *é* i megju njima biti i s takim akcentom u tom obliku).

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh.

Taki su glagoli: *dokòljjeti*,¹ *zelènjjeti*, *o-*, *po-*, i koji su samo složeni u običaju: *poplavètnjeti, porumènjeti, osiròtjeti, posiròtjeti, zacrvènjjeti se, pocevènjjeti, obudòvjjeti*.

Glagoli četvrte vrste.

Ima ih prostijeh s osnovom od jednoga sloga, od dva, od tri, od četiri i od pet, a s akcentom u infinitivu ili ´, ili ^, ili ` , ili ` , ili ` i ^, ili ` i ´. Akcenat ´ u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom slogu: *hváliti*, s osnovom od tri sloga na prvom slogu: *b්රložit*i, i na drugom: *jednáčiti*, s osnovom od četiri sloga na drugom slogu: *kunátoriti*, i na trećem: *životáriti*, s osnovom od pet slogova na četvrtom: *prijateljášiti se; akc.* ^ u prostijeh s osnovom od dva sloga

¹ nije složen sa *do*, nego je postao od složene riječi.

na prvom: pãmtiti, i s osnovom od tri sloga na prvom: dũndoriti; ake. ` u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: nõsiti, s osnovom od tri sloga na prvom slogu: bèsjediti, i na drugom: govõriti, s osnovom od četiri sloga na prvom: bèsposličiti, i na drugom: jednõničiti, i na trećem: prijatèljiti; ake. ` u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: snĩti, s osnovom od dva sloga na prvom: gãziti, s osnovom od tri sloga na prvom: brätimiti, s osnovom od četiri sloga na prvom: læstavičiti; ake. ` i ^ u prostijeh s osnovom od tri sloga prvi na prvom a drugi na drugom slogu: djèvõjčiti; ake. ` i ^ u prostijeh s osnovom od tri sloga prvi na prvom a drugi na drugom: päbîrčiti.

22. Kad je prostijem osnova od tri sloga i u infinitivu ake. ' na prvom slogu. Taki su glagoli dvojaki: u jednijeh se u sadašnjem vr. mijenja akcenat, a u drugih ostaje bez promjene.

Akcentat se mijenja na ^ u sadašnjem vr., u drugom pregj., u drugom pridjevu i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., a u ta oba lica dolazi još i na drugi slog ^: hvãlim, hvãliš, hvãli, hvãlimo, hvãlite, hvãlè; hvãljãh, hvãljãše, hvãljãše, hvãljãsmo, hvãljãste, hvãljãhu; hvãljen; hvãli, hvãli.¹

U ostalijem oblicima ostaje ' bez promjene: hvãliti; hvãlih, hvãlismo, hvãliste; hvãlèci²; hvãli, hvãlimo, hvãlite; hvãlio, hvãlila; hvãliv, hvãlivši.

Složeni dobijaju ` pred slogom na kom je ^, osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr., n. p. pòhvãlim, pòhvãliš, pòhvãli, pòhvãlimo, pòhvãlite, pòhvãlè; pòhvãljen; a u rečena dva lica dolazi ` pred ^: pòhvãli; u ostalijem oblicima, u kojima je u prostijeh ', ostaje tako i u složenijeh: pohvãliti, pohvãlih itd. Koji su složeni tako da imaju dva sloga više nego prosti, u njih u prvom pregj. vr. u rečena dva lica dolazi ` na prvi slog: præoblãci; a ostalo sve ostaje kako je u složenijeh s jednijem slogom: præoblãcim; præoblãcih.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: áčiti se; bãniti se; bátriti; báčiti, do-, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-, uz-; bášiti se, razbãšiti se; béčiti, iz-, o-; bijèditi (ist. béditi, zap. bíditi), za-, o-, po-; bijèliti (ist. béliti, zap. bíliti), za-, na-, o-, pod-, u-; blãžiti, za-, raz-, u-; blãzniti; blízniti se,

¹ mütí, ljúbí. Vuk, rječn. star. LXVI.

² Vuk rječn. star. LXVII piše múteci, ljúbeći. Budman gram. 90 hvãlèci.

o-; blúđiti, raz-; blúđiti, uzblúđiti se; brázditi, za-, o-, u-; brániti, za-, o-, od-; bíziti, u-; bričiti, o-; brúšiti, na-; bréčiti, na-; búđiti, iz-, pro-, raz-; búljiti, iz-; búđiti, za-, po-, pod-, s-, uz-; búđiti se, na-, po-; búđiti se, izbúđiti, nabúđiti se; búšiti, iz-, pro-; váđiti, do-, za-, od-, po-, s-; váđiti; váđiti, za-, obáđiti, odváđiti, po-, pod-, pre-, pro-, s-, uz-; vláčiti, do-, za-, iz-, na-, nad-, obláčiti, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, ispro-, preobláčiti; vójšđiti, za-, iz-; vrániti, na-, o-, po-; vrátiti, za-, iz-, na-, obrátiti, od-, po-, pre-, s-, su-, u-, uz-; vrljiti; vrsiti, do-, za-, iz-, na-, obršiti, po-, raz-, s-, sa-; gájiti, od-, pod-; gáliti, raz-; gásiti, za-, po-, u-; gláviti, za-, iz-, na-, raz-, s-; glásiti, o-, pro-, raz-; gméžđiti; gñijézditi (ist. gnézditi), na-, u-; gnúšiti, iz-, u-; gnjáviti, pri-, u-; gnjéviti, pro-, raz-; gnjéčiti, iz-, na-, po-, pri-, raz-, u-, s-; góvñiti, za-; gráđiti, do-, za-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; grđđiti, za-, iz-, na-, po-; gríđiti, za-; grijéšiti (ist. gréšiti, zap. gríšiti), o-, po-, s-, sa-; grúšiti, pro-, s-, u-; gúziti se, za-, na-; gúliti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, s-; gúšiti, za-, od-, po-, pro-, u-; dáđiti, za-, po-, pri-, u-; dániti, za-, pre-, raz- se; điviti se, za-, u-; dijéđiti (ist. déđiti, zap. díđiti), iz-, o-, po-, raz-, u-; dijéđiti se (ist. déđiti se, zap. díđiti se), po-; díčiti, po-; drážiti, za-, na-, po-, pri-, raz-; drijéšiti (ist. dréšiti, zap. dríšiti), o-, raz-; drljiti, raz-; družiti se, pri-, raz-, s-, sa-, u-; dúžiti, za-, o-, pri- se, udúžiti; dúljiti, o-, pro-, u-; dúđiti se; dúšiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, u-, uz-; gjáčiti se, po-; žáđiti, za-, na-, o-, pri-, raz-, u-; žđrijéđiti (ist. žđréđiti, zap. žđríđiti), izđrijéđiti, o-; žéšđiti se, pre-, u-; žíđiti, na-, u-; žlijéđiti (ist. žléđiti, zap. žlíđiti); žúliti, o-, po-; žúlđiti, na-; žúđiti se, po-; žútiti, za-, o-, po-; zímđiti, za-, pre-; zláđiti, po-; zlijéđiti (ist. zléđiti, zap. zlíđiti), po-; znáčiti, na-; zóđiti se; rúđiti, na-, po-; jáđiti, do-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-; jáđiti, za-, na-, od-, pre-, pro-; jáđiti se, podjáđiti, pri-, razjáđiti se, sjáđiti, uz.¹; jéđiti (i ijéđiti u južnom govoru), na-, raz-; jéžiti se, na-; júđiti, iz-, od-, po-, pre-, pro-; káđiti, za-, na-, pod-, pre-; káliti, iz-, na-, o-, pre-²; kániti se, za-, na-, o-, od-, pokániti, skániti se, u-; kváđiti, iz-, po-; késiti, iz-; kinđiti, na-; kláđiti se,³ zakláđiti, ukláđiti se; klisiti; knéžiti, o-, raz-; kóčiti, u-; kráđiti, od-, raz-; krásiti, nakrásiti se, skrásiti, u-; krátiti, za-, o-, po-, pod-, pre-

¹ P. Petrović Njeguš, Šćep. mal. 10.

² nema u Vuka.

³ nema u Vuka.

s-, su-, u-; kręšiti se; kríviti, za-, iz-, na-, o-, pre-, raskríviti se, s-, sa-,¹ u-; krímiti, iz-, na-, pre-, pri-, s-; krínjiti, o-, od-; krúniti, na-, o-; krúšiti, s-, sa-; kríčiti, za-, iz-, o-, pro-, raz-; kúmiti, za-, o-, po-, raz-; kúpiti, za-, iz-, od-, pod-, pre-; kúsiti, za-, iz-; líbiti se, po-; lijèniti se (ist. léniti se, zap. líniti se), o-, ob-, u-; lijèpiti (ist. lépiti, zap. lípiti), za-, na-, o-, ob-, od-, pri-, s-, u-; lijèčiti, za-, iz-; líčiti, ob-, od- se-, u-; líšiti, iz-; lúđiti se, iz-, na- se; lúžiti, za-, iz-, po-; lúčiti, za-, od-, po-, raz-, s- se; ljúbiti, iz-, na- se-, ob-, po-, pre-, pri-, s- se, u- se; ljútiti, iz- se, na- se, od- se, raz-, uz-; ljústiti, za-, o-; máziti, raz-; máľiti, o-, u-; mámíiti, do-, za-, iz-, na-, od-, o-, po-, pre-, pri-, s-, raspo-; mánjiti, u-; máriti; mástiti, za-, o-; máciti, iz-, o-; mécíti, na-, o-, pri-, s-; mijèñiti (ist. méniti, zap. míniti), za-, iz-, na-, od-, o-, pri-, pro-, raz-; mijèsiti (ist. mésiti, zap. mísiti), za-, na-, pod-, raz-, u-; míríiti, do-, za-, iz-, na-, po-, pod-, pri-, s-; mítiti, pod-; mláđiti, za- se, o- se, po-, pod- se; mlátiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pri-, pro-, s-, u-; mláčiti, po-, s-, uz-; móbiti; mračíti se, za-, na- se,² po- se, s- se, u- se; mrijèštiti se (ist. mréstiti se, zap. mrístiti se) i mrijèštiti se, o-; mrsíti, za-, iz-, o-, od-, po-, pre-, raz-; mútiti, za-, iz-, po-, pro-, raz-, s-, uz-; nijèmčiti (ist. némčiti, zap. nímčiti), po-; njíviti, od-, pod-; njúšiti,³ na-, o-, ob-, pri-; páľiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pri-, raz-, s-, sa-, u-, uz- se; pěčiti, raz-; piliti, pre-; píríiti, do-, na-, od-, pod-, pro-, raz-, s-, u-; plástiti, raz-, u-, opo- se; plátiti, do-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-; plijèniti (ist. pléniti, zap. plíniti), za-, o-, po-; prásiti, iz-, o-; prašiti, za-, iz-, na-, o-, pod-, pri-, raz- se; przniti, za-, o-; prijètiti (ist. prétiti, zap. prítiti), za-, po-, pri-; prljiti, o-, po-, s-; prćiti, na-, o-; púđiti, raz-; púćiti; púćiti; rábiti; rávniti, iz-, po-, s-, u-; ráđiti, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pri-, pro-, u-, uz-; ráčiti se, pro-, raz-; rébriti; rédiiti, za-, iz-, na-, ob-, od-, raz-, s-, u-, prena-, one- se; résiti, na-, pod-, u-; róžiti; rúbiti, za-, ob-, od-, po-; rúžiti, iz-, na-, ob-; rúniti, ob-; rúćiti, za-, iz-, na-, po-, pre-, ispo-, otpo-, prepo-; sáđiti, do-, za-, na-, po-, pre-, pri-, raz-, u-; svétiti, o-, po-; sijèľiti (ist. séľiti); síniti, po-, pri-; skvíniti, o-; skľíbiti se; skříbiti se, o-, pri-, naškrćiti, poškrćiti; sláđiti (dulcorare), za-; na-, o-, pre-; slúžiti, do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-; slútiti, do-, na-; smúđiti, o-; snážiti, o-;

¹ Šćep. mal. 153.

² nema u Vuka.

³ u Vuka rječn. samo njúšiti, a nanjúšiti.

srámiti se, za-, po-; sřditi, na-, od-, raz-; sřćiti, na-, raz-; stániti se, na-; strávititi se, po-, pre-; strážititi, po-; střviti, o- se, raz-; stúpiti, za-, iz-, na-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, u-; súditi, o-, od-, po-, pre-, raz-, u-; súšiti, za-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa; tánjiti, iz-, o-, pro-, raz-, u-; tvřditi, po-, pri-, u-; | tijěsniti (ist. těšniti, zap. tšniti), o-, pri-, s-; tijěštiti (po južnom govoru), iz-; tiniti, pre-; tínjiti, ob-; tláčiti, po-; tráviti, za-, o-; trážititi, za-, iz-, ob-, po-, pre-; trijěbiti (ist. trěbiti, zap. trřbiti), iz-, o-, raz-; trijězniti, o-, raz-; tríniti, za-; trćiti se, na-; trúdititi, za-, po-, u-; trúniti, iz-, na-, o-, po-, s- se, u-; tógjiti se, o- se,¹ po- se; túžititi, ob-, o- se, sa- se, s- se; túlititi, po-, u-; túljiti se, za-; túpiti, za-, iz-, u-; túšiti, po-, u-; ćárititi; ćúlititi, na-; ćúrititi; úziti, s-; hváliti, za-, po-; hládititi, za-, iz-, o-, od-, raz-; hrábrititi, o-; hrániti, do-, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, s-, sa-, u-; cvijělititi (ist. evělititi, zap. cvřlititi), raz-, u-; cijědititi, iz-, o-, pre-, pro-, u-; cijěnititi, za-, o-, pre-, pro-, u-; ćíniti, za-, o-; ćěpititi se, oćěpititi, raz- se; švánjiti se, o- se; širititi, raz-; štítiti, za-, pre-; šúpljiti se, pro-; šúrititi, o-; — koji su u običaju samo složeni ili u kojih je ovako samo kad su složeni: obrítiti se; zablěćiti se; približititi; pod-brádititi se, u-; od-búćiti, raz-; za-váliti, iz-, na-, nad-, obáliti, od-váliti, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; navijěštiti, obavijěštiti (oavijěštiti), osvijěštiti, onesvijěštiti, svijěštiti se, ubavijěštiti, nagovijěštiti; nad-visititi, po-, pre-, uz-; povláditi; po-vráziti, u-; za-vránjiti, na-, od-; po-vrijědititi, pri-, pro-, u-; privrúćiti; zagátiti; za-glibititi se, u-²; za-glúšiti, o- se; zagnjúriti se; zagřćiti; dogústititi; odáliti; událjiti; nadárititi, ob-, po-; produžititi; požbúniti; izđráćiti; obznániti; pořmititi, podnřmititi se, snřmititi; uínjiti se; od-jápiti, ogjápiti; iz-járititi, u-; nakáziti; is-kápiti, u-; ukřpititi se; uklijěštiti (ist. uklěštiti, zap. uklřštiti); zaklěpititi; oklěpititi; sklějúniti; poklějúniti se; okljúsiti se; skřviti; raskřćiti; raskřžiti; o-krijěpititi (ist. okřepiti, zap. okřipiti), pod-; za-křilititi, pre-, raz-; na-křićiti, pri-; za-křúžititi, o-, s-; pri-křútiti, u-; pokúnjiti se, s- se; do-kúćiti, za-, nad- se, po-, pri-, raz-, s-; prelástiti; ulřpsiti se; polúnjiti se; pod-lúpiti se, u-; uljúditi; uljúniti se; odmástiti; domášiti, nad-, pre-; o-měsiti, pod- se; zamijětititi (po južnom govoru); zamláziti; za-mljěćiti (po južnom govoru), u-; umřtviti se;

¹ nema u Vuka.

² nema u Vuka.

nadmúdríti; smúzđiti; namúlđiti; omúčiti se; uníziti¹; onóvčiti se; otpáđiti; upánđiti se; spáriti; pot-pétiti, pri-; opláviti; raspłjóstiti, spłjóstiti; isprázniti; za-prémíti, o-, pri-, raz-, s-, uz-; za-prijéčiti (ist. zapréčiti, zap. zapričiti), iz-, pre-; o-príštiti se, pod- se; za-prótiti; za-préčiti, na- se; opúlđiti; ispúpiti se; zapúriti se; opústiti; za-pútiti, na-, pro-, u-; poráziti, sa-²; narástiti³; porépiti, pod- se; pro-rijéditi (ist. proréditi, zap. proríditi), raz-, spo-; sporijéčiti (ist. sporéčiti se, zap. sporičiti se); osámíti; posvinđiti se; usíčiti se; osláviti; oslániti se; osláčiti se; naslijéditi (ist. nasléditi, zap. naslíditi); za-slijéđiti (ist. zasléđiti, zap. zaslípiti), o-; osmólđiti; osni-đéžiti (po južnom govoru); zastrániti; za-strijéliti (po južnom govoru), nad-, pre-, pro-, u-; nastřšiti se; rastúbiti se; osúriti; poténčiti se; natmúriti se; potrúsiti; začópiti; ucúđiti se; ocúšiti se; za-ústiti, iz-; pohásiti se; uhvátiti; izériti se, nahériti se; zahłđiti, uhłđiti se; zahlápiti; pricvřłđiti; iscijéliti (ist. iscéliti, zap. iscliliti); o-cijéđiti (ist. océđiti, zap. ocipiti), pri-, raz-; ocíviti; za-čéstiti, pri-; načé-čiti se; šćúnđiti se; za-šłđiti, zao-; prišłđiti se; ošpúriti; po-štápiti se, u- se; pošúnđiti se; — i ovi složeni kojima se osnova iza sloga s kojim su složeni mijenja tako da složeni s jednijem slogom imaju osnovu samo od dva sloga, te se izjednačuju s prostima ovoga reda: dóđmíti se, záđmíti, náđmíti, pójđmíti, úđmíti, prímíti; isti još s jednijem slogom složeni: prizáđmíti, uzáđmíti, obúđmíti, odúđmíti, potprímíti se.

b. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, osim 2- i 3. lica jed. prvoga pregj. vr., n. p. trúbiti; trúbím, trúbiš, trúbi, trúbimo, trúbitê, trúbê; trúbih, trúbismo, trúbiste, trúbiše; trúbljáh, trúbljâše, trúbljâše, trúbljâsmo, trúbljâste trúbljâhu; trúbêći; trúbi, trúbimo, trúbite; trúbio, trúbila, trúbilo; trúbív, trúbívši; a u 2. i 3. jed. prvoga pregj. vr. mislim da se mijenja ' na ^, pa i pošljednji slog osnove dobija ^: trúbi, táji.

I u složenijeh ostaje ' gdje je u prostijeh: zadržúbiti; zadržúbím itd.; a u prvom pregj. vr. pred slogom na kom je u prostoga ^ dolazi u složenoga ^: zadržúbi, zadržúji.

Taki su glagoli sa svojima složenima: bliještiti (ist. bléštiti, zap. blštititi); blijštiti; brizđiti; bújiti; búmbiti; búriti; víriti, za-, iz-, nad- se, pri-; vrijeđiti (ist. vréđiti, zap. vříditi); gviriti; gmíziti;

¹ Šćep. mal. 95.

² Šćep. mal. 118, 140.

³ Prostome piše Vuk u rječniku sadašnje vrijeme bez promjene u akcentu.

gnjiliti, u-; gnjiriti; drmiti; dúbiti; žmíriti, za-; žmúriti, za-; zlátniti se; žúriti; jápiti; kákiti; kisiti; kíšiti; klápati; klíziti; lágiti; lápiti, iz-; líčiti (dolikovati); míriti (olere); máziti, za-, po-; nágliti; njíriti; pájiti; páčiti; pášiti, u- se; pízdriti; píždriti; píljiti; píšiti; plijèviti (ist. pléviti, zap. plíviti), o-; práštiti; préžiti; prúđiti; púziti, od-, s-; púpiti, na-; rástiti¹; réziti; rúđiti; svijètliti (ist. svétliti), za-, o-, po-, pri-, pro-; svíriti; sípiti; skřbíti; sláđiti (dulcescere); slijèđiti (ist. sléđiti, zap. slíditi); snijèžiti; strépiti; stršiti; tájiti, po-; téžiti; tlápati; tržiti; trúbiti, za-; túžiti, do-, na-, pri-, pro-; úćítiti, po-; úđiti; pohlépiti; emíljiti; cúriti, za-, pro-; čámiti; člóviti; šíšiti; škíljiti, za-; škřbíti (se); škřpíti, za-; — i ovi koji su samo složeni u običaju: oglúviti, ogrúbiti, oživiti (vivificare), požíviti² (vivum conservare), omúđriti (resipiscere).

Ovi su glagoli gotovo svi neprelazni, kao što su oni pod a. gotovo svi prelazni; osim toga ima megju njima glagola koji kad su prelazni mijenjaju akcenat kao i ostali pod a., te su ondje i spomenuti, a kad su neprelazni pripadaju ovamo pod b., n. p. túžiti, túžim (prelazno) i tůžiti, tůžim (neprelazno), sláđiti, sláđim (prelazno) i sláđiti, sláđi (neprelazno); tako slijèđiti, slijèđim (neprelazno) i naslijèđiti, nàslijèđim (prelazno); po tome se može misliti da je razlika u akcentu izmegju onijeh pod a. i ovijeh pod b. od tuda što su jedni prelazni a drugi neprelazni.

— 23. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na prvom slogu, n. p. párložiti.

Akcentat ostaje bez promjene u svijem oblicima, samo mislim da se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja, n. p. párložim, párložiš, párloží, párložímo, párložíte, párložè; párložih, párložismo, párložiste, párložíše; párložáh, párložáše, párložáše, párložásmo, párložáste, párložáhu; párloží, párložímo, párložíte; párložèći; párložío, párložíla, párložílo; párložív, párložívši; párložén. A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., ako se ne varam, mijenja se ' na ^, i posljednji slog osnove dobija ^: párloží, mîgoljî.

U složenijeh ostaje ' gdje je u prostijeh: upárložiti; a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., pred slog na kom se ' promijenio na ^, dolazi ~: zàkřtoží, ízmîgoljî, zàpřilíči.

¹ Složenome piše Vuk u rječniku sadašnje vrijeme s promjenom u akcentu; vidi pod a.

² nema u Vuka; ali: ,da bog poživi toga i toga'.

Taki su glagoli prosti sa svojim složenima: brložiti, vášariti, vřpoljiti se, uzvřpoljiti se, gájtaniti, ogájtaniti, káretiti, krtožiti, zakřtožiti, migoljiti se, izmigoliti se, izmigoljiti se, párložiti, upárložiti, priličiti, zapřiličiti, přkonjiti se, napřkonjiti se, rákoliti se, razrákoliti se, ráskošiti, sáboriti, šášoljiti, pošášoljiti, i koji su samo složeni u običaju: pozákoniti se, oblijěkoliti se (po južnom govoru), usútoniti se, utáložiti se.

24 Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na drugom slogu, n. p. jednáčiti.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 22, a.; i kad se mijenja dobijaju akc. ` pred slogom na kom se promijeni ' na ^ u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr., a u ta dva lica dobijaju ` pred ^, kao što biva u složenijeh pod 22, a., n. p. jědnáčím, jědnáčíš, jědnáčí, jědnáčímó, jědnáčítě, jědnáčě; jědnáčáh, jědnáčáše, jědnáčáše, jědnáčásmó, jědnáčáste, jědnáčáhu; jednáčih, jědnáčí, jědnáčí, jednáčísmó, jednáčíste, jednáčíše; jednáci, jednáčímó, jednáčíte; jednáčěcí; jednáčío, jednáčíla; jednáčív, jednáčívši; jědnáčen, jědnáčena.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh, samo što u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akcent ` prelazi na prednji slog: izjědnáčíti; izjědnáčím; izjědnáčí.

Taki su glagoli prosti sa svojim složenima: batáliti, za-, o-; bekěljiti se; benáviti se; biráčiti, na-; birtásiti; brbúčiti; buláz-niti; vrkóčiti se; geáčiti; golúždriti se; dvojáčiti; dervěčiti se, o-; divániti; divljáčiti se; domáčiti,¹ o- se, u- se; drváriti; duhániti, ževkáríti; živáriti; zaráriti; zevkáríti; zlostáviti; inátiti se, za- se, nad-, pro- se; iněáriti; jarániti se, s- se, u- se; jednáčíti, iz-, u-; jordámítiti; junáčíti se, nad-; juríšiti; kajáriti; kalášiti, raz- se; ka-lížiti se; kaćúniti se; kiláviti, iz-, po-; kingjúrítiti se, na-; klatáriti se; kokótiti se, na-; komíčiti se; kopiliti se, o-; kopúniti se; ko-ráčiti, za-, pre-; kormániti; kostrijěšítiti (po južnom govoru), na-; krváviti, za-, iz-, o-, raz-, s-; krvníčiti; krevěljiti se; kurážiti; leškáriti; madžáriti, po-; meljáviti, po-; metljítiti se; mitáriti se, o-; okvírítiti; opáčiti se, iz-; pazáriti, za- se, raz-; pandúriti; pa-ráđiti, u-; patróliti; pervázítiti, o-; perdášiti, iz-, o-; piljáriti; pirjániti, u-; pišmániti se, po-; pjevúšítiti; pjenúšítiti se, za-; pje-šáčiti; prváčítiti; prđáčítiti se; prednjáčítiti; prosjáčítiti; protiviti se;

¹ P. Petrović Njeguš, Šćep. mal. 144.

preváriti; pudáriti; razúmiti, o-, u-; račúniti, pro-; reméžiti se, na-; ribáriti; rovášiti; rogúšiti, na-; rogjáčiti se, po-; samáriti, o-, pre-; sapúniti, na-; satáriti; svojáčiti; sjetkáriti; skrnáviti (oskrnjáviti); strováliti; sumráčiti se, po-; tamániti,¹ do-, za-, u-; teláliti; teláriti; temíniti; teftíšiti; timáriti, o-; tolmáčiti; tocljiti; trabúniti; tržáriti; trojáčiti; tropáriti; trékáriti; tumáriti; tumáčiti;² iz-; ugáriti; uzúriti, raz- se; hajdúčiti se, po-; haláliti; harámiti; hesápiti, pro-; cigániti se; crkváriti,³ dževápiti; šepíriti se, raz-; šepúriti se, raz-; šervániti; šestáriti, o-; šiljbóčiti; šicáriti; špijúniti; ščuécúriti se; ščuécúnjiti se; — i koji su samo složeni u običaju ili koji bivaju složeni kad postaju: razbarúsiti, zabašúriti, ubevútiti se, proburáziti, povampíriti se, zagalámiti, zagojátiti, ogolúnziti, nagrahúsiti, zadevétiti, odervéljiti se, zadesétiti, razdesétiti, udu-réčiti se, prozanátiti, dozlogrditi, ozlojéditi (ozlovijëditi), zaistáliti se, uiništiti, izjedíniti, ojedíniti, ujedíniti, zajuláriti, prekantaríti, prekardášiti, potklobúčiti se, skolijèriti (po južnom govoru), pokondíriti se; ukopístiti se, iskorijèniti (ist. iskoréniti, zap. iskoríniti), ukorijèniti se, ukorijèpiti se (po južnom govoru), pokorúšiti se, skorúšiti se, skočánjiti se, skrkljúšiti, zakrljéstiti, zakukúljiti, raskukúljiti, skunábiti, pokurjáčiti, dokusúriti, iskusúriti, podmjehúriti se, zamumúljiti, razmumúljiti, ponevíditi se, ~~obeznániti se~~, obneznániti se, uznemíriti, uzobijèstiti se (po južnom govoru), naoblúčiti se, naobrúčiti, opajéditi se, uspairiti, usplahíriti, uplahíriti, opamétiti, opasúljiti se, operjáiti se, spečáliti, zapožáriti, upotrebíti, upropástiti, razrogáčiti, presamítiti, poskorúpiti, utirfšiti, natopřéčiti, ototánjiti, zauláriti, uharáčiti, začevíljiti, začeljústiti, odžulúsiti, pošijáčiti.

— 25. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ' u infinitivu na drugom slogu, n. p. kunátoriti.

Akcenat ostaje kao u onijeh kod 23, i mislim da se kao u njih mijenja na ^ u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr., gdje na slogu koji još imaju sprijed dolazi ~ kao u složenijeh kod 23, i posljednji slog osnove dobija ^: kunátorîm, kunátorîš, kunátorî, kunátorîmo, kunátorîte, kunátorê; kunátorih, künátorî, künátorî, kunátorismo, kunátoriste, kunátorîše, itd.

¹ nema u Vuka.

² nema u Vuka.

³ nema u Vuka.

Više ovakih glagola nema osim toga jedinoga i njegova složenoga: skunátoriti.

26. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ´ u infinitivu na trećem slogu, n. p. životáriti.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh kod '24, i kad se mijenja na ^, dolazi ` preda nj na najbližem slogu, osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr., gdje pred ^ dolazi " na prvom slogu, kao u složenijeh pod 24: životárim, životářiš, životári, životárimo, životárite, životárê; životárah, životáraše, životáraše, životárásmo, životáráste, životáráhu; životárih, životári, životári, životárismo, životáriste, životáriše; životári, životárimo, životárite; životáreći; životáριο, životáрила; životáriv, životárivši; kalábûren.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh, samo što akc. " u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. s mjesta na kom je u prostijeh prelazi na prvi slog: razgoropáđiti se; razgoropáđim se; razgoropáđih se, rãzgoropáđi se.

Taki su glagoli sa svojima složenima: barabáriti se; bogoráđiti; goropáđiti se, po-, raz-, s-; gospodáriti; grošicáriti; životáriti; kalabúriti, s-; kalamútititi; kotobániti se; kočijásiti; kočopériti se; krijumčáriti; obrlátiti; okolšiti; samodáviti se; sindžilátiti; trgovláčiti; čelepírítiti; čivutárititi; i koji su u običaju samo složeni ili kad postaju bivaju složeni: objelodániti; predrugojáčiti; udugotéžiti; zakapetaniti,¹ raskapétaniti²; okolomátiti; iznaopáčiti se; napopástiti; izobičájiti se; upolováčiti; upoležáčiti se; porogobátiti se, uzrogobátiti se.

27. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. ´ u infinitivu na četvrtom slogu, n. p. prijateljásiti se.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh kod 26, a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi " na prvi slog kao u složenijeh kod 26: prijateljásim se, prijateljásiš se, prijateljási se, prijateljásimo se, prijateljásite se, prijateljásê se; prijateljásah se, prijateljásáše se, prijateljásásmo se; prijateljásih se, prijateljási se, prijateljásismo se; itd.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh. samo u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akc. " s mjesta na kom je u prostijeh prelazi na prvi slog: náčetrovoroňi se.

¹ nema u Vuka.

² nema u Vuka.

Taki su glagoli: prijateljásiti se, četvoronóžiti se, na-, i koji je samo složen u običaju: zaneobrivániti.

— 28. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. $\hat{}$ u infinitivu na prvom slogu, n. p. pámтити.

Akcentat ostaje bez promjene u svijem oblicima, a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi još i na posljednji slog osnove $\hat{}$: pámтim, pámтиš, pámти, pámтимо, pámтите, pámтê; pámтиh, pámти, pámти, pámтисмо, pámтисте, pámтише; pámца́h, pámца́ше, pámца́ше, pámца́смо, pámца́сте, pámца́hu; pámти, pámтите; pámтêци; pámтиo, pámтила; pámтиv, pámтиvši; pámцен.

Složeni dobijaju $\grave{}$ pred slogom na kom je $\hat{}$ u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr., n. p. zàpámтim, zàpámтиš; zàpámтиh; a u rečena dva lica dolazi $\grave{}$ pred $\hat{}$: ùpámти, ìškámци, pìkлинци.

Taki su glagoli: bânčiti; gvárditi; dránciti; kávvžiti se; kámčiti, iz-; kličiti, za-, pri-; mômčiti se; pámтити, za-, u-; tánciti, na-; trámpiti; i koji su samo složeni u običaju: nábrénditi, zàvârčiti, òkrájčiti, òdkrájčiti.

— 29. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. $\hat{}$ u infinitivu na prvom slogu, n. p. dúndoriti.

U njih, kao i u onijeh pod 28, akc. ostaje bez promjene, i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi $\hat{}$ i na posljednji slog: dúndorím, dúndoríš, dúndorí, dúndorímo, dúndoríte, dúndorê; dúndorih, dúndorí, dúndorismo itd.

U složenijeh dolazi $\grave{}$ pred slog, na kom je $\hat{}$, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr., gdje na tom slogu dolazi $\grave{}$, kao u onijeh pod 28: ùtáboriti; ùtáborím; ùtáborih. ùtáborí itd.

Taki su glagoli: dúndoriti; kícošiti se; lôgoviti, u-; džágoriti; i koji su samo složeni u običaju: námájstoriti, ùtáboriti.

— 30. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. $\grave{}$ u infinitivu na prvom slogu, n. p. nòsiti.

Oni su dvojaki: u jednijeh se mijenja akcentat u sadašnjem vr., n. p. nòsiti, a u drugih ostaje, n. p. lòmiti.

a. Mijenja se akc. $\grave{}$ na $\grave{}$ u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr., u drugom pridjevu i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., gdje i posljednji slog dobija $\hat{}$: nòsim, nòsiš, nòsi, nòsimo, nòsite, nòsê; nòšáh, nòšáše, nòšáše, nòšásmo, nòšáste, nòšáhu; nòsêci; nòšen, nòšena; nòsi.

U ostalijem oblicima ostaje ` : nòsiti; nòsìh, nòsismo, nòsiste, nòsiše; nòsi, nòsimo, nòsite; nòsio, nòsila, nòsilo; nòsìv, nòsìvši.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti, otpada " sa sloga na kom je u prostijeh, pa na prvi slog pred njim dolazi ` , osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. : dònosím, dònosìš, dònosì, dònosìmo, dònosìte, dònosê; dònošâh, dònošâše, dònošâše, dònošâsmo, dònošâste, dònošâhu; iznošen, iznošena; razâgoním; razâgonjâh. A u pomenuta dva lica prvoga pregj. vr. mjesto toga ` dolazi " , i to ako je glagol složen s više slogova dolazi na prvi : ìsprosì, dònosì, òdgonì, râzgonì, pròhodi, râzagonì, ìznahodi, prìnahodi, pòizodnosì. — Gdje je u prostijeh ` ostaje i u složenijeh : odgòniti, prìnahòditi, poizodnòsiti.

Taki su glagoli sa svojima složenima : vòditi, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; vòziti, do-, za-, iz-, na-, nad-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, u-; gòniti, do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, oda-, po-, poda-, pre-, pri-, pro-, raz-, raza-, s-, u-; dèšiti, do- se-, za-, na-, pri-, u-; žèniti, iz-, o-, po-, pri-, raz- se; kòziti, iz-, o-; kòsiti, za-, iz-, na-, ò-, od-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-, u-; krèčiti, o; kròčiti, do-, za-, o-, ob-, pre-; mòliti, do- se, za-, iz-, na-, od-, po- se, u-; nòsiti, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-, poizod-; pròsiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-; pròstiti, o-; pùstiti, do-, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; ròditi,¹ za- se, iz-, na- se, od- se, po-, pre-, pri-, s- se; sèliti, do-, iz-, na-, od-, pre-, raz-, u-; skòčiti, do-, za-, iz-, nad-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, u-; tèliti, iz-, o-; hòditi, do-, za-, iz-, na-, od-, po-, pre-, pro-, u-, sna-, izna-, prina-; štèniti, iz-, o-; — i ovi samo složeni u običaju : iz- mòliti (protendere), namòliti se, promòliti, promòliti.

b. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. i drugoga pridjeva, n. p. lòmiti; lòmìm, lòmìš, lòmì, lòmê; lòmìh, lòmismo, lòmiste, lòmìše; lòmljâh, lòmljâše, lòmljâše, lòmljâsmo, lòmljâste, lòmljâhu; lòmi, lòmimo, lòmìte; lòmècí; lòmìo, lòmìla; lòmìv, lòmìvši.

U 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. otpada akc. ` , pa iza sloga na kom je on bio dolazi ' : lòmìmo, lòmìte; — u 2. i 3. licu jed.

¹ Ovaj glagol kad je prost može biti i bez promjene u akcentu u sadašnjem vremenu i to onda kad se govori neprelazno; n. p. kad na vrbi grožgje ròdí; to više ne ròdí.

prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ` i na posljednji slog dolazi ^ : lõmi, křstí. tvõri, ùčí; — i u drugom pridjevu mijenja se ` na ` : lõmljen, křšten, ùčen, gõjen.

U zapovjednom u glagola koji gube u osnovi krajnji glas mijenja se ` na ^ : gõj, gõjmo, gõjte; dõj, dõjte.

Složeni su u sadašnjem vr. dvojaki akcentom :

aa. u jednijeh ostaje u tom obliku kako je u prostijeh, n. p. otprtíti (po snijegu); otprtím, otprtíš, otprtí, otprtímo, otprtíte, otprtê. Takih glagola ima vrlo malo, kako će se odmah vidjeti.

bb. drugi kad su složeni imaju u tom obliku akcenat kao da im se prostijem mijenja ` na ` (kao oni pod a), te ako su složeni tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti, ostaje im ` u svijem licima : slõmím, slõmíš, slõmí, slõmímo, slõmíte, slõmê; slõžím, slõžíš, slõží, slõžímo, slõžíte, slõžê; stvõrím, stvõríš, stvõrí, stvõrímo, stvõríte, stvõrê; ako li su složeni tako da imaju koji slog više nego prosti, tada otpada ` pa na slog prvi pred onijem s kojega otpada dolazi ` : prèlomím, prèlomíš, prèlomí, prèlomímo, prèlomíte, prèlomê. To biva u najviše glagola ovoga reda.

U ostalijem oblicima nema razlike među složenima. Gdje je u prostijeh ` ondje ostaje i u složenijeh : slõmiti, polõmiti, otprtiti; slõmih, slõmismo, slõmiste, slõmiše, polõmih, polõmismo, polõmiste, otprtih, otprtismo, otprtiste, otprtíše; slõmi, slõmimo, slõmite, polõmi, polõmimo, polõmite; slõmio, slõmila, polõmio, polõmila, otprtio, otprtíla; slõmív, polõmívši, otprtívši. — U 2. i 3. lieu prvoga pregj. vr. u složenijeh koji imaju koji slog više nego prosti prelazi akc. ` na prvi slog : izlomí, prèkřstí, nãučí, õtpřtí. U drugom pridjevu u takih složenih otpada ` takogjer sa sloga na kom je u prostijeh pa na slog prvi pred njim dolazi ` : izlomljen, izlomljena, pòkřšten, pòkřštena, ùgojen, nãučen. — U zapovjednom oni glagoli koji u tom obliku imaju ^ dobijaju pred njim na prvom slogu ` : ùgõj, pòdõj, òdõjte, izbrõj.

Ovamo idu ovi glagoli prosti sa svojim složenima, i to :

aa. u kojih kad su složeni ostaje akcenat u sadašnjem vr. kako je u prostijeh : brřtiti, o-; zvõniti, za-; òriti se, za- se; mòdriti se, po- (livescere); přtiti, od-; tùtnjiti, za-; evàtiti, pro-, raz- se, u⁻¹; čàtiti, o-, pre-, pro-; i koji su samo složeni u običaju : zahùktiti se, zapàřiti;

¹ Prema čàvtjeti i čàptjeti taj glagol i ne ide ovamo nego u treću vrstu kao i sjèditi, užèliti se.

bb, u kojih kad su složeni biva pomenuta promjena u sadašnjem vr.: basiti, za-, po-; bistriti, iz-; bodr¹iti; bojiti, o-; boriti se; bočiti se, od-, pod-; borđiti, pre-; borđiti, za-, iz-, na-, od-, po-, pre-, pri-, raz-; borćiti, o-; vedriti, iz-, pro- se, raz-; vodštiti, iz-, na-; gamziti; globiti, o-, raz-, s-, u-; glodžiti se; gnojiti, na-, o- se; goditi, do-, raz-, s-, sa-, u-; gojiti, na-, od-, raz-, u-, uz-; godstiti, u-; gramziti; graštiti; groziti se, s- se; grstiti se; gubiti, za-, iz-, po-, s-, sa-; dvójiti, o-, pre-, raz-; dvōriti, do- se, iz-, po-, u- se; dojiti, za-, na-, o-, po-, pri-; doeniti, za-, o-, pri- se; dor¹biti, za-, iz-, na-, raz-, s-, u-; zvōniti, za-; zlobiti; znojiti se, za-, o-; zobiti, na-, u-; zoriti; jagliti, raz- se; jagmiti, po-, u-; kamtiti; kloniti se, za-, na- se, od- se, po-, pre-, sa-, s-, u-; kobiti, iz-, su-, s-, u-; komiti, na-, o-; koriti, iz-, po-, pre-, u-; kotiti, o-; kiviti se; krojiti, iz-, na-, o-, po-, pre-, raz-, sa-, s-; kropiti, na-, o-, po-; krstiti, za-, iz-, po-, pre-, raz-, s-, u-; kršiti, po-, pre-, s-, u-, uz-; lebđiti; lediti, za-, o- se, po- se, pre- se, s- se; loviti, u-; ložiti, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pri-, raz-, sa-, s-, u-; lojiti; lomiti, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; lopiti; magliti, za-; mediti, za-, o- se; megjiti, o-, raz-; mnoziti, na-, u-; modr¹iti, o-; modžiti, s-; mojiti, o-; mokriti, s-; moriti, za-, od-, po-, sa-, s-, u-, izne- se; mōtriti, za-, na-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; močiti, za-, po-, s-, zas-, os-, pres-, pris-, u-; noriti, za-; nočiti, za-, pre-; nōriti; oštriti, za-, iz-, na-, pod-, uđstriti se; par¹biti; ploviti, do-, iz-, na-, od-, pre-, u-²; ploditi se, pri-, raz-; pojiti, za-, na-, o-, od-, pri-, raz-, s-, sa-; popiti, za-, raz-; poriti, iz-, o-, od-, raz-; postiti, za-, iz-, na-, o-, od-, pre-; pruditi; robiti, za-, na-, po-, pod-; roviti, za-, ob-, pre-, u-; rojiti se; roniti, za-, iz-, ob- se, od-, pod-, u-; rositi, za-, iz-, o-, po-, u-; rotiti se; ročiti, s-, u-; svojiti, o-, po-, pre-, pri-; sevditi; sitniti, iz-, u-; sjah¹titi; skrob¹iti, za-, o-; sluhtiti; smoliti, za-; soliti, na-, o-, po-, pre-; sopiti, za- se; sočiti, na-, pro-; sporiti, na-; sreb¹iti, po-; stak¹liti se; strojiti, u-; tvoriti, za-, o-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; toviti, u-; topiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, raz-, s-, u- se; top¹liti, o- se; toriti, na-; točiti, do-, iz-, na-, o-, ob-, pre-, pro-, raz-, u-; trošiti, iz-, na-, po-, sa-, s-; učiti, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pro-, pona-; hasniti; hasiti; hropiti; čeliti; častiti, na- se, po-; čin¹iti, za-, na-, ob-, od-, po-, pre-, raz-, u-, pona-; čak¹ljiti; šak-

¹ i proste od kojih nema složenijeh uzimam ovamo.

² Vuk u rječn. ima doplōviti, doplōvīm, i isplōviti, isplōvīm.

ljiti; škòpiti, u-; škòpiti, po-; škòčiti, iz-, po-; šòriti, u-; štròjiti, u-; šudljiti; — i koji su samo složeni u običaju: obàkriti se; obòsiti; razvòdniti; o-dòbriti, po- se, pro- se, u- se; udòmiti; za-klòpiti, na-, o-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; za-kòliti, o-, ob-, raz-, s-; okònjiti se; ukrotiti; polòšiti se; pod-mòstiti, pre-, u-; ob-nòviti, po-, pri-; ob-òriti, raz-, s-; u-òčiti, su-; opàkliti; is-pèriti se, na-, po-; popòditi; opòštiti se; opòzniti; zapòtiti; upròštiti se; poròžiti se; usàčmiti se; uskòriti; proslòviti; za-slòniti, na-, o- se, pod- se, pri-; utòliti; za-tòmiti, po-; razùriti; pohòliti se; sučèditi; za-čèliti, sa-, su-, s-; za-čèpiti, od-.

Što u jednijeh kad su složeni nema promjene u sadašnjem vr. a u drugih se akcenat mijenja, tomu će biti uzrok što su jedni neprelazni a drugi prelazni, premda megju prvima ima i prelaznijeh kao što megju drugima ima i neprelaznijeh; tomu bi mogla biti potvrda što n. p. pomòdriti (neprelazno) ne mijenja akcenta u rečenom obliku, a omòdriti mijenja ga. Složen od zvoniti ima u sadašnjem vr. i s rečenom promjenom i bez nje, može biti bez promjene onda kad zvona zvone, a s promjenom kad se u zvona zvonu. S tim valja isporediti br. 22 a. b. 32 a. b.

31. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu, n. p. bèsjediti.

Akcent ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: bèsjedim, bèsjediš, bèsjedi, bèsjedimo, bèsjedite, bèsjedè; bèsjedih, bèsjedismo, bèsjediste, bèsjediše; bèsjegjàh, bèsjegjàše, bèsjegjàsme, bèsjegjàste, bèsjegjàhu; bèsjedi, bèsjedimo, bèsjedite; bèsjedèci; bèsjedio, bèsjedila; bèsjediv, bèsjedivši.

A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se akc. ` na ` i još krajnji slog dobija ^: bèsjedi.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti, u pomenuta dva lica prvoga pregj. vr. prelazi ` na prvi slog: pròbèsjedi, ùgotovì. — U ostalijem oblicima ostaje u složenijeh kako je u prostijeh.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: àšlučiti; bèglučiti; bèzumiti se, iz- se, o-; bèrberiti, o-; bèsjediti, pro-; bìberiti, za-; bilježiti, za-, o-; bògatiti, o-; bòraviti, za-, poza-, pre-; bùkariti se; vlàdičiti, za-; glàvičiti; gòtoviti, pri-, s-, u-, uz-, priu-; gràničiti; dàngubiti, iz-; dvòličiti; dvòumiti; djètinjiti, za-; zlòpatiti; ibretiti se; jàračiti, u-; kàlamiti, na-; kàlupiti; kàsapiti;

kàuriti, po-; kòbačiti; kòvrčiti, za-; kòjasiti se, pre-, pri-; kò-
 mračiti; kònačiti; kràjniti; kùburiti, u-, uz-; kùlučiti; kùndačiti,
 pre-; kùrjučiti; kùrnjaviti, za-; lisičiti; litrositi; lišaniti; màg-
 njiti, o-; mèzetiti; mìrbožiti se; mrciniti, o-; nišaniti, na-; òbru-
 čiti; ònoditi, raz-; òrašiti; òrtačiti, raz-, u-; pàrasiti; pèçatiti, za-,
 od-, raz-; pòganiti, iz-, o-; pòrediti, iz-, u-; prkositi, na-, od-; rè-
 metiti,¹ po-; rèušiti; rðgoziti, na-; sàkatiti, o-; sèhiriti; siraditi, o-;
 sirècetiti, u-; skòmračiti; skrletiti se; slàndariti; slùdariti; slìpariti;
 sùnètiti, po-; sùprotiti; tàvaniti, po-; tòvariti, iz-, na-, o-, pre-,
 pri-, raz-, s-; tòmačiti; tìlračiti; tròmiriti; tìtositi; hìljaditi se;
 çàvkuniti; çitlučiti, po-; šèprtljiti, u-; šèçeriti, za-, u- se; šikariti;
 šìpiliti, u-; šùperiti; — i koji su samo složeni u običaju ili koji
 su složeni kad postaju: poàjmaniti se, ubàjatiti se, obèzočiti, uz-
 bèzočiti se, obèstrviti, obràdatiti, obrvljiviti se, obrkatiti, uvèçaditi,
 ugàipiti se, zagàlačiti, zgèrgetiti, pogèrgetiti, pregòdištiti, odàjačiti,
 odàlačiti, predvòstručiti, zadòvoljiti, izdòvoljiti, nadòvoljiti, pòvo-
 ljiti, nadòstačiti, užìljiviti se, ozlòvoljiti, ozlòtrbiti, ozùgjuriti,
 objèkoliti, okàjmačiti, okènjačiti, ukèrepiti, zakèseriti, zakòpiliti,
 opkòračiti, raskòračiti se, okòristiti se, okrèzubiti, okrilatiti, polà-
 tiniti, izlùkaviti, ulùkaviti se, umàçaditi, zamàndaliti, namàsati,
 preòbraziti, obezòbraziti, podòtaviti se, upàrožiti, opàučiti, upèičiti
 se, opòraviti, upòraviti, upòtesiti, potpòuçiti, oprètiliti, oprnatiti,
 raspròstraniti, opùsatiti, presàldumiti, osìpljiviti, skèrepiti, skòno-
 biti, prisùsjediti, otàrasiti, optèretiti, pretèretiti, optèrešiti, otòboliti,
 zatrònošiti, utròstručiti, pohrišćaniti, ocàpariti, prišàbaniti, šèçepariti.

32. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu
 na drugom slogu; taki su glagoli dvojaki: u jednijeh se mijenja
 akcenat u sadašnjem vr., n. p. govòriti, a u drugih ostaje, n. p.
 svjedòčiti.

a. Akcenat sa sloga na kom stoji u infinitivu prelazi na-
 prijed na najbliži slog, t. j. akc. ` mijenja se na ^, koji imajući
 pred sobom slog otpada, a najbliži slog naprijed dobija `; to biva
 u sadašnjem vr., u drugom pregj. vr., u prilogu sadašnjega vr. i
 u drugom pridjevu: govòrìm, govòrìš, govòrì, govòrìmo, govòrite,
 govòrè; govòràh, govòràše, govòràše, govòràsmo, govòràste, govò-
 ràhu; govòrèci; govòren, govòreno.

U 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr. akcenat promijenivši
 se na ^ prelazi na prvi slog, pa i posljednji dobija ^: govòrì.

¹ nema u Vuka.

U ostalijem oblicima ostaje ` na slogu na kom je u infinitivu : govòriti; govòrih, govòrisimo, govòriste, govòriše; govòri, govòrimo, govòrite; govòrio, govòrila; govòrív, govòrívši.

U složenijeh akcenat ` ostaje gdje je u prostijeh: izgovòriti; izgovòrih, izgovòrisimo, izgovòriste, izgovòriše; izgovòri, izgovòrimo, izgovòrite; izgovòrio, izgovòrila; izgovòrívši; izgovòrim, izgovòriš, izgovòri, izgovòrimo, izgovòrite, izgovòrê; izgovoren, izgovorena. — A gdje je u prostoga ` , prelazi ` u složenoga na prvi slog: izgovorí.

Taki su samo ovi glagoli sa svojima složenima: govòriti, do-, za-, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, raz-, u-; pitòmiti, pri-; polòviti, pre-, raz-, u-; romòriti.

b. Akcenat ostaje bez promjene osim 1. i 2. lica mn. u sadašnjem vr. i 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr. i drugoga pridjeva: svjedòčiti; svjedòćim, svjedòćiš, svjedòći, svjedòćê; svjedòćih, svjedòćismo, svjedòćiste, svjedòćiše; svjedòćáh, svjedòćáše, svjedòćáše, svjedòćásmo, svjedòćáste, svjedòćáhu; svjedòći, svjedòćimo, svjedòćite; svjedòćêći; svjedòćio, svjedòćila; svjedòćív, svjedòćívši.

U 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. otpada akc. ` pa iza sloga na kom je on bio dolazi ´: svjedoćimo, svjedoćite; — u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ` te prelazi na prvi slog a posljednji dobija ^: svjedoći; — u drugom pridjevu prelazi ` naprijed na najbliži slog: svjedoćen, svjedoćeno.

Složeni su u sadašnjem vremenu dvojaki:

aa. u jednijeh ostaje u tom obliku kako je u prostijeh: pobudàliti; pobudàlím, pobudàliš, pobudàli, pobudalímo, pobudalíte, pobudalê;

bb. drugi kad su složeni mijenjaju u tom obliku akcenat, kao prosti pod a., te im ` u svijem licima prelazi naprijed na najbliži slog: posvjedoćim, posvjedoćiš, posvjedoći, posvjedoćimo, posvjedoćite, posvjedoćê.

U ostalijem oblicima ne razlikuju se složeni jedni od drugih akcentom. Gdje je u prostijeh ` , ondje ostaje i u složenijeh: posvjedoćiti; posvjedoćih, posvjedoćismo, posvjedoćiste, posvjedoćiše; posvjedoći, posvjedoćimo, posvjedoćite; posvjedoćio, posvjedoćila; posvjedoćív, posvjedoćívši; posvjedoćen, posvjedoćeno; pobudàliti; pobudàlih, pobudàlismo itd. — U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj.

vr. u složenijeh, u kojih ima koji slog više nego u prostih, prelazi " na prvi slog: pòsvjedoči, pòbudali.

Ovamo idu ovi glagoli prosti sa svojim složenima, i to:

aa, u kojih kad su složeni ostaje akc. u sadašnjem vr. kako je u prostijeh: budàliti, po-; vijòriti se; vragòliti; gjavòliti; žubòriti, za-; jesèniti se; lavòriti; pendèljiti; plavètniti se; rumèniti, za-se, na-; trepèriti; crvèniti, za-, o-; crljèniti, za- se; šarèniti se; ševèljiti; šepèljiti; šobònjiti; i koji je samo složen u običaju: obolèstiti se;

bb, u kojih kad su složeni biva pomenuta promjena u sadašnjem vr.: bokòriti se, raz-, u-; vesèliti, na- se, obesèliti, ovesèliti, pro-, raz-, one-, sne-; djevèriti, o-; zelèniti, o-; moskòviti, po-; pustòšiti,¹ o-; svjedòčiti, za-, o-, po-; sindriti, o-; slobòditi, o-; sokòliti; sramòtiti, o-; — i koji su samo složeni u običaju: uvremèniti se, pogospòditi se, nadebèliti se, udostòjiti, zaerèziti, ožalbstiti, opepèliti, upokòjiti se, opoštèniti se, porevèniti se, otemèljiti se, utemèljiti, ototòliti, očemèriti.

33. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu, n. p. bèsposličiti.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: bèsposličim, bèsposličiš, bèsposličī, bèsposličīmo, bèsposličīte, bèsposličē; bèsposličih, bèsposličīsmo, bèsposličīste, bèsposličīše; bèsposličāh, bèsposličāše, bèsposličāsmo, bèsposličāste, bèsposličāhu; bèsposličī, bèsposličīmo, bèsposličīte; bèsposličēēi itd. A u pomenuta dva lica prvoga pregj. vr. mijenja se ` na " i posljednji slog dobija ^: bèsposličī.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: zakàlugjeriti; zakàlugjerim itd. — A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. " prelazi na prvi slog: zàkalugjerī, òbezmatiçī se.

Taki su glagoli sa svojim složenima: bèsposličiti; jòvanimiti; kàlugjeriti, za-, po-, raz-; stràmputičiti; i koji su samo složeni u običaju: obèzmatiçiti se; ogròzničaviti; ožàlostiviti; za-igumaniti, raz-; omùšičaviti se; zapròtopopiti.

34. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom slogu, n. p. jednòniçiti.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: jednòniçim, jednòniçiš, jednòniçī, jednòniçīmo, jednòni-

¹ P. Petrović Njeguš, gor. vijen. 94.

číte, jednòničē; jednòničih, jednòničismo, jednòničiste, jednòničiše; jednòničâh, jednòničâše itd. — A u pomenuta dva lica prvoga pregj. vr. otpada ` sa sloga na kom je pa na prvi slog dolazi ` i posljednji dobija `: jèdnoničî.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: osiròmašiti, osiròmašim itd. — A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. ` prelazi na prvi slog: òsiromašî.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: arnàutiti, po-; baškàlučiti; vitòperiti se, iz-; dramòseriti; zeitiniti, za-; jednòničiti; jednòuditi; kalàvatiti; kalàuziti; kerèbečiti se; kostòlomiti; lišàjiviti se; metèriziti; mukàetiti; pepèljaviti, o-, u-; praznòsloviti; samòtežiti; staròsvatiti; trnòmetiti; unijatiti, po-; — i koji su samo složeni u običaju: uabònositi se, obengjèlučiti, zabìdgraditi se, zabjèdglaviti se, pridomàzetiti, odobròvoljiti, prokalpòzaniti se, pronevâljaliti se,¹ osiròmašiti, pougùrsuziti.

35. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na trećem slogu; oni su dvojaki: u jednijeh se mijenja akcenat u sadašnjem vr.: blagoslòviti, a u drugih ostaje: prijatèljiti se.

a. Akcenat sa sloga na kom stoji u infinitivu prelazi naprijed na najbliži slog (kao pod br. 32. a) u sadašnjem vr.: blagoslovim, blagosloviš, blagoslovi, blagoslovimo, blagoslovite, blagoslovè.²

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. akcenat promijenivši se na ` prelazi na prvi slog, a posljednji dobija `: blàgoslòvî.

U ostalijem oblicima ostaje ` gdje je u infinitivu: blagoslòviti; blagoslòvih, blagoslòvismo, blagoslòviste, blagoslòviše; blagoslòvi, blagoslòvite; blagoslòvio, blagoslòvila; blagoslòviv, blagoslòvivši.

Taki je samo pomenuti glagol.

b. Akcenat ostaje bez promjene osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: prijatèljiti se; prijatèljim, prijatèljîš, prijatèljî, prijatèljê; prijatèljâh, prijatèljâše itd.

¹ nema u Vuka.

² taka bi promjena bila i u drugom pregj. vr., ali ga taj glagol svršen budući nema; bila bi ista promjena i u drugom pridjevu, kao što se gdje gdje i govori: blagòsavljen; ali je u tom obliku običnije staro: blagoslòven, blagoslovèna, koje ne ide megju glagole četvrte vrste.

U 1. i 2. licu mn. sad. vr. otpada akc. ` , pa iza sloga na kom je on bio dolazi ´: prijateljimo se, prijateljite se; — u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ` , te prelazi na prvi slog a i posljednji dobija `: prijateljî se.

U složenijeh ostaje akc. kako je u prostoga, samo u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. akcenat ` prelazi na prvi slog: òprijateljî se.

Taki su glagoli samo ovi: prijateljiti se, o-, raz-, s-, musevèditi, i složeni: umuasèriti.

36. Kad je prostijem osnova od jednoga sloga i u infinitivu na njoj akcenat ` , n. p. snîti.

U sadašnjem vr. osim 1. i 2. lica mn. dobijaju ` mjesto `: snîm, snîš, snî, snê; a u rečena dva lica dolazi ´: snîmo, snîte. — U drugom pregj. vr. dolazi `: skljàh se, skljàše se itd.; tako i u prilogu pregj. vr.: snîvši. — U prilogu sadašnjega vr. dolazi ´: sklécî se.

U ostalijem oblicima ostaje `: snîh, snî, snîsmo, snîste, snîše; snîo, snîla.

Složeni gube ` sa sloga na kom ga imaju prosti pa na slogu pred njim dobijaju `: ùsniti, ùsnih, ùsni, ùsni, ùsnismo, ùsniste, ùsnîše; ùsnio, ùsnîla. Gdje je u prostijeh ` ondje ostaje i u složenijeh, samo na slog pred njim dolazi `: ùsnîm, ùsnîš, ùsnîvši. — Gdje je u prostoga ´ ostaje i u složenoga: usnîmo.

Taki su glagoli samo ovi: snîti, prisniti se, sàsnniti, ùsniti; sklîti se, klîti se, i koji su samo složeni u običaju: zàdniti, odàdniti¹; ùdrîti; zàžditi, pòžditi, prižditi, sàžditi, ùžditi, uzàžditi.

37. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu, n. p. gâziti.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, a u 2. i 3. licu jed. u prvom pregj. vr. dolazi na drugi slog `: gâzîm, gâzîš, gâzî, gâzîmo, gâzîte, gâzê; gâzih, gâzi, gâzi, gâzismo, gâziste, gâziše; gâžâh, gâžâše, gâžâše, gâžâsmo, gâžâste, gâžâhu; gâzi, gâzimo, gâzite; gâžêcî; gâzio, gâzila; gâžîv, gâžîvši; gâžen, gâžena.

U složenijeh koji nemaju ni jednoga sloga više nego prosti ostaje kako je u prostijeh: zgâziti; zgâzîm itd. — A u složenijeh u kojih ima koji slog više nego u prostijeh, otpada ` sa sloga na kom je u prostijeh pa naprijed na najbliži slog dolazi ` , osim 2.

¹ Mislim da je u Vukovu rječniku pogrješka što stoji kod toga glagola da je u sadašnjem vr. òdadnîm. Kad kod zàdniti stoji zàdnîm, onda i odàdniti treba da ima odàdnîm, ili bi u onoga trebalo da je zàdnîm.

i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: pògaziti; pògazim, pògaziš, pògazî, pògazimo, pògazite, pògazê; pògazih, pògazismo, pògaziste, pògaziše; pògazi, pògazimo, pògazite; pògazio, pògazila; pògazîvši; pògažen, pògažena; zaðkupiti, zaðkupim itd. — A u rečena dva lica prvoga pregj. vr. dolazi na prvi slog " : pògazî, zäokupî.

Taki su ovi glagoli: bābiti, o-, po- se; bāviti, do-, za-, iz-, na-, pri-, pro-; bālitī, za-, iz-, o-; bātiti se; brādviti, o-; brātiti, s- se, po-, pri-, raz-; brēciti; brīžiti se, uz-; büpiti; būsiti, na- se; vāditi, za-, iz-, na-, s-, os-, pos-; vālitī; vīžlitī; vīsiti; vjēriti, za- se, o-, po-, pre-, u-, izne-; vjētriti, iz-; vlāžiti, o-; vlāšiti, po-; gāditi, o-, s-, sa- se; gāziti, do-, za-, iz-, na-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-; gāriti, za-, na-, o-; glāditi, za-, iz-, po-, pro-, u-; grābiti, za-, na-, o-, po-, raz-, s-, u-; grliti, za-, iz-, od-, pri-; grčiti, s-; grštiti, s- se; gūviti se; gūriti se, po-, s-; gūčiti, s-, sa-; dēpiti; dīmiti, za-, na- se, o-, s-; dīpliti, s- se¹; drōpiti; dīpiti, s-; dūpiti; dūtliti; dūčiti se; gījipiti; gjūbriti, na-; žāgriti, za-, o-; žālitī, do-, za-, o-, po-, pre-, raz-, sa-; žiliti, u-; zāptiti, u-; zbōriti, na- se, pro-; zdrāviti, iz-, na-, o-, po-; jāgnjiti, iz-, o-, ob-; jāditi, do-, iz-, o-, po- se; jāmiti, na-; jāmčiti, po-, pod- se, u-; jēdriti, do-, za-, od-, pre-, pro-, u-²; jūžiti, ob-; kāviti, od-; kāsni, za-; kvāsiti, za-, na-, o-, po-, s-, pona-; kēciti, u-; kītiti, za-, iz-, na-, o-, od-, pod-, u-; klāditi se, o-, ob-, u-; klāpiti, za-, o-; klāčiti; klīniti; kljūčiti; kmēziti se; knjēziti se; krēšiti; kīpiti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pri-, raz-, s-; kīčmiti; kūditī, o-, po-, s-; kūpiti, iz-, na-, o-, po-, pod-, pri-, s-, sa-, zao-, prio-; kūčiti, za-, o- se, raz-; lāziti, do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz- se, s-, sa-, u-, iza-, izna-, prina-, prona-, zai-, izi-, mimoi-, nadi-, obi-, odi-, podi-, prevazi-, razi-, si-, uzi-; lātiti, za-; lēmī; lēšiti; lūpiti, pri-; lūčiti, za-; ljūpiti; mākljiti; māšiti, do-, po-, pre-, pro-, u-; mīliti se, za-, s-, u-; mīsliti, do- se, za-, iz-, na-, o- se, po-, pre-, pro-, raz-, s-, predo-; mjēriti, za-, iz-, na-

¹ nema u Vuka.

² Vuk u rječniku piše jēdriti, dojedriti, prejedriti, odjedriti sa sadašnjim vremenom bez promjene, a opet zajēdriti, zājēdrim, projēdriti, prōjedrīm, koje bi moglo biti dobro onda kad bi u prostoga bila promjena u sadašnjem vr.; a opet ima ðdjedriti, ðdjedrim, koje onda može biti dobro ako je prosto jēdriti. Na moje pitanje prijatelj moj g. P. Budman Dubrovčanin, koji može dobro znati kako je, reče mi da je jēdriti, po čemu taj glagol stavljam ovamo.

o-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-; mläviti, iz-, s-; mräziti, o-, po-, s-; mrviti, iz-, na-, s-; mrciti, za-, iz-, o-, po-; mrtiti se, na-; müciti, za-, iz-, na-, od-, pro-, uz- se; näditi, za-; nititi, na-, pre-; nštiti se, po- se, u-; nüditi, po-, pri-; njüšiti, na-, pri-; päziti, za-, o-, pod-, pri-, s-; päpiti, za-, o-; päriti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod- se, raz-, s-; pätititi, za-, na-, pre-, pro-; pätriti; päciti; päštiti se, po- se, pri- se; pizmiti se, iz- se, o- se; pjäniti se,¹ o-, po-; pjënititi, za-, o-; pläviti, za-, o-, po-, pre-, s-; pläziti, iz-; pläšiti, za-, po-, raz-, u-; plüžiti; pöštiti; präviti, do-, iz-, na-, o-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, u-, uz-; präžiti, za-; prätititi, za-, iz-, po-, pro-, s-, u-; pžžiti, za-, iz-, na-, o-, po-, s-, u-; pžititi, na-, od-; pre- se, pri-, raz-, s-, u-; prüžiti, o-; prüciti se; pžititi, po-, s-; püniti, do-, iz-, na-, po-, pod-, pre-, pri-; püpčiti, iz- se, na-; püriti, po-, s-; pütiti, za-, s-, u-, nao-; püšiti, za-, iz-, po-, pri-; räniti (vulnerare), iz-, ob-, o-; räniti (mane surgere), do-, od-, po-, pod-; rätiti,² za-; rititi se; rüpiti; rüšiti, na-, po-, pre-, raz-, s-; svätiti; sëstriti, po-; siliti se, za-, na-, o-, po- se, pre-; siriti, za-, pod-, u-; sititi, za-, na-; sjënititi se, za-, o-, ob-; sjëtiti se, do- se, o-, u- se; släbiti, o-, raz-; släviti, o-, pro-; slinititi, za-; slipiti; slüziti; smrädititi, za-; smüšiti se; srbiti, po-; stäviti, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, sa-, u-, zau-, izo-, nado-, obu-, odu-, priu-, su-; stärititi se, o-; sträšiti; süziti; tëgliti, iz-, po-, pro-; težiti, po-; ticiti se, raz-; tjëšiti, u-; träpiti, po-, raz-, u-; trätiti; sträciti; träniti, iz-; triliti, o-, u-; trsiti, o-; trüciti; trühlititi, iz-, o-, po-, raz-; tübititi; tüviti, u-; türititi, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; türciti, iz-, po-; tüciti se; cäpiti; cërititi se; cëšiti, o-, ob-; cöpiti; cüšiti; üditi, na-; üljiti, ob-; ümititi, na-, od-, po-, pre-, s-, izbez-; fäliti; häpsiti, po-; härciti, po-, s-; hvätiti, do-, za-, nad-, pod-, s-, u-, obu-, podu-; hütiti, do-, za-, iz- se, po-, pri-, u-; hülititi, po-; cërititi se; cükiti; cäditi, po-; cägjiti; cäsiti, po-; cväriti, raz-; cistiti, iz-, -o, po-, pre-, pro-, raz-; cüditi se, do-, za-, iz-, na-; šäliti se, na-, od-, po-, pro-; šköditi; šljäpiti; šöpiti; štäviti, u-; štëtiti, iz-, o-, po-; štüciti; šcäpiti; — i koji su samo složeni u običaju: ùbariti, òbengjiti, zàbraviti, òbritviti, nàbrstiti, nàbubriti, òburiti, prèvariti, zàvitliti, ùvitliti, zapòvjediti, pripòvjediti, zàvjesiti, nàvjesiti, òbjesiti, prèvjesiti, izvještiti se, ùvještiti se, ògazditi se, zàgaliti, rözgaćiti se, ògnusiti, ògrasiti,

¹ nema u Vuka.

² Gor. vijen. 21.

ùgrešiti, nàdariti, ùdariti, zau-, odu-, podu- se, su; rãzdertiti se, zãžvaliti, ožučiti, prizetiti, òzrniti se, zãjapriti se, òdjutriti se, pò-
 òdjutriti se, nàkanjiti, rãskariti se, nàkastiti, zàkačiti, nàtkačiti, òkačiti, skãčiti, zàkvačiti, skvřčiti, òkišiti se, zàkmetiti, rãskmetiti, *l i m.*
 nàknaditi, nadòknaditi, sknãditi, pòtkožiti se, ùkoriti, ùkrditi, òkruniti, rãskruniti,¹ òkužiti, prèkužiti, òkusiti, ùlãktiti, slãpiti, zãljetiti, òljetiti se, prëljetiti, primariti, pròmbariti, rãzmariti, zã-
 mjestiti, nãmjestiti, pòmjestiti, prëmjestiti, smjèstiti, ùmjestiti, zã-
 mrežiti, prëmrežiti, ùoriti, pòočiti, ùpločiti se, òprašiti, pripremiti, *l i m.*
 zãprešiti, òprsiti, òprčiti se, spřčiti, zãpučiti, nãpučiti se, òpučiti, ò-
 tpučiti, rãspučiti, spũčiti, òraktiti, òbrusiti, pòrusiti, zãsaliti, nã-
 skvariti, ùslišiti, òsmrtiti, ùsmrtiti, pòspješiti, ùsrečiti, pòstrešiti, ò-
 strmiti, zãstružiti, òdstružiti, prèstružiti, zãsužnjiti, òsužnjiti, nã-
 sultiti se, pòsultiti, ~~istačiti~~, nãtmuriti se, nãtmušiti se, ùtrkmiti, nã-
 tuštiti se, stũštiti se, zãušiti se, òbušiti, òbeušiti, priušiti, zãhlapiti, *l i m.*
 zãcariti, rãscariti, išçašiti, ùçašiti, nãčetiti se, zãčiliti, ùšančiti, *l i m.*
 zãšačiti.

— 38. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. " u infini-
 tivu na prvom slogu, n. p. brätimiti.

Akenat ostaje bez promjene u svijem oblicima, a u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dolazi na krajnji slog " : brätimim, brätimš, brätimì, brätimimo, brätimite, brätimè; brätimih, brätimì, brätimì, brätimismo, brätimiste, brätimise; brätimljäh, brätimljãse, brätimljãse, brätimljãsmo, brätimljãste, brätimljãhu; brätimi, brätimimo, brätimite; brätimèci; brätimio, brätimila; brätimiv, brätimivši; brätimljen.

U složenijeh otpada " pa naprijed na najbliži slog dolazi " u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pòbratimiti; pòbratimim; pòbratimih, pòbratimismo itd.; a u pomenuta dva lica dolazi na prvi slog " pòbratimì.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: bãbičiti; bãhoriti; brätimiti, po-; břboljiti; bugariti, po-; vãvoljiti; viliciti, za-; vòjvoditi, za-; gũndoriti; gũtoljiti; dlãkaviti; dřveniti se, o-; gjãkoniti; živičiti, na-; žiočiti, po-; žũboriti; jãloviti, iz-, u-; kãldrmiti, po-; kãmeniti, za- se, o-, s-; kãnatiti; kãseliti; kòričiti,² u-; křkoriti; kũcičiti; lãkomiti se, po-, s-; mãteriti; mãtoriti, za-; mẽškoljiti se; mĩgoljiti se; mřmoriti, s- se; mřgoditi se, na- se; mřšaviti; mũ-

¹ Šcep. mal. 17.

² nema u Vuka.

moljiti; nãdniciti; njünjoriti, pro-; päkostiti; päöciti, u-; päpeljiti se, päpkoljiti; pljësniiviti se, po-, u- se; päporiti; sëbiçiti, o-, u-; sëstrimiti, po-; sëñjaviti; sëjemeniti se, u-; tävoriti, iz-, pre-, pro-; tëtošiti; tëfteriti; tëtoriti; tëtoljiti; èëlaviti, o-; èöraviti, o-; èüce-riti; èëpkoriti; — i koji su u običaju samo složeni: ðbangaviti, zãbiskupiti, ðbljutaviti, ðbrašnaviti¹, pðbugjaviti, ðgaraviti, ðgušaviti, ðdrpaviti, pðjevtiniti, ðkašljaviti, ðkilaviti, zãkrajiniti, zãkržaviti, zãkržljaviti, zãkršljaviti, zãkrmeljiti, ðkuljaviti, zãkušljaviti, ðmlitaviti, izništaviti, pðöçimiti, ðpaoçiti, ðpotrebiti, ðsprdežiti se, ðpupaviti, pðsrebrniti, nãsumoriti se, ðtrojiçiti, zãhljebaviti², nãhumoriti, pðciganiti, pðçagjaviti.

39. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. " u infinitivu na prvom slogu, n. p. læstaviçiti.

Akcentat ostaje bez promjene u svijem oblicima, a u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr. dolazi na pošljednji slog ^: læstaviçim, læstaviçiš, læstaviçi, læstaviçimo, læstaviçite, læstaviçë; læstaviçih, læstaviçi, læstaviçismo itd.

U složenijeh otpada ", pa naprijed na najbliži slog dolazi ` osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: ðmilostiviti; ðmilostivim itd.; — a u rečena dva lica dolazi naprijed " : ðmilostivî.

Taki su glagoli samo ovi: læstaviçiti, næpoliçiti, i složeni ðmilostiviti.

40. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akcentat u infinitivu na prvom slogu ` i na drugom ^, n. p. djëvôjçiti.

Akcenti ostaju bez promjene u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: djëvôjçim, djëvôjçiš, djëvôjçi, djëvôjçimo, djëvôjçite, djëvôjçë; djëvôjçih, djëvôjçismo, djëvôjçiste, djëvôjçise; djëvôjçah, djëvôjçãše, djëvôjçãše, djëvôjçãsmo, djëvôjçãste, djëvôjçãhu; djëvôjçi, djëvôjçimo, djëvôjçite; djëvôjçëçi; djëvôjçio, djëvôjçila; djëvôjçiv, djëvôjçivši. — A u napomenuta dva lica prvoga pregj. vr. mijenja se ` na " i na pošljednji slog dolazi ^: djëvôjçi.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh osim u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr.: zadjëvôjçiti se, unãviljçiti, unãviljçim; unãviljçih, unãviljçismo itd.; — a u napomenuta dva lica prelazi " na prvi slog: zãdjëvôjçi se, izdrljãñçi, zãögûmçi se, ðpodôjçi.

¹ nema u Vuka.

² nema u Vuka.

Taki su glagoli: bitānzīti se, po-; dirīnzīti; djèvojčīti, zadjè-
vōjčīti se; dirljānčīti, iz-; māgārčīti, na-; nà-vīljčīti, u-; pljānčīti, —
i koji su samo složeni u običaju: ukòljēnčīti, iskòmārdīti, raskò-
mārdīti, zadgūmčīti se, opòdōjčīti, uskākāvčīti, zaucājīti.

41. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akcenat u infini-
tivu na prvom slogu $\grave{}$ i na drugom $\acute{}$, n. p. pābīrčīti.

Akcenti ostaju bez promjene, i u 2. i 3. licu jed. prvoga
pregj. vr. dolazi i na posljednji slog $\acute{}$: pābīrčīm, pābīrčīs; pābīrčih,
pābīrči itd.

U složenijeh otpada $\grave{}$ sa sloga na kom stoji u prostijeh pa
naprijed na najbliži slog dolazi $\grave{}$ osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj.
vr.: nāpabīrčīti¹; nāpabīrčīm; nāpabīrčih, nāpabīrčīsmo itd.; — a
u rečena dva lica prelazi $\grave{}$ na prvi slog: nāpabīrčī; zābrabōnjčī;
pōeigānčī.

Taki su samo ovi glagoli: brābōnjčīti, za-; pābīrčīti; pārōj-
čīti, čīgānčīti, po-; i koji je samo složen u običaju: zācervōljčīti.

Glagoli pete vrste.

I ovi se glagoli u nekim oblicima razlikuju akcentom jedni
od drugih za to što im osnove u istijem oblicima nijesu jednake;
za to nam ih valja razdijeliti na troje, kako se dijele u nauci o
oblicima.

Ima ih prostijeh s osnovom od jednoga sloga, od dva, od tri,
od četiri i od pet, a s akcentom u infinitivu ili $\acute{}$ ili $\grave{}$ ili $\`$ ili $\grave{}$
ili $\`$ i $\acute{}$.

I. Glagoli pete vrste prvoga razdjela.

Akcentat $\acute{}$ u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od dva
sloga na prvom slogu: pītati, s osnovom od tri sloga na prvom:
áminati i na drugom: vjenčāvati, s osnovom od četiri sloga na
trećem: večerāvati, s osnovom od pet slogova na četvrtom:
aratosīljati se; akc. $\acute{}$ u prostijeh s osnovom od jednoga sloga
na njemu: glāti, s osnovom od dva sloga na prvom: prāvdati;
akc. $\`$  u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom  $\`$: vjenčati,
s osnovom od tri sloga na prvom: večerati i na drugom: orū-
žati, s osnovom od četiri sloga na trećem: rukovēdati; akc. $\grave{}$ u
prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: zjāti, s osno-
vom od dva sloga na prvom: glēdati, s osnovom od tri sloga

¹ ovoga složenoga istina nema u Vukovu rječniku, ali mislim da bi se
rekao kad bi zatrebao.

na prvom $\ddot{u}$ žinati; akc. $\grave{a}$ i $\acute{a}$ u prostijeh s osnovom od tri sloga prvi na prvom slogu a drugi na drugom: $\acute{e}\grave{e}$ p $\acute{u}$ r $\acute{c}$ kati.

Svi glagoli ovoga razdjela imaju u zapovjednom i u drugom pridjevu na posljednjem slogu osnove $\acute{a}$; za to se ti slogovi ne $\acute{e}$ e na po se spominjati.

42. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. $\acute{a}$ u infinitivu na prvom slogu, n. p. pítati.

Mijenja se akc. $\acute{a}$ na $\acute{a}$ u sadašnjem vr. u svijem licima osim 3. mn., u drugom pregj. vr., u zapovjednom, i u drugom pridjevu: pítâm, pítâš, pítâ, pítâmo, pítâte; pítâh, pítâse, pítâše, pítâsmo, pítâte, pítâhu; pítâj, pítâjmo, pítâjte; pítân, pítâna.

U ostalijem oblicima ostaje $\acute{a}$: pítajû; pítah, píta, píta, pítasmo, pítaste, pítaše; pítajûci; pítao, pítala; pítâv, pítâvši.

U složenijeh ostaje $\acute{a}$ gdje je u prostijeh: zapítati; zapítajû; zapítah, zapíta, zapíta, zapítasmo, zapítaste, zapítaše; zapítâvši. — Gdje je u prostijeh $\acute{a}$, ondje ostaje i u složenijeh a pred njim najbliži slog dobija $\grave{a}$: zàpítâm, zàpítâš, zàpítâ, zàpítâmo, zàpítâte; zàpítâj, zàpítâjte; ùpítân, ùpítâna.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: bádati, za-, iz-, na-, nad-, po-, pod-, pri-, pro-, ispri-, ispro-; bánati, za-, bátati; bívati, do-, iz-, $\uparrow$ pre-, pro-, s- se, sne-, zado-, prido-; ¹ bírati, iz-, na-, o-, od-, pre-, pri-, pro-, raz-, raza-, s-, sa-; blijati; bóbat se; břkati, za-, po-, raz-, s-; břljati, iz-, o-, po-, u-; búbat, iz-, na-, s-; búkati; búpati; búsati se; búcati; búdžati se; váljati, do-, iz-, na-, od-, po-, pro-, s-, u-; vidati, iz-, o-; vígjati, pri-, s-, u-; víjati, do-, iz-, od-, po-; vijérati; vijétati; vijécati, s-; vládati, za-, obladati, o-, nad-, pre-, s-, sa-, preobladati; vódati, iz-, pro-; vózati; vólati se; vótati; vráćati, iz-, u-; vrébat, do-, pri-, u-; vízati, do-, pre- se; vrijégjati; vřljati, za-, na-, od-; gávrat se; gágjati, do-, na-, od-, po-, pri-, raz-, s-, u-; gánjati, pro-, u-; gátati, iz-, pro-; gvirati; gégati se; gíbat, na-, pre-, sa-, u- se; gízdati, na-; gónati; gřbati se; grúhati, iz-, o-, raz-; gúrat, iz-; gúdžati se; gúcati se; dávati (kad je po ovom razdjelu sa svojima složenima, koje vidi u drugom razdjelu), dijévati (ist. dévati), do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, sa-, u-, naza-; díkati se; dímati, na- se; dirati; díjati, za- se; drápati; drijèmati (ist. drémati), za-, pro-, raz-, poza-; dríčkati; dřljati, iz-, na-, po-; dřpati, iz-, o-; dúhati, za- se-, na-

¹ zadobijati, pridobijati.

o-, po-, raz-; gjikati, na-; gjípati, na-, po-; gjúskati; žapati se; žigati; žnijèvati (južno), do-žnjèvati, nad-; žúljati, na-; zídati, za-, iz-, na-, ob-, pod-, sa-, u-; zijèvati (ist. zévati); znávati; zdri-jèvati; jávljati; jénjati, pre-; kalati, iz-, po-; káljati, iz-, na-, o-, raz- se; káratí, iz-, na-, o-, po-, pro-; kébatí, u-; kíhatí; klísati; kókati, iz-, raz-; krívati (declinare); krízati, iz-, na-, pod-; kúglati se; kúmati se; kúnjati, za-, po-, pro-; kúpati, na- se, o-, pro-; kúsati, na- se, po-; kúcati se, s-; ládati; lécati se; lijati, do-; lijèmati (ist. lémati), iz-; lítati, po-, u-; líhati se; lópati se, u-; lúnjati se, od-; lúpati, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pro-, raz-, s-; lútati, za-; ljúljati, za-; léljati, iz-, pre-, u-; mérati, za-; mécati, na-, u-; mijènjati (ist. ménjati), iz-; mijèšati (ist. méšati), iz-, po-, pro-, s-, u-, uz-; mílati se, iz-, na- se, o-, po-; mnívati; mnjáyati; móratí, pri-; míljati, za-, iz-, u-; nádati se; náčati; nécati, za-; nínati; níhati; njíhati, za-, na-, od-; nósati, po-, pro-; páratí, za-, iz-, od-, raz-; pijèhati; pípati, o-; pítati, za-, iz-, na-, pri-, pro-, raz-, u-, priu-; plázati; plécati, po-; pljúskati; práštati, o-; pré-žati; prijècati, za-, iz-; prícati, iz-, nad-, po-, raz- se; prljati, u-; próbatí; próvatí; pískati, po-, u-; prúžati; púhati, za-, na-, s-, u- se; púštati, do-, za-, iz-, na-, od-, po-, pod-, pro-, raz-, s-, u-; rágjati, na-, od- se, po- se, s- se; rázati; régjati, iz-, na-, po-; ríbatí, iz-; rijècati se (ist. récati se); ritati se; róljati; rúgati se, na- se, pod-; rúcati, do-, na- se, po-; súgjati; sánjati; svíratí, za-, po-; sijèvati (ist. sévati, micare), za-, od-; skítati se, po- se, pro- se; slúcati; smúcati se; snívati (snijèvati); spávati, iz-, na- se, od-, po-, pre-, pro-, raz-, u-; strádati, po-; strijéljati (ist. stréljati), po-; stúpati, za-, iz-, na-, od-, po-, pre-, pri-, raz- se, u-; súmnpjati, po-; tákati se; tóljati; tráskati; trljati, po-, pro-, raz-; tróljati, na-; túratí, do-, za-, iz-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; čákati; čáskati; čúlati se; úlati se; fúkati, o-; fúlati se; fúratí; hódati, iz- se, na- se, po-, pro-, uz- se; hrípati; htévati (ist.), za-; cvélatí; cvijè-ljati; cvókati; cijèpati (ist. cépati), iz-, na-, po-; cípati se, s- se; emákati, na-; emókati; cúbatí se; cúljati, za-; džónjati; čúratí; čépati; čínjati, za-, na-, po-, pre-, raz-, s- se; čmávati; čúvatí, do-, na-, o-, sa-, u-; čújati; šáratí, iz-, pro-, u-; švágati se; švrljati; šéstati, o-; šétati, do-, pro-, sa- u-; šíkati, pri-, u-; šíšati, o-; škrípati, za-; škúljati se; šljápati; šmítati; šóratí, po- se; štípati, iz-; šúmati se, pri-; šúnjati se; — i koji su samo složeni u obi-čaju: pozbačati; za-bíjati, iz-, na-, nad-, ob-, po-, pod-, pre-

pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-, uz-, suz-, ispre-, ispri-, zauz-, obuz-; ~~pa-~~
 bléjati se; nabókati se; za-brájati, na-, od-, po-, pre-, pri-, raz-; po-
 vágjati, pro-; uvázati; do-vijati se, za-, iz-, na-, oba-, ob-, od-,
 po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-; u-, uz-, ispo-; zavijévati (po
 južnom govoru), razvijévati; po-vijédati, zapo-, ispo-, pripo-, propo-,
 natpripo-; odgájati; nagváždati; ispogíbati; razglábati; za-glédati,
 iz-, nad-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s- se; zaglúsati; sa-gnjívati,
 u-; za-grízati, na-, od-, pod-, pre-, raz-, s-, u-, ispre-; nagrijébati,
 pregrijébati; po-grijévati (po južnom govoru), pri-, raz-, u-; ogú-
 žati; zadájati, o-, pri-; o-dvájati, pre-, raz-; nadékati se; zdépati;
 zadijati se (concupi); zadnívati; z-drózgati, raz-; z-drúzgati, raz-;
 raženjati; izívati, preživati, saživati uživati; na-žikati, po-; izí-
 mati, sažímati; isprozebati; do-zívati, za-, na-, od-, po-, pre-, pri-,
 pro-, sa-, iza-; za-zjávati, pri-; snímati; za-jédati, na-, o- se, pre-
 se, raz-, u-; potkápati; okášati se, pot-kášati, u-; okékati se; za-
 kívati, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, u-, ispre-, ispri-;
 za-kídati, o-, od-, pod-, pre-, pro-, raz-, s-, u-, uz-, pos-, poispre-;
 potkícati, ukícati; za-klápati, na-, od-, po-, pri-, raz-, s-, u-; o-klé-
 pati, u-; prokljúvati; skócati; do-krádati se, iz-, pod-; o-krájati,
 pre-, raz-; za-krívati, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, sa-, u- se;
 po-krípljati, raz-, s-; za-kríšéati, pre-, raz-, s-, u-, ispre-, poispre-;
 is-kúpljati, o-, pod-, pri-, s-, sa-; za-lámati, ob-, od-, po-, pre-, pro-,
 raz-, s-, ispre-, napre-, poispre-; ulíbatu se; do-lijevati (po južnom
 govoru), za-, iz-, na-, ob-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-;
 oljóljati; zaljóska¹ti, naljóska¹ti se; iz-málati, po-, pro-; odmárati;
 razmátrati, smátrati; zamáhati; umáckati; ométati se, podmétati,
 smétati; izmívati, umívati; pomijérati; umiljati se; do-mísljati se, iz-,
 o- se, po-, pre-, pro-, raz-, s-, pred-; za-mjérati, od-; smréskati;
 razmrskati, smískati; za-múčati, iz-, od-; za-návjljati, ob-, po-, pri-;
 do-nášati, pri-; ponúgjati; priánjati; obárati; podáštrati; za-pájati,
 na-, pri-; napásati; opáhati; is-páštati, na-, od-; is-píjati, na-, nad-,
 o-, od-, pre-, pri-, u-, uz-; za-pijévati (ist. zapévati), nad-, od-, po-,
 pri-, pro-; za-pírati, iz-, od-, po-, pre-, s-, sa-, iza-; dopljeskati;
 za-pljéhati, u-; za-pljúvati, iz-, od-, pro-, u-; sprđati; za-prédati, iz-,
 na-, nad-, pre-, raz-, u-; za-prémati, o-, pri-, raz-, s-, uz-; ot-précati,
 raz-; oprécati, sprécati, uprécati; opršati, popršati, raspršati; zapsívati;
 zaptívati; do-púnjati, iz-, na-, po-, pod-, pre-; zapúpati; za-púčati,
 na- se, o-, od-, raz-, s-; odránjati; za-rástati, iz-, ob-, pri-, pro-, raz-

¹ nema u Vuka.

se, s- se; poráštati; podrívati; porijèvati (južno); ob-rávljati, u-; za-rózati, na- se, s-; presáljati; o-svájati, po-, pri-; isijèvati (excribrare), pre-sijevati, pri-; za-sijècati, iz-, na-, od-, o-, ob-, pod-, pre-, pro-, raz-, sa-, ispre-, ispro-; za-sírati, na-, pro-; oba-sjávati, pre-, u-; o-smijèvati se, pod-; osnívati; do-spijèvati (ist. dospévati), pri-; srijètati; nastávati; isprestrízati; opstrízati se; za-tápati, na-, po-, pre-, raz-; pre-tvárati, raz-, s-, u- se, pos-; zatískati; do-tkívati, u-; is-trésati, o-, po-, pre-, pro-, raz-, s-; otrijèskati se; is-trècati, o-; otršati¹; za-túcati, na-, po-; za-cópati; procúkati se; iz-úvati, ob-, naz-, preo-; pohágjati; zahváljati; rascópati; po-čívati, otpo-; o-čísćati, pre-; za-šívati, na-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, ispre-, ispri-; ošócati se; poštápati se; — i ovaj složeni, koji izgubivši jedan slog izjednačuje se akcentom i brojem slogova s prostima ovoga reda: primati.

43. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na prvom slogu, n. p. áminati.

Akcent ostaje bez promjene: áminâm, ámináš, áminâ, áminâmo, áminâte, áminajû; áminâj, áminâjte itd.

Taki je samo ovaj jedini glagol.

44. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na drugom slogu, n. p. vjenčávati.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 42, i kad se mijenja dobijaju ' pred slogom na kom se promijeni ' na ', kao u složenijeh pod 42: vjèncávâm, vjèncáváš, vjèncávâ, vjèncávâmo, vjèncávâte; vjèncávâh, vjèncávâše, vjèncávâše, vjèncávâsmo, vjèncávâste, vjèncávâhu; vjèncávâj; vjèncávân; — vjèncávajû; vjèncávah, vjèncáva, vjèncáva, vjèncávâsmo, vjèncávaste, vjèncávaše; vjèncávajúći; vjèncávao, vjèncávâla; vjèncávâv, vjèncávâvši.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh: razvjèncávati; razvjèncávâm; razvjèncávah; razvjèncávâh itd.

Taki su glagoli prosti sa svojim složenima: barljati; bačívati; vjenčávati, raz-; vozákati se; vrlúdati; globívati; globljávati, s-, u-; gnjevétati; egúcati; erlúdati; živúcati; zakérati; imávati, za-; kalávati; karlisati; kašljúcati; krepávati; krešívati; kršćávati, za-, raz-, s-, u-; kudécaci; leínjati; lipsávati; lišávati se; manjkávati; mahnítati, za-, iz-, po-; mirúcati; moljákati; narádati; oklijèvati (ist. oklévati); pasávati; pijúcati; pijúckati; prošávati²;

¹ nema u Vuka.

² nema u Vuka.

proštávati; puštávati, po-; ranjávati; rognjávati se; rosúkati; ručávati; svestávati, o-; svojákati; seljávati se; skapávati; sumávati; taljžgati; tvarizati; tunijškati (po južnom govoru); čápřdati; čarljati; čerétati, pro-, raz- se; ejelívati; crkávati; čavřzgati; čan-grizati; čestítati; študírati; šuškrétati; šušljétati; — i koji su samo složeni u običaju ili kad postaju bivaju složeni: pribjegávati; sablažnjávati; približávati; po-bojávati se, pri-; po-bolijévati (ist. pobolévati), pre-, isporaz- se, poizraz- se; za-borávljati, po-, poza-; obranjávati; iz-brijávati, po-, pod-; pobušávati; zavarávati; provedrávati se, raz-; izvijávati, raz-; privikávati se; za-vjerávati se, pro-, u-; obećávati; izvolijévati (ist. izvolévati); do-govárati se, za-, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, raz-, u-; ugonétati; zagorijévati (ist. zagorévati); razgrijávati; prigrljávati; ogužávati; udvorávati se; predvostrúcati; udešávati; udivljávati; dodijávati; o-dobrávati, u- se; odolijévati (ist. odolévati); za-držávati, o-, ob-, pri-; uzdrktávati; sažaljávati; oživljávati; do-igrávati, za-, iz-, nad-, ob-, od-, po-, pro-, raz-, uz-; nadjačávati; za-ključávati, od-; naknagjávati; opkoljávati; za-kopávati, od-, pod-, pre-, pro-, raz-, u-, uz-; za-kopčávati, za-kovčávati, raz-, s-; po-korávati, pre-, u-; skresávati; raskrojávati; raskrpljávati, skrpljávati; skružávati; za-kuhávati, pod-, raz-; za-kučávati, iz-, po-; iskušávati; oblakšávati; odležávati; slučávati se; uljepšávati; razmegjávati; umekšávati; uniljávati se; do-mišljávati se, iz-, pro-, raz-; zamjerávati, na-, pod-, raz-, u-; primorávati; za-motávati, na-, o-, ob-, od-, raz-, s-, u-; podmoščávati; sumračávati; za-mrzávati, s-; smrkávati; smrk-njívati; umučkávati; uništávati; po-nugjávati, pri-; ob-orávati, od-, pod-, pre-, pri-, raz-; za-oštrávati, pod-; za-parávati, raz-; spasávati; za-petljávati, raz-, s-, sa-; za-pišávati, iz-, na-, pre-, pri-, pro-; spjevávati; spletávati; potplecávati; opojávati; pripojávati; raspopljávati; raspretávati; do-punjávati, iz-, pod-; otpucávati; o-pučávati, raz-, s-; zapušávati; srogjávati; prisvojavávati; o-sedlávati, od-, raz-; do-seljávati, za-, iz-, pre-, raz-, u-; prisiljávati; nasmijávati; posrbljávati; utješávati; pretovárati; stociljati se¹; zatrpávati; ustručávati se; do-tréčávati, za- se, iz-, na-, ob-, pre-, u-, uz-; raščerđávati; za-uzdávati, raz-; iz-umijévati (ist. izumévati), raz-; po-učávati, ob-, od-; sučedávati se; su-čeljávati se, sa-, ščeljávati se; očepljávati; opéinjávati; očiščávati; prečitávati; raščupávati.

¹ prosto u Vuka: tocljati se.

45. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akcenat $\acute{}$ u infinitivu na trećem slogu, n. p. večerávati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 42, i kad se mijenja na $\hat{}$ dolazi preda nj na najbližem slogu $\grave{}$: večerávám, večeráváš, večerávâ, večerávâmo, večerávâte; večerávâh, večerávâše, večerávâše, večerávâsmo, večerávâste, večerávâhu; večerávâj; večerávajû; večerávah, večeráva, večeráva, večerávâsmo, večerávâste, večerávâše itd.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh: zapečacávati; zapečacávám itd.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: bankrotírati, blagosíljati, večerávati, večerívati, govno $\acute{}$ grízati, zanovijétati (ist. zanovétati), komendírati, malaksávati, ošijávati, ratosíljati se, rgjo $\acute{}$ grizati, svjetlomírcati, užínavati, čalabrécati, — i koji su samo složeni u običaju: razveseljávati; prigotovljávati; opkoračávati; razortačávati; preobražávati; is-paraklísati, raz-; za-pečacávati, od-, raz-; pripitomljávati; isprdeljúskati; rasprostranjávati; istovarávati; upotrebljávati.

46. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. $\acute{}$ u infinitivu na četvrtom, n. p. aratosíljati se.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 45, od kojih su složeni jednaki s ovijem i po broju slogova.

Više ovakih glagola osim napomenutoga jedinoga nema.

47. Kad je prostijem osnova od jednoga sloga i akc. $\hat{}$ u infinitivú na njemu; taki je samo glagol glâti, u kom je korijen okrnjen od glêdati. Mislim da se tako krnj i ne govori u svijem oblicima; a ako bi se i u svijem govorio, mislim da bi mu u svijem ostao isti akcenat, jer ni glêdati, od kojega je tako okrnjen, ne mijenja akcenta, pa kad je u infinitivu od cijeloga došao krnjemu onaki akcenat, valja tako da mu bude i u drugim oblicima: glâm, glâš, glâ itd.

Složeni na slogu pred $\hat{}$ dobijaju $\grave{}$: ðglâti, pòglâti, pròglâti, ùglâti.

48. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. $\acute{}$ u infinitivu na prvom slogu, n. p. prâvdati.

Akcenat ostaje bez promjene, samo u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr. mislim da i na posljednji slog dolazi $\hat{}$: prâvdám, prâvdâš, prâvdâ, prâvdâmo, prâvdâte, prâvdajû; prâvdâh, prâvdâše, prâvdâsmo, prâvdâste, prâvdâhu; prâvdah, prâvdâ, prâvdâsmo,

právdaste, právdáše; právdāj, právdājte; právdajúći; právdao, právdala; právdávši; právdān, právdāna.

Složeni na prvom slogu pred ^ dobijaju ` osim 2. i 3. lica prvoga pregj. vr.: òprávdati; òprávdām itd.; a u pomenuta dva lica dolazi ` na prvi slog: òprávdā.

Taki su glagoli: ántati; vājcati se; vārdati, u-; vōntati; vōrtati; ždrōncati; zvōncati; kāmcati, iz-; kārtati se; kūrvtati se, pro-; lārmati; lōndžati; právdati, iz-, o-, po- se; rájdati; rīntati; sāj-kati se, pro- se; sōrcati se; spōntati; sūnčati se; šántati; štām-pati, na-; i ovi složeni: zbōndžati se, ògrōnčati se, nāgūntati se i izdřndati (kojemu prosti piše Vuk u rječn. dřndati).

49. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu. Oni su dvojaki: u jednijeh se u sadašnjem vr. mijenja akcenat n. p. ìgrati, a u drugih ostaje isti n. p. vjènčati.

a. Mijenja se akc. ` na ` u sadašnjem vr. u svijem licima osim 3. mn., u drugom pregj. i u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., gdje i drugi slog dobija ^, u zapovjednom i u drugom pridjevu: ìgrām, ìgrāš, ìgrā, ìgrāmo, ìgrāte; ìgrāh, ìgrāše, ìgrāše, ìgrāsmo, ìgrāste, ìgrāhu; ìgrā; ìgrāj, ìgrājmo, ìgrājte; ìgrān, ìgrāno.

U ostalijem oblicima ostaje `: ìgrati; ìgrajū; ìgrah, ìgrasmo, ìgraste, ìgrāše; ìgrajūći; ìgrao, ìgrala; ìgrāv, ìgrāvši.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti otpada ` sa sloga na kom je u prostijeh pa na najbliži slog pred njim dolazi `, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. i drugoga pridjeva: zàigrām, zàigrāš, zàigrā, zàigrāmo, zàigrāte; pòigrāj, pòigrājte; — a u oba napomenuta lica i u drugom pridjevu dolazi ` naprijed na prvi slog: zàigrā; izigrān. — U prvom pridjevu u padežima koji imaju za se nastavke dolazi u složenijeh s jednim ili više slogova ^ na umetak kojim postaje osnova a akcenat se ` mijenja na ` te prelazi naprijed: ìzigrāla, ìzigrālo, ìzigrāli<sup>1</sup>, a u padežima koji nemaju nastavka za se otpada ^: ìzigrāo.<sup>2</sup> — U ostalijem oblicima, gdje je u prostijeh ` ostaje i u složenijeh: pòigrati; pòigrajū; pòigrāh, pòigrasmo itd.

Taki su glagoli: ìgrati, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, od-, po-, pro-, raz-, uz-; jèmati; kòpati, do-, za-, iz-, na-, o-, ob-,

¹ Vidi Vukov rječn. star. izd. LIX.

² U složenijeh tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti, nema te promjene. Gledaj kod b.

po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-; mähati; čèšljati, iz-, na-, o-, pro-¹

b. Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i 2. i 3. lica prvoga pregj. vr. i drugoga pridjeva: vjèncati; vjèncâm, vjèncâš, vjèncâ, vjèncájû; vjèncâh, vjèncâsmo, vjèncâste, vjèncâše; čitâh, čitâše, čitâše, čitâsmo, čitâste, čitâhu; vjèncâj, vjèncâjmo, vjèncâjte; čitâjúci; vjèncâo, vjèncâla; vjèncâv, vjèncâvši.

A u 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. otpada ` pa na slog prvi iza njega dolazi ´: čitâmo, čitâte; — u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ` pa i drugi slog dobija ^ kao u onijeh pod a.: vjèncâ; — tako i u drugom pridjevu: vjèncân, vjèncâna.

U složenijeh tako da imaju koji slog više nego prosti akc. " sa sloga na kom je u prostijeh prelazi naprijed na prvi slog: rãz- vjèncâ, pröçitâ; rãzvjèncân, pröçitân. — U prvom pridjevu mijenja se akc. kao složenima pod a.: pröçitâo, pröçitâla, pröçitâli.² — U ostalijem oblicima, gdje je u prostijeh ` ili ´, ostaje i u složenijeh: pročitati; pročitâm, pročitâmo, pročitâte, pročitâjû; pročitâh; pročitâj itd.

Taki su glagoli prosti sa svojim složenima: ànjati; àrlati: bàgljati, za-, s-; bàltati; bàrkati; bàsati, za-, na-; bàcati, na-, po-, raz-; blistati; bògmati se; bòrtati; brâvati, za-; brâdati; brânati, po-; bìrblati, bìrbljati, za-; bìrvnati, po-; bìrgljati; bìrzati; bìrvati, o-; bùbnjati; bùjati, na-; bùknjati; bùncati; bùrljati, uz-; bùsati, za-, po-, u-; vâljeti; vârdati; vèrmati; vèslati; vitlati, do-, za-, od-, s-, ša-; vjèncati, pri-, raz-; vlâtati; vònjati, za-, po-, u- se, uz- se; vîndati, na-; vîncati, na-; vîrstati se, u-; vîrtljati se; vîčati; vîčmati, na-; vîšljati, pro-; gâdljati; gâmbati, do-, na-; gârgati, iz-; gâcati; gîcati, za- se; glâvati; glâsati; gòvnati, na-; grgati; grùšati se, pro-, s-, u-; grîcati, do-, na- se; grùžvati, iz-, s-; gùmati; gùngjati; gùslati; gùtati, na- se, pro-; dèbljati, o-; divljati, po-; drâžati, po-, uz-; dùljati, o-, pre-; ždèrati; žîrvnati, u-; žùljati, o-; zîjati; zùbati, po-; ìmati; jâcati, nad-, ob-, od-; jèdrati, za-; kântati, iz-, od-; kâcati; kîkati se, po-; kîšati, za-, iz- se,

¹ U Vukovu rječniku kod iskòpati stoji da je u sadašnjem vr. ìskòpâ m, a kod prostoga kòpati i ostalih njegovijeh složenijeh ostavljeno je kao da nema promjene u sadašnjem vr. Ali mislim da i taj glagol pripada megju ove.

² U složenijeh tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti nema te promjene, n. p. smànjalo se, stîšalo se, smòtala.

na-, raz- se; klàncati; klàsati, iz-; klizati se; klijati, iz-, pro-; kli-pati; kljùcati, za-, od-; kòmati; kònčati, do-, iz-; kòpčati se, za-, raz-, s-; kràcati, o-; kràčati, o-, s- se; krèpati; k̀̀kljati; kirhati, za-, iz-, o-, raz-, s-, u-; k̀̀cati, iz-, na-, u-; k̀̀kljati, iz-; k̀̀ljati, iz-, po-, pro-; k̀̀rvati; k̀̀šljati; l̀̀dati, iz-, u- se; l̀̀stati; l̀̀bati, od-, pre-; l̀̀njati, iz- se; listati, iz-, pod-, pro-, u-; ljèp-šati se, pro- se; màkljati, o-; mànjcati, po-, pre-, su-; mèdljati, za-; mèzgatati, pod-; mèzgrati, pro-; mèkšati, na-, u-; mižati, po-; ml̀̀tati; mòtati, za, na-, o-, ob-, od-, raz-, s-, u-, pres-; mòčati, po-; mìmlati, mìmljati, za-, pro-, s-; mìrndžati, s-; mùdrati, o-; mùmlati, pro-, s-; mùtljati; njèmčati; p̀̀zmati, s-; p̀̀sati; p̀̀čati se, raz-; p̀̀ntrati se; p̀̀rjati; p̀̀tljati, za-, raz-, s-, sa; p̀̀čati, u-; p̀̀šnjeti; pišati, za-, iz-, na-, o- se, po-, pre-, pri-, pro-, u-; pl̀̀tati; pr̀̀mati; pr̀̀čati se; pr̀̀hhati; pr̀̀dljati; pr̀̀jati; pr̀̀ljati; pr̀̀njati se, za- se; pr̀̀ljati, od-; pr̀̀čati se; r̀̀vnati, iz-, po-; r̀̀žnjati, u- se; r̀̀sati; r̀̀gati, za-, ob-, po-; r̀̀vati; r̀̀gati, iz-; r̀̀ljati, za-; r̀̀njati se; r̀̀zgvati; r̀̀ljati; r̀̀čmati, na-: svèntrati; svèštati. o-; svilati, iz-; svr̀̀bati, o-; sèdlati, o-, od-, raz-; sèkati, pre-; sijati, za- se, u-; sk̀̀tati; sp̀̀ngjati se; sp̀̀ndžati; sp̀̀jèšati; srljati, na-; str̀̀čati, o-; s̀̀žbati, o-; s̀̀kljati, po-; suljati; s̀̀mati; t̀̀ncati; t̀̀zmati; t̀̀ntati, na-; t̀̀njati, s- se; t̀̀tnjati; t̀̀njati; t̀̀rlati; t̀̀rnjati se; tr̀̀pati; tr̀̀zmati; tr̀̀kljati, za-, o-, po-; tr̀̀ljati, na-; tr̀̀pati, za-, na-, po-, s-; tr̀̀sati se; t̀̀rčati, za-; t̀̀čvati se; čèsmati, iz-; ùdati, za-, ob-, od-, raz-; ùjati; ùrvati, s-; ùrlati, za-; ùšati; fifljati; f̀̀mati; hàšati; c̀̀njati; cvjètati, iz-, pre-, pro-, raz-; c̀̀vati (c̀̀vljati) se, po- se, u- se; crèpati, iz-, na-; c̀̀pati; č̀̀tati; č̀̀v̀̀kati; č̀̀jati; č̀̀tati, o-, pre-, pro-; č̀̀k̀̀kljati; č̀̀k̀̀njati; č̀̀upati, iz-, na-, o-, po-, pro-, raz-, uz-; š̀̀kati se; š̀̀ndati; š̀̀vndati; š̀̀gati, od-, pre-; š̀̀kljati; š̀̀k̀̀kljati; š̀̀kr̀̀kati; š̀̀p̀̀rtati, iz-; š̀̀tr̀̀kljati se, po- se; — i koji su samo složeni u običaju: iz̀̀ngjati; nab̀̀lati se; zab̀̀ntati; nab̀̀njati se; dob̀̀tati; zab̀̀règati; zab̀̀ulati; iz̀̀vèštati, o-vèštati, po-; obèčati; svjèdžbati; zavr̀̀tati; svr̀̀zlati; povr̀̀zmati; ugl̀̀čati; zg̀̀ndžati; razgr̀̀nati se; sagr̀̀njati; og̀̀glati; razdr̀̀gati; o-žèdnjati, po-; nažmirati; ok̀̀rjati; sklèptati; prok̀̀lati; dok̀̀nati; okr̀̀ljati; raskr̀̀pnati se; okr̀̀čati; sk̀̀žati; ob-l̀̀kšati, od-, o-, u-; zalègati; ol̀̀šati; sm̀̀njati se; za-m̀̀štati; nadm̀̀ntati; izništati; unòčati se; do-p̀̀rlati, iz-, od-; spl̀̀vati, spl̀̀hhati, spl̀̀l̀hhati; spl̀̀htati; pot-plèčati; opòjati; oprètljati; prop̀̀pčati; po-p̀̀tati, s-; obr̀̀vati, sigati; osvjetlati; osidrati; osl̀̀čati; pot̀̀kljati; ot̀̀ljati; is-t̀̀nčati, o-; do-

těžati, o-; do-těžati, za-, o-, s-; po-tijati, s-; s-tišati se, u-; otjěšnjati; zatrùpati'; raščèrdati, sa-čèrdati, s-; razùrati; poučati; pofèrmati; dohàkati; do-čèpati, s-; učèstati; ištùvati se.

Glagolu imati može se u sadašnjem vr. iza osnove dometnuti *d*; tada gubi akc. ' s prvoga sloga pa na drugom ima ' : imádêm, imádêš, imádê, imádêmo, imádête, imádû; a u prvom prošlom vr. kad se dometne *d* ostaje ' : imadoh, imade; u drugom pregjašnjem vr. kad se dometne *d*, dolazi ' na drugi slog: imádijâh.

50. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na prvom slogu, n. p. večerati.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: večerâm, večerâš, večerâ, večerâmo, večerâte, večerajû; večerâh, večerâše, večerâše, večerâsmo, večerâraste, večerâhu; večerâh, večerâsmo, večerâste, večerâše; večerâj, večerâjmo, večerâjte; večerâjûci; večerâo, večerâla; večerâv, večerâvši.

A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da se mijenja ' na " i posljednji slog od osnove dobija ^ : večerâ.

U složenijeh ostaje ' gdje je u prostijeh: povèčerati; povèčerâm, povèčerâš, itd.; a gdje je u prostoga " mislim da prelazi na prednji slog: pòvečerâ.

Taki su glagoli: àiskati; vâljuškati, pro- se; večerati, nase, po-; gòvorkati; žùborkati; kòtrškati; kùcukati; ljùljuškati; mirbožati se; pèdepsati; pipušcati se; ùdarati, za-, pod-; i koji su samo složeni u običaju: opòravljati se; obùbožati; zacùcukati; ušišikati.

51. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ' u infinitivu na drugom slogu: oružati.

Akcenat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim 1. i 2. lica mn. sadašnjega vr. i 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. i prvoga i drugoga pridjeva: oružâm, oružâš, oružâ, oružajû; oružâh, oružâše, oružâše, oružâsmo, oružâste, oružâhu; oružâh, oružâsmo, oružâste, oružâše; oružâj, oružâjmo, oružâjte; oružâjûci; oružâv, oružâvši.

A u 1. i 2. licu mn. sadašnjega vr. otpada ' na drugom slogu pa na trećem dolazi ' : oružâmo, oružâte; — u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da se mijenja ' na " te prelazi na

¹ nema u Vuka.

prvi slog, i krajnji slog dobija $\hat{}$: öružâ, — to biva i u drugom pridjevu: öružân, öružâna, — tako i u prvom pridjevu, samo što u padežu koji nema za se nastavka otpada $\hat{}$: öružao, öružâla.

U složenijeh ostaje $\grave{}$ i $\acute{}$ gdje je u prostijeh: naorùžati, naorùžâm, naorùžâmo itd.; — a gdje je u prostoga $\grave{}$, u složenoga prelazi $\grave{}$ na prvi slog: näoruzâ; näoruzâo, näoruzâla; näoruzân.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: ambàrati, baviljati, do-; balègati, po- se; baljèzgatì; bandùnati; baràtati; baskìjati, po-; batinati; batìgati se; baùljati; bacàkati se; bestijati, za-, o-; bičkàrati; bjelàsati se; brabònjati, po- se; brazdičati; bumbàrati; bungòrati; burgijati; valàtati; varàkati, od-; veličati; verùgati se, iz-; vijùgati se; virizati se; vurdèljati; vucìnjati se; galicati; gargàšati, iz-; glavìčati se; glavìnjati, za-; golicati; gomilati, na-; grebènati; gromilati; gužvèljati, iz-, s-, uz-; davijati se; devètati, iz-, na- se; drekènjati se; drombùljati, za-; družìčati se; zipàrati; jalàkati; jedìnkati; jendèkati se; jurišati; kaišati, iz¹; kaljùžati se, pro-; kamdžijati; klapìnjati; klopàrati; kobàcati se; kobèljati se, iz-; kovìljati, s- se; kolèbati se, uz-; kolèndati; kolètati; kolùtati se; koljènati; komàdati, iz-, raz- se; komèšati se, pro-, uz-; kominati; komìnjati; komišati; komìškati; komùšati; konòbati se, do-; kontèntati; kopàrati; kopìrati; kopìrcati se, iz-; koràčati; korùbati, o-; kotrljati, s-, uz-; kotùrati, do-; krivùdati; krmèljati; krèùmati se, po-; kucèkati; landàrati; lelèjati se; lelijati se; lepišati se; lumbàrdati; lupàrati; mamùzati; mahùnati se; madžàrati²; metiljati se, po-; mladìnjati se; molìtvati; morèkati se; mutàrati³; muškètati; obàdati se; obrùčati, na-; ovizati se; orùžati; ošijati, za-; palàcati; palùcati; paràkati; parìčati, u-; patìgati; perùljati; perùtati, iz-; perùšati; pirlitati, iz-; piskàrati; plačìnjati; pračàkati se; prljùžati se; prnjìcati se, za-; precùkati; pucàrati; pucàrati; puškàrati; rabòtati, uz-; račùnati, pro-; rešètati, iz-, pro-; sapùnati; svastìkati se; svjetlùcati se; sigùrati, o-; silàcati se; skapùlati; stropòštati se; tambùrati; tašùnati; testèrati; talàsati se; tetùrati, do-; tociìljati se; trabùnjati; travìnjati; trapùnati; trličati; trèkàrati; tumàrati, uz- se; turpijati; fìjùkati; crtàrati; čavìljati; čagrljati; čalàkati; čalèkati se; čaminjati; čamùnjati; čepìkati, za-, iz-; čepìljati; čepùkati; čerùpati, iz-, o-; čibùkati, iz-; čifùnjati; džìlìtati; šakàtati; sandàrati;

¹ nema u Vuka.

² nema u Vuka.

³ nema u Vuka.

ševrdati, šišuljati, — i koji su samo složeni u običaju: obabinjati se, izvretènati, zrgùkljati, ojaričati se, zakadijati se, pokičèljati, zamagijjati, smandi'ljati, smaniškati, razmahnitati se, umacupati, namježurati se, smežurati se, zamotuljati, onemòcati, zapalàngati, spapuljati, zaprkènjati se, posalidžati, zasukijati, obubdžati, podžavèljati se, pošešuljati.

52. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na trećem, n. p. rukovèdati.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 51, pa gdje se promijeni na ` prelazi na prvi slog: rukovèdám, rukovèdâš, rukovèdâ, rukovèdajû; rukovèdâh, rukovèdâše, rukovèdâsmo, rukovèdâste, rukovèdâhu; rukovèdah, rukovèdasmo, rukovèdaste, rukovèdaše; rukovèdâj, rukovèdâjte; rukovèdajûći; rukovèdâvši; rukovèdámo; rukovèdáte; rùkovedâ; rùkovedao, rùkovedâla; rùkovedân rùkovedâno.

U složenijeh ostaje ` i ' gdje je u prostijeh: izrukovèdati; izrukovèdámo; a gdje je u prostoga ` , prelazi na prednji slog: izrukovedâ, izrukovedâla, izrukovedâno.

Taki su glagoli: prijateljati se, rukovèdati, iz-, čelebijati se, čavarijati, i koji je samo složen u običaju: uveresijati.

53. Kad je prostijem osnova od jednoga sloga i akc. " u infinitivu na njemu, n. p. zjâti.

Akcent se mijenja na ` u sadašnjem vr. u sva tri lica jed., u drugom pregj. vr., u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr., u zapovjednom, u prilogu pregj. vr. i u drugom pridjevu: zjâm, zjâš, zjâ; zjâh, zjâše, zjâše, zjâsmo, zjâste, zjâhu; zjâ; zjâj, zjâjte; zjâvši; drugoga pridjeva u toga glagola nema, ali ćemo ga vidjeti u složenijeh. — A u 1. i 2. licu mn. sad. vr. mijenja se na ' : zjâmo, zjâte.

U ostalijem oblicima ostaje " : zjâjû; zjâjûći; zjâh, zjâsmo, zjâste; zjâše; zjâo, zjâla.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh a slog pred njim dobija ` osim 2. i 3. lica prvoga pregj. vr. i drugoga pridjeva: sâzdâm, sâzdâš, sâzdâ; sâzdâvši; obâsjâm, obâsjâš; obâsjâvši; a u napomenutijem oblicima dolazi " naprijed na prvi slog: sâzdâ, sâzdâ; sâzdân, sâzdâna; ôbasjâ, ôbasjâ; ôbasjân, ôbasjâna. Gdje je u prostoga ` ondje otpada u složenoga pa naprijed na najbliži slog dolazi ` : sâzdati, obâsjati; sâzdah, obâsjah; obâsjalo. — Gdje je u prostoga ' ostaje u složenoga: sâzdâmo, sâzdâte.

Taki su glagoli: zjati, zàzjati, sjati, zàsjati se, obàsjati, razàsjati se, ùsjati, čkàti, za-, na-, po-, pro-, i koji su samo složeni u običaju: sàzdati, prižgati, ùžgati, pridžgati, sàdžgati, dòmčati se, nàptati, òptati, zàtljati.

54. Kad je prostijem osnova od dva sloga i ako " u infinitivu na prvom slogu: glèdati.

Akcentat ostaje bez promjene, i u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr. dobija i drugi slog od osnove $\acute{}$: glèdām, glèdāš, glèdā, glèdāmo, glèdāte, glèdājū; glèdāh, glèdāše, glèdāše, glèdāsmo, glèdāste, glèdāhu; glèdah, glèdā, glèdā, glèdasmo, glèdaste, glèdaše; glèdāj, glèdājmo, glèdājte; glèdājūci; glèdao, glèdala, glèdalo; glèdāv, glèdāvši; glèdān, glèdāna.

U složenijeh otpada " sa sloga na kom je u prostijeh pa naprijed na najbliži slog dolazi $\grave{}$, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pògledati; pògledām; pògledah, pògledasmo, pògledaste, pògledaše; pògledāj, pògledājmo; pògledao, pògledala; pògledāv; prègledān, prègledāno; — a u napomenuta dva lica dolazi " na prvi slog: pògledā, ìzvarā, ùspropadā se.

Taki su glagoli prosti sa svojima složenima: àjskati, àrati, bānjati se, bācati, bāckati, bīrati, bjēgati, bljēckati se, bōcati, na-; bōckati; bōskati; brēkati se; brēcati se; brīzgati, na-; brūkati se, o-; brēkati; būckati; vāراتi, do-, za-, iz-, pre-, s-; vērkatī; vīvati se; vjēšati, iz-, pre-, pro-: vōckati; vrāncati; vrācati, s-vrācati, za-, iz-, na-, òbraćati, òd-vraćati, po-, pre-, s-, u-, uz-; vīdati, uz- se; vīkati, na-; vīckati; vīcati; vīckati se; gīpkati se; gīckati; glābati, iz-; glèdati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; glōckati; gnjēcati; grīskati; grēcati; grūdati se, u- se; grūskati, iz-; gūbati, raz-; gūkati se, po- se; gūrkatī, pro-; gūcati; dīrkati; djēlati; djēljati, na-, o-, sa-; djēljkatī; dīmatī, za-; iz-, pro-, raz-, uz- se; dīndati; dīnjkatī; dīcati; dīškati, na-; dūrati; zācati: žēvkati; žmīrati; zvēckati; zvjērati, u-; zvōcati; zvīcati; zībati; zīvkati; zīnjkatī; īskati; jāvkati se; jādati iz-; jāmatī; jētkati; jēcati; jēckati; kāsati, do-, po-, pre-, pro-, s-; kāskati; kāckati; kāckati, raz-; kēnjkatī; kēcati; kēckati; kīdati, iz-, na-, po-, raz-; kīsati; kīskati; kītkatī; klānjati, do-, za-, na- se, o-, po-, s-, u-; klēcati; klīmatī, iz-, raz-; klōcati; kljūkatī, na-, s-, u-; kljūcati; kljūckati; kōpkati; kōckati se; kōškati se, po- se, krāstati o-; krēskati; krīzati, iz-; krīzmatī; krēcati; krīskati; kūkati, za-, o-, pro-, raz-; kūhati, do-, za-, na-, o-, pod-, pro-, raz-

s-, u-; kücati, za-, iz-, po-, s-, u-; kückati, iz-, s-; küšati, iz-, o-, pro-; läskati, ob-; läcati; läckati; lüskati; liskati; lömkati; löptati se, u- se; lüpkati; ljëvati, do-, za-, iz-, na-, ob-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-; ljökati, od-; ljümati; mäšati se, do-, pre-, pro-; mërati, u-; mërkati; mřdati; mřnjcati; mřšati; müljati, s-; müćkati, pro-, s-; mühati se, uz- se; mücati; nücati, po-; nütkati, po-; njüşkati; örvati; öškati; pädati, do-, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre- se, pri-, pro-, raz- se, s-, u-, izod-, uspro- se; pänjcati, na-, o-; päpati; pähati, za-, o-; päcati, na-; päckati; päpati, na-, o-, po-; pärkati; päskati, s-; pätati, na-; päskati; pjëvati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-; plämati; plivati, do-, za-, iz-, na-, od-, pre-; pljäčkati, za-, o-, u-; pljëskati, za-, po-, raz-; pljüskati, iz-; pljücati; pljückati; präskati, s-; präcati, za-, iz-, s-; präčkati; prädati; präzati; prägati, za-, iz-, o-, pro-, s-, u-; přljcati; přcati se, iz-; překati; püjkati; püčkati; pücati, za-, iz-, o-, od-, po-, pre-, zao-; pückati, o-, pro-; püštati, po-, u-; řgati, iz-, po-; řdati, po-; rëskati, iz-, na-; řibati; řidati, za-; řskati; rüskati; šipati, za-, na-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-, iza-, oba-, oda-, poda-, raza-; šisati, za-, iz-, na-, po-; sjëdati, za-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, u-; sjëcati se, do- se, o-, pri- se; sjëcati, iz-, na-, sa-, u-; sjëckati; slinkati; slišati; slüšati, za-, na- se, po-, pre-, sa-; stävljati, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, sa-, u-, nado-, izo-, obu-, zau-, odu-, poizo-; stä-rati se, za- se, po-, sa- se; stäsati; stimati, obne-; strëcati; stric-kati; střcati; strëcati; stükati; täbati, po-, u-; täpkati, za-, po-, pri-, u-; tärkati; tëpati, pro-; tëskati se; tïpsati, o-; tïtrati se; tïskati, na-, po-, pro-; tïskati; tjë-rati, do-, za-, iz-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; tözati; töskati, iz-, na-; tögati, iz-, na-, po-; trëbati: trücati; trückati se; trëcati; tünjati; tüpkati; türkati, do-; tütcati, na-; tücati; tückati; ćärkati; ćëvkati; ćüdati; ćükati, šëükati; ćütcati, u-; ćüškati; üjkati; ünjkati; üfati se; fïskati; häbati, po-, u-; häjkati, za-; hä-rati, po-, sa-, u-; hvätati, za-, do-, na-, po-, pod-, pri-, obu-, podu-; shväcati; |hitati, do-, za-, po-, pri-, uz- se; hřkati; cïkati; cïmati; cjenjkati se; cřpkati; cü-kati, za-; cünjati; cüpkati; cücati; cüekati; cämati, za-, o-; cärkati; cäčkati, pro-; cëvrkati; cëkati, do-, iz-, na- se, po-, pri-, sa-, s-; cëpkati; cïkati; cïmkati, o-; cïčkati, na-; cüpcati; džäkati, za-; džëbrati; šörpati; šïbati, iz-, na-, pro-; šïskati, u-; šïšnjati; šklö-cati; štïmati; štïpkati; štïrkati, u-; štröcati; štücati se; šügati;

sünjati; šütkati: šüşkati, za-; — i koji su samo složeni u običaju: zbäbati se; dð-bavljati, za-, iz-, na-; zäbaljkati; zäbravljati; pribrižati; zä-vagjati, na-, od-, raz-, s-, pos-; izviskati; üvjedžbati; privönjati; ðdvrakati; nävranjati; zgëdžati se; ügužvati; ðguzati se; nägumati se; dðdijati; zädrizgati; nägjikati; nä-zdravljati, po-; zä-imati, na-, ot-, po-, uz-, u-, poza-, uza-, preot-, zauz-, izuz-, nauz-obuz-, oduz-, poduz-, pouz-, preuz-; näjedrati; iskamkati; ðkišati se; ðklagjati se; ðpkladjati se; räsklamati; zä-klonjati, po-, pre-, u-; 12 ðkrešati se; zäkršljati, zäkršljati; ðkrivati se; zä-kušljati, uz-; üloc-kati se; smjërati; zä-mješati, na-, po-, pre-, s-mješati, ü-mješati, pona-; smrškati; ümučkati; ðpažati; zäpaćati; pòpedati se; dð-pravljati, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, raz-, s-, u-; isprskati; räs-prškati; spòrečkati se; pòrivati; pòrozgvati; pri-slavljati, pro-; zä-slanjati, na, o- se, pri; zä-slonjati, na-, o- se, pri-; srëtati, pre-, su-; zästiljati; ðstipsati; ðstrokati se; ðstupati, zästupati; pòtap-sati; zä-tvorati, o-, po-, pri-; nätragati se; nätrapati; ðtrzati se; ðburvati; pròfučkati; pòcrkati; ðčetkati; pòšikati; ðšklopčati se; iskrbati; šcühati se; — i složeni koji je brojem slogova jednak s prostima: üzdati se, pðuzdati se.

55. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. " u infinitivu na prvom; taki je samo jedan glagol: üžinati.

Akcentat ostaje bez promjene; samo u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. dobija i posljednji slog osnove -: üžinâ.

56. Kad je prostijem osnova od tri sloga i u infinitivu akc. ' na prvom i ~ na drugom slogu, n. p. èpürkati.

Akcentat ostaje bez promjene; samo bih rekao da se u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja ' na " pa i posljednji slog dobija -: èpürkâ, i u složenijeh tada prelazi " na prvi slog: ðkopîrkâ.

Taki su glagoli: èpürkati, lübârdati¹, izlübârdati, i složeni: okòpîrkati.

II. Glagoli pete vrste drugoga razdjela.

I njih ima prostijeh s osnovom od jednoga sloga, od dva, od tri, od četiri i od pet, ali s akcentom u infinitivu samo ' ili ' ili ".

Akcentat ' u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: písati, s osnovom od tri sloga na prvom: ká-

¹ toga prostoga nema u Vuka.

ko^otati, i na drugom: go^one^otati, s osnovom od četiri sloga na trećem: ka^oko^oda^okati; ake. ' u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: ð^orati, s osnovom od tri sloga na prvom: ga^omi^oza^otati, i na drugom: ble^obè^otati, s osnovom od četiri sloga na drugom: v^ora^og^oli^osa^otati, i na trećem: kr^oma^ou^okati, s osnovom od pet slogova na trećem: va^ora^oklè^oisa^otati; ake. " u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: sl^oti, s osnovom od dva sloga na prvom: v^ortati.

Svi glagoli ovoga razdjela imaju u drugom pridjevu na posljednjem slogu osnove ^o.

57. Kad je prostijem osnova od dva sloga i ake. ' u infinitivu na prvom slogu, n. p. písati.

Akcentat se mijenja na ^o u sadašnjem vr., u drugom pre^ogjašnjem i u drugom pridjevu: pi^osem, pi^ošes, pi^oše, pi^ošemo, pi^ošete, pi^ošu; pi^osah, pi^osaše, pi^osaše, pi^osasmo, pi^osaste, pi^osahu; pi^osah, pi^osana, pi^osano.

U ostalijem oblicima ostaje ' : pi^osah, pi^osa, pi^osa, pi^osasmo, pi^osaste, pi^osaše; pi^oši, pi^ošimo, pi^ošite; pi^ošúci; pi^osao, pi^osala; pi^osav, pi^osavši.

U složenijeh ostaje ^o gdje je u prostijeh, pa pred njim na najbližem slogu dolazi ' : na^opi^osem, na^opi^ošes, na^opi^oše, na^opi^ošemo, na^opi^ošete, na^opi^ošu; na^opi^osah, na^opi^osano; ob^oavè^ožem, ob^oavè^ožes itd. — A gdje je u prostijeh ' ostaje i u složenijeh: na^opi^osati; na^opi^osah, na^opi^osa, na^opi^osa, na^opi^osasmo, na^opi^osaste, na^opi^osaše; na^opi^oši; na^opi^ošite; na^opi^osao, na^opi^osala; na^opi^osav; ob^oavè^ozati.

Taki su ovi glagoli sa svojima složenima: bi^okati, po-; bú^okati, raz-, s- se; vé^ozati, za-, iz-, na-, nad-, oba-, od-, po-, pod-, pri-, s-, sa-, u-; ví^okati, do-, za-, iz-, na- se, nad-, od-, po-, pro-, raz- se, s-; gá^okati; grá^okati; gú^okati; dá^ovati¹, do-, za-, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-, nado-, pou-, preu-, ispre-, ispro-, prepro-, raspro-; dé^okati; dí^omati, na- se; dí^osati; dí^ohati, za- se; dri^ojè^omati (ist. dré^omati), za-, pro-, raz-, poza-; dú^ohati, za- se, na-, o-, po-, raz-; é^okati; zíd^oati, za-, iz-, na-, ob-, pod-, sa-, u-; zú^okati, za-; žvák^oati, žvát^oati, sa-; í^oskati, po-; káz^oati, do-, za-, iz-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, u-; krák^oati; krét^oati, po-, pre-; kú^opati, na- se, o-, pro- se; lí^ozati, za-, iz- se, na- se, o-, ob-, po-, pro-, raz-, s-

¹ Ovaj se glagol govori i bez promjene u akcentu u sadašnjem vr.: dá^ojêm, dá^ojêš, i s promjenom: dá^ojêm, dá^ojêš; kad je složen može se takogjer čuti i sa ' : prodá^ojêm.

se, u-; lijègati (ist. légati), za-, na-, od-, po-, pri-, raz- se, u-; lijètati (ist. létati), do-, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, raz- se, s-, sa-, pos-; máhati, za-, u-; míkati se; múkati; nízati, na-, ob-, pod-, pre-, raz-, s-; nijèkati; njákati; níhati, njihati, za-, na- se, od-; páhati, o-; písati, do-, za-, iz-, na-, nad-, o-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-; plákati, iz-, o-, s-, u- se; prézati, za-, iz-, na-, po-, raz-, s-, u-, uz-; púhati, za-, iz- se, na-, pro-; ríkati, za-; ríkati, za-; rúkati, za-; sjákati; skákati, do-, za-, iz-, o-, od-, po-, pre-, pri-, raz- se, u-, poiz-, ispre-; skítati se, po- se, pro- se; síkati, na- se, po-; strúgati, za-, iz-, o-, pre-, pro-, sa-; stúkati; súkati, za-, iz-, na-, o-, od-, po- se, pro-, sa-, u-; tícati, do-; tríkati, do-, za- se, iz-, ob-, pre-, raz-, s-; cúkati; fíkati; hrákati; hrámati, od-; hripati; húkati, úkati, za-; čépati; šétati, do-, iz-, na- se, od-, po-, pre-, pro-, sa-, u-; škripati, za-; šmíkati; štípati, iz-; štókati; — i koji su samo složeni u običaju: do-zívati, za-, iza-, na-, od-, po-, pre-, pri-, pro-, sa-; do-znávati, po-, pri-, pripo-, raspo-, upo-; ižímati, sažímati; za-lágati, iz-, na-, ob-, od-, po-, pod-, pri-, raz-, s-, u-, nas-, pos-; od-mágati, po-, s-, zapo-, potpo-, pripo-, prene- se; zamákati, u-, izu-, za-smákati, o- se, pre-, pri-; sarijèzati (ist. sarézati); za-ricati se, na-, ob-, od-, po-, pro-, s-; dosézati; usékati se; srijètati; do-tákati, iz-, na-, o-, ob-, pre-, pro-, raz-, s- se; na-tápati, po-, pre-, raz-; za-tézati, iz-, na-, o-, po-, pre-, pri-, pro- se, s-, u-, uz-, zauz-; poštápati se.

58. Kad je prostijem osnova od tri sloga i ake. ' u infinitivu na prvom slogu: kákotati.

Akcent ostaje bez promjene: kákočém, kákočêš itd.

Taki su glagoli: kákotati, od-, raz- se; mánisati; nálicati¹, prilicati², rázlicati³.

59. Kad je prostijem osnova od tri sloga i ake. ' u infinitivu na drugom slogu: gonétati.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 57, i kad se promijeni na ^, a na slog pred njim dolazi ' kao u složenijeh pod 57: gònécém, gònécêš, gònécê, gònécémo, gònécéte, gònécû; gònêtâh, gònêtâše, gònêtâše, gònêtâsmo, gònêtâste, gònêtâhu; gònêtân; — gonétah, gonéta, gonéta, gonétasmo, gonétaste, gonétaše; gonéci, gonécite; gonécûci; gonétao, gonétala; gonétâv, gonétâvši.

¹ Šćep. mal. 131.

² Šćep. mal. 10.

³ Šćep. mal. 172.

U složenijih ostaje kako je u prostijeh: zagonétati; zagò-nécém itd.

Taki su glagoli: bazdíkati; barbúkati; benétati; berdókati; brbótati; brbúkati; burlíkati; gnjevétati; gonétati, za-, od-; grgútati, za-; grohítati; gugútati; guríkati; dudúkati; zviždúkati, za-; kamíkati; klamítati, raz-; kurétati; lelékati; medékati; skrbótati; tandírkati; tvarízati; totírkati; ćurlíkati; urlákati; urlíkati, pro-; ćagírtati; ěvalíkati; škrgútati; šokétati; štrbékati.

60. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ´ u infinitivu na trećem: kakodákati.

Akcentat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 59: kakòdācēm, kakòdācēs, kakòdācē; kakòdākāh, kakòdākāše, kakòdākāsmo, kakòdākāste, kakòdākāhu; — kakodákah, kakodáka, kakodákasmo; kakodáči itd.

Taki su glagoli samo ovi: kakodákati, kukurijèkati (ist. kurékati), talabúkati, tarlabúkati.

61. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu: òrati.

Akcentat se mijenja na ` u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr. i u drugom pridjevu: òrēm, òrēs, òrē, òrēmo, òrēte, òrū; òrāh, òrāše, òrāše, òrāsmo, òrāhu; òrūci; òrán.

A kao u infinitivu ostaje u zapovjednom, u 1. pregj. osim 2. i 3. lica jed. i u prilogu pregj. vremena: òri, òrite; òrah, òrasmo, òraste, òraše; òrāv, òrāvši.

Ali u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr. i u prvom pridjevu razlikuju se ovi glagoli izmegju sebe akcentom:

a. u jednijeh se i u tijem oblicima mijenja ` na ` i drugi slog od osnove dobija ^, koji u prvom pridjevu u padežu koji nema za se nastavka otpada: òrà; òràla, òràli, òrao;

b. u drugih ostaje u tijem oblicima ` , niti na drugi slog dolazi ^: làga; làgao, làgala; iska; iskao, iskala. Ovi posljednji kad su složeni, ako se ne varam, opet su u tijem oblicima dvojaki: kad su složeni tako da nemaju ni jednoga sloga više nego prosti ostaje im ` : slàga; slàgao, slàgala; ali kad složeni imaju koji slog više, onda

aa. mislim da jednima opet ostaje ` u tijem oblicima: zagràkĕa, zagràkĕtao, zagràkĕtali; zagròkta, zagròkĕtao, zagròkĕtali; a

bb. drugima se mijenja akcentat kao da se i prostima mijenja, i to kao onima pod a., te akc. ` , na koji se promijeni ` ,

prelazi na prvi slog: dōlagâ, dōlagao, dōlagâla; zâiskâ, zâiskao, zâiskâla.

U ostalijeh složenijeh, kao i u ovijeh posljednjijeh u ostalijem oblicima, ostaje ` gdje je u prostijeh: uzđrati; uzđri, uzđrite; uzđrah, uzđrasmo, uzđraste, uzđraše; uzđrâv, uzđrâvši. A gdje je u prostijeh ` , ondje u složenijeh s jednijem ili više slogova otpada ` sa sloga na kom je u prostijeh, pa naprijed na najbliži slog dolazi ` u sadašnjem vr.: ùzorêm, zâistêm, zâgrakcêm; a u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr. i u oba pridjeva prelazi ` na prvi slog: ùzorâ; ùzoraó, ùzorała; ùzorân, ùzoraña.

Taki su ovi glagoli, i to

s razlikom kazanom pod a.: glōdati, iz-, o-, pre-; dĕrati, za-, iz-, o-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, sa-; ždĕrati, na- se, pro-; zđbati, iz-, na- se, o-, po-; jĕmati; lōkati, iz-, na-, po-, pod-, pro-, raz-; đrati, za-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pri-, raz-, uz-; pĕnjati; prĕtati, za-, iz-, po-, raz-, s-, u-; stĕnjati; stĕrati; tĕsati, za-, iz-, o-, pro-, s-; crĕpati, iz-, na-; ĉĕsati, ĉĕšati, iz-, o-, po-, raz-;

s razlikom kazanom pod b. i bb.: dĭhtati, za-, uz- se; ĩskati, za-, iz-, po-; kâšljati, iz-, na-, pro- se¹; klĕpati, iz-, po-, raz-; sklĕptati; kłiktati, za-; krĕsati, iz-, na-, o-, pod-, s-, u-; lĕgati, do-, za-, iz-, na-, nad-, ob-, po-, pri-, pro-, u- se; ĩpsati, po-²; mĕtati, do-, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, uz-, nado-, izna-, poispre-; trĕptati, za-, uz-; šĕptati, pri-;

s razlikom kazanom pod b. i aa.: bĕhtati (baktati); brĕktati; grĕktati, za-; grōktati, za-; dĕhtati; dĭhtati; zvĕktati; jĕktati; kĕvtati; kĭktati, za-; pŭktati; rōktati, za-, s- se; sĭktati; sŭktati, po-; tōptati; hlĕptati, slĕptati se; hŭktati, za- se; cĭktati, uz- se³; šĭktati; štĕktati; štrĕptati; štŭktati se.⁴

62. Kad je prostijem osnova od tri sloga i ake. ` u infinitivu na prvom: gĕmizati.

Akcentat ostaje bez promjene osim 2. i 3. licu jed. u prvom pregj. vr.: gĕmižĕm, gĕmižĕš, gĕmižĕ, gĕmižĕmo, gĕmižĕte, gĕ-

¹ Vuk u rječniku piše prđkašljati se.

² Vuk u rječniku piše pđlipsati; mislim da je pogriješeno uz pđlipšĕm i pđlipsĕli.

³ prostoga nema u Vuka.

⁴ Između ovijeh glagola pod 61 treba mnogima još bolje pretražiti akcente nego što ja mogoh; kad se to učini, nadam se da će se ovi glagoli još više naći jednaki s onima pod 49 tako da će se ili onomu što sam tamo kazao ili ovomu što ovdje rekoh štogod preinačiti.

mižû; gàmizâh, gàmizâše, gàmizâše, gàmizâsmo, gàmizâste, gàmizâhu; gàmizah, gàmizasmo, gàmizaste, gàmizâše; gàmizi, gàmizimo; gàmizûci; gàmizao, gàmizala; gàmizâvši.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ` i posljednji slog dobija ^: gàmizâ.

Gdje je u prostijeh ` ostaje i u složenijeh: izgàmizati; — a akc. ` sa sloga gdje je u prostijeh prelazi na prvi slog: ògraisâ.

Taki su glagoli: àmbisati; bàstisati; bìtisati; vâjdisati; gàmizati, iz-; žigosati; jâukati; kèhisati; kidisati; krdisati; krûnisati; lâstisati; pàtisati; pàtosati; rëndisati; sàktisati; sèvdisati; trònosati; èrdosati; èrdisati, na-; ùisati; fâjdisati; ètisati; šâkosati; šikosati, — i složeni: ovàrisati, uvàrisati; ovlàisati; nagrâisati, ogrâisati; saplâisati.

63. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom slogu: blebètati.

Akcentat ` sa sloga na kom je u infinitivu prelazi naprijed na najbliži slog (kao pod 32 a) u sadašnjem vr., u drugom pregj. vr., i u prilogu sadašnjega vr.: blèbecém, blèbecèš, blèbecé, blèbecémo, blèbecéte, blèbecû; blèbetâh, blèbetâše, blèbetâše, blèbetâsmo, blèbetâste, blèbetâhu; blèbecûci.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. i u drugom prilogu mijenja se na ` , te prelazi na prednji slog a i krajnji slog od osnove dobija ^: blèbetâ; blèbetân.

U ostalijem oblicima ostaje ` kako je u infinitivu: blebèci, blebècite; blebètah, blebètasmo, blebètaste, blebètaše; blebètao, blebètala; blebètâv, blebètâvši.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: zazvekètati, zazvekècém, zazvekètah, zazvekètasmo. A gdje je u prostijeh ` , u složenijeh prelazi na prvi slog: zâzveketâ; zâtrepetâ.

Taki su glagoli: haùkati; blebètati; hobòtati; brbòtati; vekè-tati; galicati; grohòtati; guritati; zvekètati, za-; jalàkati; jaùkati, za-, iz-, na- se; kaùkati; kikòtati se; klepètati: klokòtati; klopòtati; kokòtati, raz- se; kolèbati se; krekètati; kukùtati; lolèkati, za-; lepètati; malàksati; maùkati; mirìsati, za-, o-, pri-; pijùkati; skakùtati; srkùtati; topòtati; toròkati, raz- se; trepètati, za-; trmi-zati; hropìtati; evokòtati; evrkùtati; eijùkati; eokòtati; èlâkati; šapùtati; škamùtati; škrkòtati; šobòtati; štipùtati, i složeni: zagjiliktati.

64. Kad je prostijem osnova od četiri sloga, i akc. ` u infinitivū na drugom slogu: vragòlisati.

Akcent ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. prvoga pr. vr.: vragòlišēm, vragòlišēs, vragòlišē, vragòlišēmo; vragòlisāh, vragòlisāše, vragòlisāše, vragòlisāsmo; vragòlisao, vragòlisala.

A u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se na ` te prelazi na prvi slog i posljednji slog od osnove dobija ^: vragòlisā; kūr̀talisā, džābaisā.

Taki su glagoli: begēnisati; belāisati; bojādisati; budālisati; vragòlisati; glegjēisati; dembēlisati; dišērisati; dumēnisati; dūngjērisati; gjakōnisati; gjavōlisati; erēndisati; jeglēnisati; kav̀rāisati; kalāisati; kaldrmisati; kanjērisati; kapārisati; krklēisati; kurtālisati; lakirdisati; lenjir̄isati; majstōrisati; metānisati; mehānisati; murlēisati; pokōrisati; rendēisati; sabōrisati; smarlāisati; sulāisati; surgūnisati; taslāisati; testērisati; tutkālisati; čorlāisati; ujdūrisati; utlēisati; cigānisati; džabāisati.

65. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu na trećem: krmaūkati.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 63.: krmaūcēm itd.

Taki je osim pomenutoga glagola još samo: krnjaūkati.

66. Kad je prostijem osnova od pet slogova, i akc. ` u infinitivū na trećem: varaklēisati.

Akcent ostaje bez promjene: varaklēisēm itd.

Taki su glagoli osim spomenutoga još samo: mukaētisati; savatlēisati, seftelēisati.

67. Kad je prostijem osnova od jednoga sloga i akc. ` u infinitivū na njemu: slāti.

U sadašnjem vr. u licima koja su od jednoga sloga, a to su sva tri lica jed. i treće mn., dolazi ^: šljēm, šljēs, šljē, šljū; a u ostala dva lica koja su od dva sloga dolazi ´ na prvi slog: šljēmo, šljēte. U drugom pregj. vr., u prilogu sadašnjega i prošloga vr. i u drugom pridjevu dolazi ^: slāh, slāše, slāše, slāsmo, slāste, slāhu; šljūci; slāv, slāvši; slān, slāna. — U ostalijem oblicima ostaje `: slāh, slā, slā, slāsmo, slāste, slāše; šljī, šljīmo, šljīte; slāo, slāla.

U složenoga oba lica sadašnjega vr. koja u prostoga imaju ´ mijenjaju taj akcent na ^, a pred tim akcentom i u ostalijem licima toga vr. i u drugom pridjevu dolazi ` pred ^: pošljēm, pošljēs, pošljē, pošljēmo, pošljēte, pošljū; pošlān, pošlāna; ako su u

složenoga dva sloga više, dolazi na prvi slog u sad. vr. ` a u drugom pridjevu `: izašljêm; izašlân; u prilogu pregj. vr. dolazi ` pred ^: pòslâv, pòslâvši. — Gdje je u prostoga ` otpada u složenoga pa naprijed na najbliži slog dolazi `: pòslati; pòslah, pòsla, pòsla, pòslasmo, pòslaste, pòslaš; pòslji, pòsljimo, pòsljite; razàslati; razàslah, razàsla; pòslao, pòslala; razàslao, razàslala.

Tome glagolu može se u sadašnjem vr., u prilogu sad. vr. i u zapovjednom megju dva suglasna umetnuti *a*, i tada na to *a* dolazi u sadašnjem vr. `: šaljêm, šaljêš, šaljê, šaljêmo, šaljête, šaljû; isto tako i u prilogu sad. vr.: šaljûći; a u zapovjednom dolazi ` na *a*: šalji, šaljimo, šaljite. Složen u tijem oblicima, kad ima umetnuto *a*, gubi s njega ` u sadašnjem vr. pak na najbližem slogu dobija `: pòšaljêm; a u zapovjednom gdje je ` na *a* ostaje tako i u složenoga: pošalji.

Složeni su toga glagola: nàslati, odàslati, pòslati, razàslati.

Taki je glagol još samo klätì, kojemu se u sadašnjem vr., u prilogu sadašnjega vr. i u zapovjednom širi osnova, te je u tijem oblicima jednak akcentom s prednjim glagolom, kad u njega ima u osnovi *a* megju suglasnima: kòljêm, kòljûći, kòlji. U ostalijem oblicima u kojima taj glagol ne širi osnove, opet je jednak akcentom s prednjim glagolom: klâh, klâše, klâsno; klâh, klâ; klâo, klâla itd. Ali taj glagol može i u drugom pregjašnjem vr. imati osnovu kaka mu je u sadašnjem, a tada ima i akcenat kao u sadašnjem: kòljâh, kòljâše, kòljâsno, kòljâste, kòljâhu.¹

Složeni su mu: dòklati, zàklati, isklati, nàklati, òklati, otklati, pòklati, priklati, sklätì se, sàklati se.

68. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom slogu: gřtati.

Akcentat ostaje bez promjene *a* u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. ima i drugi slog osnove ^: gřcêm, gřcêš, gřcê, gřcêmo, gřcête, gřcû; gřtah, gřtâ, gřtâ, gřtasmo, gřtaste, gřtâše; gřtâh, gřtâše, gřtâše, gřtâsno, gřtâste, gřtâhu; gřci, gřcimo, gřcite; gřcûći; gřtao, gřtala; gřtâv, gřtâvši.

U složenijeh otpada ` pa naprijed na najbliži slog dolazi `, osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: izgřtati; izgřcêm, izgřcêš, izgřcê itd.; a u pomenuta dva lica prelazi ` na prvi slog: izbrisâ.

¹ Tako čuh od Crnogoraca.

Taki su glagoli ovi prosti sa svojima složenima: brisati, iz-, o-, u-; vèrati; vītati, za-, iz-, na-, obrtati, òd-vrtati, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, u-, uz-, os-se, pos-; gmīzati, iz-; grītati, za-, iz-, o-, od-, pod-, pri-, raz-, s-, uz-, zao-; dīzati, iz-, na-, o-, po-, pri-, uz-; zībati; ĩcati se; jāhati, do-, iz-, na-, ob-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, s-, uz-; kāpati, iz-, na-, o-, po-, pro-; kvōcati, raz-se; māzati, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-; mīcati, za-, iz-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-se, pri-, pro-, raz-, s-, u-, pos-; mljēskati; nīcati, iz-, pri-, pro-; pāsati, za-, o-, od-, pod-, pri-, raz-; plākati, do-, za-, o-, od-, po-, pre-, pro-, raz-, u-; pljēskati, za-, po-, raz-; pūzati, iz-, od-, pri-, u-; rēzati, za-, iz-, na-, o-, ob-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, sa-, u-; ržati, za-; svītati, o-, raz-; sēzati, po-; sīpati, za-, iza-, na-, o-, ob-, oba-, od-, oda-, po-, poda-, pre-, pri-, pro-, raz-, sa-; sīsati, za-, iz-, na-, po-, pre-, u-; skāpati, po-; stājati, do-, za-, na-, ne-, o-, po-, pre-, pri-, raz-se, sa-se, u-, izo-, nedo-, odu-, podu-; stāsati; stīzati, do-, pre-, pri-, su-; stīpsati, o-; tīpsati, o-; tīzati, po-, raz-; šljati, oda-, po-; — i koji su samo složeni u običaju: òbicati se; zà-virati, iz-, na-, pre-, sa-, u-, uza-, podu-; rāzvitati; nà-ginjati, po-, pre-, pri-, u-se; ògrebati; zàdajati; zà-dirati, iz-, iza-, na-, oda-, po-, poda-, pre-, pro-; zà-disati, iz-, o-, pre-, uz-; pròždirati; zà-žizati, na-, pod-, sa-, u-; zà-žimati, iza-, o-, pre-; dò-žinjati, za-; zà-zirati, na-, nad-, ob-, oba-se, pre-, pri-, pro-; zà-imati, na-, ot-, po-, u-, uz-, poza-, uza-, preot-, izuz-, zauz-, nauz-, obuz-, oduz-, pouz-, poduz-, preuz-; zà-klinjati, pre-, pro-, raz-, u-; prò-kopsati; zà-kretati, iz-, na-, o-, od-, s-, zao-; pò-minjati, napo-, opo-, spo-; òd-mirati, po-, u-, oba-, obu-; zà-mrcati, o-, pri-, s-, poza-; pò-nirati, u-; zà-pinjati, na-, oba-, od-, oda-, poda-, pre-, pri-, pro-, raz-, raza-, sa-, u-se; dò-pirati, za-, o-, od-, oda-, pre-se, raz-, sa-, u-, odu-, podu-; ùpicati se; prèpjecati; dò-pletati, za-, na-, o-, po-, pre-, raz-, u-; nà-srtati, po-; zà-stirati, pro-, raza-; ùstisati; pòtapsati; zà-tirati, na-, o-, po-, pre-, raz-, sa-, u-; zà-ticati, na-, po-, spo-, pre-, pri-, raz-, s-, u-, uz-, pona-; dò-tjecati, za-, iz-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, pou-; zà-činjati, na-, po-, zapo-, otpo-, prepō-

III. Glagoli pete vrste trećega razdjela.

Ima ih prostijeh s osnovom u infinitivu od jednoga sloga i od dva, a akcenat im je u infinitivu ili " ili `.

Akcentat " dolazi u infinitivu u prostijeh s osnovom od jednoga sloga na njemu: brät*i*, i s osnovom od dva sloga na prvom: käjati; a akc. ` u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: kòvati.

I ovi glagoli pete vrste u drugom pridjevu imaju na posljednjem slogu osnove ^.

69. Kad je prostijem osnova u infinitivu od jednoga sloga i na njemu akc. " : brät*i*.

Osim tri glagola u svijeh ostalijeh u sadašnjem vr. na samoglasno koje dobija osnova megju svoja dva suglasna dolazi " : bërêm, bërêš, bërê, bërêmo, bërête, bërû. U glagola zväti u tom obliku na samoglasno koje dobija megju svoja dva suglasna dolazi ` u svijem licima osim 1. i 2. mn., gdje s osnove otpada akcentat pa izmegju nje i nastavka na umetku dolazi ' : zòvêm, zòvêš, zòvê, zovêmo, zovête, zòvû. U glagola säti i tkät*i*, koji u tom obliku ne šire osnove, dolazi na umetak izmegju nje i nastavka u sva tri lica jed. i u 3. mn. ^ a u 1. i 2. mn. ' : sêm, sêš, sê, sémo, séte, sû. — U prilogu je sad. vr. akcentat onaki kaki je u sadašnjem vr. : bërüci, zòvüci, süci; a u zapovjednom ` : bëri, bërimo, bëríte; zòvi, zòvite.

U drugom pregj. vr., kad mu je osnova kao u sadašnjem, ima i akcentat kao u sadašnjem: bër*j*âh, bër*j*âše, bër*j*âsmo, bër*j*âste, bër*j*âhu;¹ zòv*j*âh, zòv*j*âše, zòv*j*âše, zòv*j*âsmo, zòv*j*âste, zòv*j*âhu. — A kad je u tom obliku osnova kaka je u infinitivu dolazi ^: brâh, brâše, brâše, brâsmo, brâste, brâhu; zväh, zväše, zväsmo itd.

U prvom pregj. vr. ostaje " : tkâh, tkâ, tkâ, tkâsmo, tkâste, tkâše; — ali tri glagola u 2. i 3. licu jed. mijenjaju akc. na ^, to su brät*i*, prät*i*, zväti: brâ, prâ, zvä.

U prvom pridjevu ostaje takogjer " : tkâo, tkâla, tkâlo; — ali ista tri glagola koja u prvom pregj. vr. na rečeni način odstupaju od ostalijeh, odstupaju i u ovom obliku, te u padežima koji imaju za se nastavke dobijaju ' : brâla, prâla, zväla; a u padežu koji nema nastavka nego mu ostaje na kraju l, koje se pretvori u o, dolazi opet " : brâo, prâo, zväo.

U prilogu pregj. vr. i u drugom pridjevu mijenja se u svijeh akcentat na ^: brâv, brâvši; brân, brâna; tkâv, tkâvši; tkân, tkâna.

¹ berijâše. Nar. pj. izd. B. Petranović u Sarajevu 1867. 112. berahu. Ist. 29. Nar. pj. izd. Vuk St. Karadžić u Beču 1866. 332.

U složenijeh otpada " sa sloga na kom je u prostoga pa naprijed na najbliži slog dolazi ' : òbrati, òdzvati, pòsati, odàbrati, izàzvati, izàtkati; òberêm, òberêš, òberê; izàgnah, izàgna, izàgnasmo, izàgnaste, izàgnaše; òbrah, òbrasmo, òbraste, òbraše; òtkao, òtkala. U prvom pridjevu u glagola koji prosti u tom obliku imaju ' , mi-jenja se akcenat kad su složeni na ^ , pa naprijed na prvi slog dolazi " , a u padežu koji nema za se nastavka otpada ^ : nàbrao, nàbrâla, òprao, òprâla; òdzvao, òdzvâla; òdabrao, òdabrâla, izaprao, izapràla; òdazvao, òdazvâla.¹ — Koji u prvom pregj. vr. imaju ^ , u njih kad su složeni dolazi još " na prvi slog: sàbrâ, òprâ, òdzvâ, òdabrâ, izaprà, izazvâ. — U prilogu pregj. vr. pred slogom na kom je ^ dolazi u svijeh na najbliži slog ' : sàbrâvši, òtkâvši, izàzvâvši, izàbrâvši. A u drugom pridjevu pred ^ dolazi u svijeh složenijeh " na prvi slog: òbrân, òbrâna; òprân, òprâna; òdabrân, izatkân. — Koji u sadašnjem vr. imaju ^ (sati, tkati) oni kad su složeni u tom obliku dobijaju " pred ^ : pòsem, òčêm; a kad su složeni tako da imaju dva sloga više nego prosti, onda mjesto " dolazi ` na prvi slog: izaçêm.

Kad glagoli gnati i tkati imaju po prvom razdjelu pete vrste sadašnje vr., prilog sadašnjega vr. i zapovjedno, tada u tijem oblicima imaju i akcenat kao rečeni glagoli, na ime kao oni pod 53: gnâm, gnâš, gnâ, gnâmo, gnâte, gnäjû; izàgnâm, izàgnâš, izàgnâ itd.

Taki su glagoli: brâti, iz-, iza-, na-, o-, od-, oda-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, raza-, s-, sa-, u-, uz-, uza-; gnâti, do-, za-, iz-, iza-, na-, ob-, od-, oda-, po-, poda-, pre-, pri-, pro-, raza-, s-, sa-, u-; zvâti, do-, za-, iza-, na-, oda-, po-, pri-, pro-, sa-, u-; prâti, iz-, iza-, o-, od-, po-, pre-, pro-, s-, sa-; sâti, na- se, po-; tkâti, do-, iza-, na-, o-, po-, sa-, u-.

70. Kad je prostijem osnova u infinitivu od dva sloga i akcenat " na prvom: kâjati.

Akcentat ostaje bez promjene u svijem oblicima osim zapovjednoga, a u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. dolazi i na posljednji slog osnove ^ : kâjêm, kâjêš, kâjê, kâjêmo, kâjête, kâjû; kâjah, kâjâ, kâjâ, kâjasmo, kâjaste, kâjâše; kâjâh, kâjâše, kâjâše, kâjâsmo, kâjâste, kâjâhu; kâjûci; kâjao, kâjala; kâjâv, kâjâvši; kâjân, kâjâna. — U zapovjednom gdje je od nastavka samo j dolazi ^ : kâj, kâjmo, kâjte.

¹ U Dubrovniku bez te promjene: nabrâla, oprâla. Vuk. posl. XLII. Budm. gram. 163.

U složenijeh akc. ` otpada, pa naprijed na najbliži slog dolazi ` u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pòkajati; pòkajêm; pòkajah, pòkajasma, pòkajaste, pòkajaše; pòkajao, pòkajala; a u pomenuta dva lica mjesto ` dolazi ` na prvi slog: pòkajâ. — U zapovjednom pred slogom na kom je ^ dolazi `: pòkâj, pòkâjte.

Taki su glagoli: bājati, o-, pre-, pro-; vījati (ventilare), za-, iz-, o-, od-, pro-, raz-; vījati (ululare), za-; grājati, za-; grījati, za-, iz-, na-, o-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, u-; kājati, iz- se, na-, po-, raz- se; lājati, do-, za-, iz-, nad-, ob-, od-, raz-; sījati, za-, iz-, na-, po-, pre-, pri-, pro-, raz-, u-; tājati; trājati, do-, za-, iz-, po-; hājati; čājati, o- se.

71. Kad je prostijem osnova od dva sloga u infinitivu i akcenat ` na prvom; oni su dvojaki: ` u jednijeh se mijenja akcenat u sadašnjem vr., n. p. kòvati, a u drugih ostaje, n. p. smījati se.

a. Mijenja se akc. ` na ` u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr. i u drugom pridjevu: kījêm, kījêš, kījê, kījêmo, kījête, kījû; kòvâh, kòvâše, kòvâše, kòvâsmo, kòvâste, kòvâhu; kījûci; kòvân. — Tako se mijenja u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr., gdje i drugi slog dobija ^: kòvâ; — isto tako i u prvom pridjevu gdje i drugi slog dobija ^, koji u padežima koji nemaju za se nastavka otpada: kòvao, kòvâla. — U zapovjednom dolazi ^: kīj, kījmo, kījte. — U ostalijem oblicima ostaje `: kòvati; kòvah, kòvasmo, kòvaste; kòvâv, kòvâvši.

U složenijeh u oblicima u kojima prosti imaju ` otpada, pa naprijed na najbliži slog dolazi ` u sadašnjem vr.: òkujêm; — a u 2. i 3. lieu prvoga pregj. vr. i u prvom i drugom pridjevu prelazi ` naprijed na prvi slog: òkovâ, òkovân. — U zapovjednom pred slogom na kom je ^ dolazi `: òkûj, òkûjte. — U ostalijem oblicima u kojima je u prostijeh ` ostaje tako i u složenijeh: okòvati; okòvah, okòvâvši itd.

Taki su ovi glagoli: bljùvati, iz-, na-, po-, u-; brijati, iz-, o-, po-, pod-, s-;¹ kljùvati, iz-, na-, pro-; kòvati, za-, na-, o-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, raz-, s-, sa-, u-; pljùvati, za-, iz-, na-, po-, pro-, raz-, u-; snòvati, do-, za-, iz-, na-, o-, pri-; tròvati, za-, o-, po-

¹ Vuk u rječniku piše brijati, zbrijati, izbrijati, pobrijati, kako sam i sam slušao; ali Vuk ima i òbrijati, pòdbrijati, tako ja nijesam čuo, ali ne mislim da je pogriješka, jer oba ta glagola ima Vuk tako i u starom rječniku; po tome bi ovaj glagol mogao pripadati i među one pod 68.

b. Ostaje akc. ` u svijem oblicima osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr. i oba pridjeva: smijati se; smijêm se, smijêš se, smijê se, smijêmo se, smijête se, smijû se; smijâh se, smijâše se, smijâše se, smijâsmo se, smijâste se, smijâhu se; smijah se, smijasmó se, smijaste se, smijâše se; smijûcí se; smijâv se, smijâvši se.

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se ` na ` i na drugi slog dolazi ^: smijâ se; — tako i u drugom pridjevu: pòjân; — isto biva i u prvom pridjevu, gdje u padežima koji nemaju za se nastavka otpada s drugoga sloga ^: smijao se, smijâla se.

U zapovjednom u onijeh glagola kojima se osnova u tom obliku svršuje na suglasno te su sačuvali *i*, ostaje akc. `: rêvi, ìvi, òvite; a kojima se osnova u tom obliku svršuje na samoglasno te im se pomenuto *i* mijenja na *j*, imaju ^: smij se.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: nasmijati se; nasmijêm se itd.; a gdje je u prostijeh ^, dolazi u složenijeh ` pred slog na kom je ^: nasmij se; a gdje je u prostoga `, prelazi u složenoga na prvi slog: nasmijâ se; nasmijao se; nasmijâla se; òpojân.

Taki su glagoli: pòjati, za-, o-, od-, pro-; òvati, nad-, ob-, po-; rêvati, za-, na-, po-, raz- se, u-; smijati se, za-, na-

Glagoli šeste vrste.

Ima ih prostijeh s osnovom u infinitivu od dva sloga, od tri, od četiri i od pet, a akcenat im je u infinitivu ili ' ili ^ ili ` ili ` ili ` i ^.

Akcenat ' u infinitivu dolazi u prostijeh s osnovom od tri sloga na drugom: kazívati, s osnovom od četiri sloga na prvom: zâvjetovati i na trećem: djeverívati, s osnovom od pet slogova, ili u složenog od šest, na slogu pred posljednjim: okolo- maćívati; — akc. z u prostijeh s osnovom od tri sloga na prvom: práznovati; — akc. ` u prostijeh s osnovom od dva sloga na prvom: štòvati, s osnovom od tri sloga na drugom: kupòvati, s osnovom od četiri sloga na prvom: dèsetkovati i na trećem: gospodòvati, s osnovom od pet slogova na prvom: ùčiteljovati i na drugom: čemèrikovati i na četvrtom: prijateljòvati; — akc. ` u prostijeh s osnovom od tri sloga na prvom: vjèrovati, s osnovom od četiri sloga na prvom: vòjvodovati, — akc. ` i ^ u prostijeh s osnovom od četiri sloga prvi na prvom slogu a drugi na drugom: pijânčovati.

Svi glagoli ove vrste imaju u zapovjednom i u drugom pridjevu na posljednjem slogu osnove akcenat $\acute{}$: za to ne $\acute{e}$ u na po se spominjati toga sloga.

72 Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. $\acute{}$ u infinitivu na drugom slogu, n. p. kazivati.

Akcenat se mijenja u svijem oblicima osim prvoga pregj. vr., prvoga pridjeva i priloga pregj. vr., i to tako da u svijem oblicima osim rečenijeh otpada $\acute{}$ sa sloga na kom je u infinitivu pa naprijed na najbliži slog dolazi $\grave{}$, i tako ostaje u sadašnjem vr. i u prilogu sad. vr.: $\grave{}$ kàzujêm, $\grave{}$ kàzujêš, $\grave{}$ kàzujê, $\grave{}$ kàzujêmo, $\grave{}$ kàzujête, $\grave{}$ kàzujû; $\grave{}$ kàzujûći; a u drugom pregj. vr. i u drugom pridjevu i u zapovjednom osim rečene promjene još i najbliži slog iza onoga na kom je $\grave{}$ dobija $\hat{}$: $\hat{}$ kàzívâh, $\hat{}$ kàzívâše, $\hat{}$ kàzívâše, $\hat{}$ kàzívâsmo, $\hat{}$ kàzívâste, $\hat{}$ kàzívâhu; $\hat{}$ kàzívân, $\hat{}$ kàzívâna; $\hat{}$ kàzûj, $\hat{}$ kàzûjmo, $\hat{}$ kàzûjte.

U prvom pregj. vr. i u prvom pridjevu i u prilogu pregj. vr. ostaje akc. $\acute{}$ gdje je u infinitivu: $\acute{}$ kazívah, $\acute{}$ kazíva, $\acute{}$ kazíva, $\acute{}$ kazívâsmo, $\acute{}$ kazívaste, $\acute{}$ kazívâše; $\acute{}$ kazívâo, $\acute{}$ kazívala, $\acute{}$ kazívalo; $\acute{}$ kazívâv, $\acute{}$ kazívâši.

U složenijeh ostaje kako je u prostijeh: $\acute{}$ pokazívati, $\acute{}$ pokàzujêm; $\acute{}$ pokazívah itd.

Taki su glagoli: danjívati; darívati, ob-; drnjívati se; kazívati, do-, za-, od-, po-, pod-, pri-, pro-, u-; lipsívati; noćívati; svanjívati, o-; cjelívati, iz-; — i koji su samo složeni u običaju: naba-
hívati; do-bacívati, za-, iz-, na-, nad-, od-, po-, pod-, pre-, raz-, s-, u-, uz-; probirívati; obiskívati; pobjegjívati; probježivati; razbla-
živati; približivati; prebljegjívati; pod-bragjívati, u-; za-bražgjívati, o-, u-; zabranjívati; na-brekívati, pod-; nabrecívati se; ubrisívati; za-bunjívati, po-, pod-, s-; nabusívati; za-valjívati, iz-, na-, od-, po-, pod-, pre-, pri-, pro-, raz-, s-, u-, pos-, poiz-, poispre-, obaljívati; zavarívati, obarívati, od-varívati, pod-, pre-; zavirkívati; za-vezívati, na-, nad-, od-, po-, pod-, pri-, u-, nado-, poza-; do-vikívati, po-, pod-; za-virívati, iz-, nad-, pri-; za-virkívati, iz-; nadvisívati, nadvišívati, po-, uz-; navješćívati; nagovješćívati; nad-
vlagjívati, po-; za-vranjívati, na-, od-; povregjívati; privregjívati; zavrzívati; zavrljívati; za-vrćívati, ispro-; do-vršívati, za-, iz-, na-, raz-, s-, sa-, u-; obukívati, svukívati; razgaljívati; zagaćívati; za-
gašívati; za-glavljívati, iz-, na-, raz-, u-; oglasívati, o-glašívati, pro-, raz-; po-gledívati, pro-, sa-; zaglijívati; zagnjurívati se; do-
gragjívati, za-, na-, o-, ob-, po-, pre-, pri-, raz-, u-; zgranjívati

Taki su glagoli: bataljivati, za-; djeverivati; zararivati; opakivati; pazarivati; razumljivati, o-; satarivati; strovaljivati; halaljivati; haramivati; — i koji su samo složeni u običaju: zabašurivati; zagojaćivati; za-koraćivati, pre-; dokusurivati; opajegjivati; opamećivati; upropašćivati; presamarivati; utamanjivati; opterešivati; istovarivati.

75. Kad je u prostoga osnova od pet slogova ili u složenoga od šest i akc. ` u infinitivu pred posljednjim slogom osnove: okolomaćivati.

Akcenat se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 74: okolomà-ćujêm; okolomàćivâh, okolomàćivâhu itd.

Osim toga složenoga glagola nema više takovijeh.

76. Kad je prostijem osnova od tri sloga u infinitivu i akc. ^ na prvom slogu: prâznovati.

Akcenat ostaje bez promjene: prâznujêm; prâznovah; prâznovah itd.

Taki su glagoli: plândovati, prâznovati.

77. Kad je prostijem osnova od dva sloga i akc. ` u infinitivu na prvom: štòvati.

Akcenat se mijenja na ` u sadašnjem vr., u drugom pregj. i prilogu sadašnj. vr. i u drugom pridjevu: štùjêm, štùjêš, štùjê, štùjêmo, štùjête, štùjû; štòvâh, štòvâše, štòvâše, štòvâsmo, štòvâste, štòvâhu; štùjûći; štòvân. — Tako se mijenja i u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr., gdje i drugi slog dobija ^: štòvâ; — isto tako i u prvom pridjevu, gdje i drugi slog dobija ^, koji u padežu koji nema za se nastavka otpada: štòvao, štòvâla. — U zapovjednom dolazi samo ^: štùj, štùjte.

U ostalijem oblicima ostaje `: štòvah, štòvasmo, štòvaste, štòvâše; štòvâvši.

U složenijeh ostaje ` gdje je u prostijeh: opsòvati; opsòvah, opsòvasmo; opsòvâvši. I ^ ostaje gdje je u prostijeh, a slog pred njim dobija `: òpsùj. — A gdje je u prostijeh ` otpada u složenijeh, pa naprijed na najbliži slog dolazi ` u sadašnjem vr.: òpsujêm, òpsujêš, òpsujê, òpsujêmo, òpsujête, òpsujû; — a u 2. i 3. lieu jed. prvoga pregj. vr. i u prvom i drugom pridjevu prelazi ` naprijed na prvi slog: òpsovâ; òpsovao, òpsovâla; òpsovân.

Taki su glagoli: štòvati; psòvati, za-, iz-, na-, o-.

78. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. ` u infinitivu na drugom: kupòvati.

Mijenja se akcenat tako da prelazi naprijed na najbliži slog (vidi br. 32 a.) u sadašnjem vr., u drugom pregj., u prilogu sadašnjega vr. i u zapovjednom: kùpujêm, kùpujêš, kùpujê, kùpujêmo, kùpujête, kùpujû; kùpovâh, kùpovâše, kùpovâše, kùpovâsmo, kùpovâste, kùpovâhu; kùpujûci; kùpûj, kùpûjmo, kùpûjte.

*ovakve
Prijed.*

U 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mijenja se akc. na " i posljednji slog dobija ^: kùpovâ; — tako i u drugom pridjevu: kùpovân, kùpovâno; — isto biva i u prvom pridjevu, gdje i posljednji slog od osnove takogjer dobija ^, koji u padežima koji nemaju za se nastavka otpada: kùpovao, kùpovâla.

U ostalijem oblicima ostaje ` kako je u infinitivu: kupòvah, kupòvasmo, kupòvaste, kupòvaše; kupòvâv, kupòvâvši.

U složenijih ostaje ` gdje je u prostijeh: nakupòvati; nakùpujêm, nakupòvah, nakùpûjte. A gdje je u prostijeh " ondje prelazi taj akc. naprijed na najdalji slog: nâkupovâ; nâkupovao, nâkupovâla; pòkupovâno.

Taki su glagoli: banòvati; bikòvati; blagòvati, na- se; bogòvati; bolòvati, iz-, od-; brodòvati¹; veljòvati; vilòvati; vjekòvati, iz-, pro-; vojèvati, do-; vragòvati; vrbòvati; gladòvati; godòvati; gozbòvati; gostòvati; grehòvati; danòvati; daròvati, po-; djevòvati; dobòvati; drugòvati; dugòvati; duhòvati; živòvati, po-²; žigòvati; zimòvati; knezòvati; kraljèvati; kumòvati; kupòvati, na-, po-; lastòvati; ludòvati, na- se; menòvati se; miròvati; mladòvati, na- se; momkòvati; mudròvati; nevòvati; pašòvati; piròvati; plahòvati; popòvati; poslòvati, iz-; putòvati; redòvati; robòvati; rukòvati; snahòvati; sramòvati se; srbòvati; sužnjèvati; tamnòvati; tvrdòvati; trgòvati; turkòvati; tugòvati; hladdòvati; emildòvati; èvaròvati; šuròvati; — i koji su samo složeni u običaju: obukòvati; zapitòvati³, pri-, u-.

79. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. ` u infinitivu " na prvom: dèsetkovati.

Akcenat ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. u prvom pregj. vr.: dèsetkujêm; dèsetkovâh; dèsetkovah itd.; a u pomenuta dva lica mijenja se na " i posljednji slog osnove dobija ^: bõžicòvâ. U složenijeh prelazi akc. " na prvi slog: izobilovâ.

¹ Nar. pjes. I. 215.

² Šćep. mal. 55.

³ P. Petrović Njeguš, gor. vijen. 106.

Taki su glagoli: argatovati; ašikovati; bājamovati; bōžićovati; vāragovati; vladikovati; dēsetkovati; dōlikovati; dōručkovati; jādikovati; jāšikovati; kaštigovati; kōnakovati; kōristovati, o- se; kōrotovati; kōlukovati; nāzadovati; nāpredovati; nāšljedovati; ōbilovati, iz-; ōbjedovati; ōdlikovati; ōrtakovati; ōčitovati; pōkladovati; pōpaskovati; pōsjedovati; pōtrebovati; prēdikovati; prikkladovati; sāvjetovati¹, po-; sūvatovati; ūzrokovati; ūskrsovati; čēstitovati; šēgrtovati.

80. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. u infinitivu na trećem slogu: gospodovati.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 78, te se ovi glagoli izjednačuju sa složenima pod 78: gospōdujēm, gospōdujēš, gospōdujē, gospōdujēmo, gospōdujēte, gospōdujū; gospōdovāh, gospōdovāše, gospōdovāše, gospōdovāsmo, gospōdovāste, gospōdovāhu; gospōdujūci; gospōdūj; gospōdovah, gōspodovā, gospodovāsmo; gōspodovao, gōspodovāla; gospodovāvši.

Taki su glagoli: bečarovati, gospodovati, junakovati², kiridžovati, obidovati, pandurovati, samocovati, sirotovati, sramotovati, starješovati, timarovati, suhotovati, hajdukovati.

81. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. u infinitivu na prvom: učiteljovati.

Akcent ostaje bez promjene osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: učiteljujēm, učiteljovāh, učiteljovah, učiteljūj itd.; a u rečena dva lica mislim da se mijenja na " i posljednji slog osnove dobija ^: učiteljovā.

Taki su glagoli: bujlubašovati, učiteljovati, hārambašovati.

82. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. u infinitivu na drugom: čemèrikovati.

Akcent ostaje bez promjene: čemèrikujēm; čemèrikovah; samo u 2. i 3. licu prvoga pregj. vr. mislim da se mijenja na " te prelazi na prvi slog, pa i posljednji slog osnove dobija ^: čēmerikovā.

Osim napomenutoga glagola nema više takovijeh.

83. Kad je prostijem osnova od pet slogova i akc. u infinitivu na četvrtom: prijateljovati.

Akcent se mijenja i ostaje kao u onijeh pod 80: prijateljujēm; prijateljovāh, prijateljovāše, prijateljovāše, prijateljovāsmo,

¹ u Vuka nema toga prostoga nego sāvjetovati.

² P. Petrović Njeguš, Šćep. mal. 33.

prijateljovâste, prijateljovâhu; prijateljûj; prijateljûjúći; prijateljovâh, prijateljovâ, prijateljovâsmo, prijateljovâste, prijateljovâše; prijateljovao, prijateljovâla.

Osim pomenutoga glagola nema više takovijeh.

84. Kad je prostijem osnova od tri sloga i akc. " u infinitivu na prvom: vjêrovati.

Akcentat ostaje bez promjene, a 2. i 3. lice jed. prvoga pregj. vr. i prvi pridjev imaju i na posljednjem slogu osnove , koji u rečenom pridjevu otpada u padežima koji za se nemaju nastavka: vjêrûjêm; vjêrovah, vjêrovâ, vjêrovâsmo, vjêrovâste, vjêrovâše; vjêrovâh, vjêrovâše, vjêrovâše, vjêrovâsmo, vjêrovâste, vjêrovâhu; vjêrûj; vjêrûjúći; vjêrovao, vjêrovâla; vjêrovâno.

U složenijeh otpada " sa sloga na kom je u prostijeh, pa na prvi slog pred njim dolazi ' osim 2. i 3. lica jed. prvoga pregj. vr.: pòvjerovati; pòvjerujêm; pòvjerovah; pòvjerovao, pòvjerovâla; a u rečena dva lica dolazi " na najdalji slog naprijed: pòvjerovâ.

Taki su glagoli: ârtovati; vjêrovati, po-, s-; gâzdovati; želj-kovati; jâdovati; klikovati; kmêtovati; ljêtovati; mêtovati; mîlovati, za-, o-, po-, s-; mòlovati, iz-, na-; njêgovati, na-, po-; pòštovati; prâznovati; râdovati, za- se, ob-, raz- se; râtovati; svâd-bovati; svâtovati; svêtkovati; svjêtovati, u- se; sîlovati, u-; sjêtovati; spâsovati; tòlkovati, iz-; trêbovati; cârovati; cêtovati; štîkovati; — i koji su samo složeni u običaju: svrštovati, ðžalovati, sâžalovati, zârâjdovati se.

85. Kad je prostijem osnova od četiri sloga i akc. " u infinitivu na prvom: vòjvodovati.

Akcentat ostaje kao u onijeh pod 84: vòjvodujêm; vòjvodovah, vòjvodovâ; vòjvodovâh, vòjvodovâše; vòjvodûj itd.

Taki su glagoli: vòjvodovati, gòdinovati, zlâmenovati, îmenovati, kâmenovati, pâljetkovati, pâmetovati, pîštenovati, sùbašovati.

86. Kad je u prostoga osnova od četiri sloga i u infinitivu na prvom slogu " i na drugom slogu : pijânčovati.

Akcentat ostaje bez promjene, samo u 2. i 3. licu jed. prvoga pregj. vr. mislim da se ' mijenja na " i posljednji slog osnove dobija : pijânčovâ.

Osim pomenutoga taki je glagol još samo: lèvêntovati.

Iz svega što se doвле pokazalo izlaze ova pravila za akcente u oblicima glagolskim pojedince:

U neodregjenom.

a. U neodregjenom dolazi akc. ' u glagola s osnovom od jednoga sloga (vidi pod br. 1), od dva (7, 18, 22, 42, 57), od tri (8, 19, 23, 24, 43, 44, 58, 59, 72), od četiri (9, 25, 26, 45, 60, 73, 74) i od pet (27, 46, 75); dolazi i mjesto drugoga akcenta u glagola prve vrste, kojima se u tom obliku osnova na svoj način preinačuje (2, 5); u posljednjih se glagola kad su složeni mijenja ' na ^.

I akc. ' dolazi u neodregjenom u glagola s osnovom od jednoga sloga (2, 4), od dva (10, 15, 20, 30, 49, 61, 71, 77), od tri (11, 12, 21, 31, 32, 50, 51, 62, 63, 78), od četiri (13, 33, 34, 35, 52, 64, 65, 79, 80) i od pet slogova (66, 81, 82, 83).

Akc. ^ dolazi u neodregjenom u glagola s osnovom od jednoga sloga ali samo skraćenoga od dva (47), od dva (28, 48) i od tri (29, 76).

Akc. " dolazi u neodregjenom u glagola s osnovom od jednoga sloga (3, 4, 6, 16, 36, 53, 67, 69), od dva (14, 17, 37, 54, 68, 70), od tri (38, 55, 84) i od četiri (39, 85).

Akc. ' sa ^ dolazi u neodregjenom u glagola s osnovom od tri sloga (40, 56) i od četiri (86).

Akc. " sa ^ dolazi u neodregjenom samo u glagola s osnovom od tri sloga (41).

b. Ti akcenti dolaze u infinitivu na ovim slogovima po broju njihovu u osnovi:

Akc. ' dolazi, kad je osnova od jednoga sloga, na tom jednom (1, 2, 5 u glagola prve vrste); — kad je osnova od dva sloga, na prvom (7, 18, 22, 42, 57 i to u glagola druge vrste, treće vrste drugoga razdjela, četvrte vrste, pete vrste prvoga i drugoga razdjela); — kad je osnova od tri sloga, na prvom (19, 23, 43, 58, u glagola treće vrste drugoga razdjela, četvrte vrste prvoga i drugoga razdjela) i na drugom (8, 24, 44, 59, 72 u glagola druge vrste, četvrte, pete prvoga i drugoga razdjela i šeste vrste); — kad je osnova od četiri sloga, na prvom (73 u glagola šeste vrste), na drugom (25 u glagola četvrte vrste) i na trećem (9, 26, 45, 60, 74 u glagola druge vrste, četvrte, pete prvoga i drugoga raz-

djela i šeste); — kad je osnova od pet slogova, na četvrtom (27, 46, 75 u glagola četvrte vrste, pete prvoga razdjela i šeste).

Akc. ` dolazi na svijem tijem slogovima, i kad je osnova od pet slogova još na nekima; kad je osnova od jednoga sloga, dolazi na njemu (2, 4 u glagola prve vrste); — kad je osnova od dva sloga, na prvom (10, 15, 20, 30, 49, 61, 71, 77 u glagola druge vrste, treće oba razdjela, četvrte, pete sva tri razdjela i šeste); — kad je osnova od tri sloga, na prvom (12, 31, 50, 62 u glagola druge vrste, četvrte, pete vrste prvoga i drugoga razdjela), i na drugom (11, 21, 32, 51, 63, 78 u glagola druge vrste, četvrte, pete prvoga i drugoga razdjela i šeste vrste); — kad je osnova od četiri sloga, na prvom (33, 79 u glagola četvrte i šeste vrste), na drugom (13, 34, 64 u glagola druge vrste, četvrte i pete vrste drugoga razdjela) i na trećem (35, 52, 65, 80 u glagola četvrte vrste, pete prvoga i drugoga razdjela i šeste vrste); — kad je osnova od pet slogova, na prvom (81 u glagola šeste vrste), na drugom (82 u glagola šeste vrste), na trećem (66 u glagola pete vrste drugoga razdjela) i na četvrtom (83 u glagola šeste vrste).

Akc. ^ dolazi kad je osnova od jednoga sloga, na njemu (47); kad je osnova od više slogova samo na prvom (28, 29, 48, 76 u glagola četvrte vrste i pete prvoga razdjela i šeste vrste).

Akc. " dolazi kad je osnova od jednoga sloga, na njemu (3, 4, 6, 16, 36, 53, 67, 69 u glagola prve vrste, treće vrste drugoga razdjela, četvrte vrste, pete vrste prvoga, drugoga i trećega razdjela), a kad je od više slogova, samo na prvom (14, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 68, 70, 84, 85 u glagola druge vrste, treće drugoga razdjela, četvrte vrste, pete vrste prvoga i drugoga i trećega razdjela i šeste vrste).

Akc. ` sa ^ dolazi kad je osnova od tri sloga, prvi na prvom a drugi na drugom (40, 56 u glagola četvrte vrste i pete prvoga razdjela), kad je od četiri sloga, opet prvi na prvom a drugi na drugom (86 u glagola šeste vrste).

Akc. " sa ^ dolazi kad je osnova od tri sloga, prvi na prvom a drugi na drugom slogu (41 u glagola četvrte vrste).

U sadašnjem.

a. Kad je u neodregjenom akc. '.

Kad taj akcenat u infinitivu stoji na pretpošljednjem slogu osnove, onda se u sadašnjem vr. mijenja na ^, i ako u osnovi ima

više od dva sloga, onda na najbližem slogu pred slogom na kom ova promjena biva dolazi još `: 7, 8, 9, 22 a., 24, 26, 27, 42, 44, 45, 46, 57, 59, 60.

U glagola treće vrste i nekih četvrte vrste, kojima je osnova od dva sloga, premda im je u infinitivu akc. ´ na pretpošljednjem slogu osnove, nema rečene promjene, nego ostaje kako je u infinitivu: 18, 22 b.

Glagoli pete vrste prvoga razdjela s ovijem akcentom na pretpošljednjem slogu osnove, imajući u trećem licu mn. i osnovu cijelu i umetak, ne mijenjaju u tom licu akcenta, nego im ostaje kao u infinitivu: 42, 44, 45, 46.

Kad stoji u infinitivu na kom drugom slogu, onda nema rečene promjene, dakle ni onda kad je osnova od jednoga sloga pa na njoj stoji, nego ostaje kako je u infinitivu: 1, 19, 23, 25, 43, 58, 73.

Megju izuzetke moglo bi se pomisliti da idu i glagoli šeste vrste koji imaju u infinitivu akc. ´ na pretpošljednjem slogu osnove (n. p. kazívati; djeverívati; okolomaćívati 72, 74, 75) pa opet u sadašnjem vr. nije u njih onake promjene kaka je u ostalijeh. Ali mislim da se oni ne izuzimaju od rečenoga pravila, nego da oni sadašnjim vr. svojim i ne idu ovamo: razlika sadašnjega vremena njihova u akcentu svjedoči da njihovo sadašnje vrijeme nije od osnove koja ima u infinitivu na pretpošljednjem slogu ´, dakle da infinitiv koji sada imaju nije njihov infinitiv, nego da njima sadašnje vrijeme postaje od osnove koja ima u infinitivu na pretpošljednjem slogu ` , dakle da je pravi njihov infinitiv kazòvati, kojega sada nemaju, ali su ga imali u staro vrijeme, pa je od toga staroga načinjen na novo infinitiv drugoga reda kao zakívati od zakòvati, i taj im se novi nametnuo istisnuvši stari. Što se je tako infinitiv promijenio, u tom nije razloga da se misli da se je i sadašnje vrijeme promijenilo, nego je ono ostalo sa svojim akcentom; a kad tijem akcentom ne ide ovamo, spomenuću ga ondje gdje mu je mjesto.

Ni glagoli prve vrste koji za to imaju u infinitivu ´ što im se osnova širi ili mjesto suglasnoga završetka dobijaju samoglasni ne idu ovamo sadašnjim vremenom: 2, 5.

b. Kad je u neodregjenom akc. `.

I taj se akcenat mijenja u sadašnjem vremenu samo onda kad u neodregjenom stoji na pretpošljednjem slogu osnove, a i u

nekih glagola kojima je osnova od jednoga sloga; a mijenja se na " tako da ako pred njim ima još koji slog onda otpada " pa naprijed na najbliži slog dolazi ` : 2 b., 4, 10, 11, 20 b., 30 a., 32 a., 35 a., 49 a., 61, 63, 65, 71 a., 77, 78, 80, 83; tu ima glagola svake vrste, svakoga razdjela, osim prvoga razdjela treće vrste; ovamo idu sadašnjim vremenom svojim i glagoli šeste vrste kojima u infinitivu osnova ima ' na pretposljednem slogu: 72, 74, 75.

27. U nekih glagola prve vrste i treće i četvrte i pete prvoga i drugoga razdjela, ako i imaju ovaj akcenat u infinitivu na rečenom slogu, opet u sadašnjem nema rečene promjene, nego akcenat ostaje kao u infinitivu: 2, 15, 20 a., 21., 30 b., 32 b., 35 b., 49 b., 51, 52, 71 b.

Ali između ovijeh glagola koji se izuzimaju opet neki kad su složeni potpadaju pod rečeno pravilo, te akcenat mijenjaju kao i ostali: 30 b., 32 b.

Glagoli pete vrste prvoga razdjela s ovakim akcentom, koji ga u sadašnjem vremenu mijenjaju, ne mijenjaju ga u 3. licu mn. imajući u tom licu i osnovu cijelu i umetak, nego im ostaje u tom licu akcenat kao u infinitivu: 49 a.

Koji imaju u infinitivu ovaj akc. na rečenom slogu osnove, pa ga u sadašnjem vr. ne mijenjaju, oni u 1. i 2. licu mn. odbacuju taj akcenat, pa na drugom slogu, na umetku, dobijaju ` : 20 a., 21, 30 b., 32 b., 35 b., 49 b., 51, 52; između njih oni koji su prve vrste i druge prvoga razdjela mogu biti i bez te promjene i s njom: 2, 15.

Kojima ne stoji akcenat u infinitivu na pretposljednem slogu nego na kom drugom, njima ostaje u tom obliku akcenat bez promjene kako je u infinitivu: 12, 13, 31, 33, 34, 50, 62, 64, 66, 79, 81, 82.

c. Kad je u neodregjenom „.

Koji glagoli u infinitivu imaju taj akcenat, njima gotovo svjema ostaje on i u sadašnjem vremenu, pa kad su složeni otpada im taj akcenat te naprijed na najbliži slog dolazi ` , osim onijeh prve vrste sa samoglasnijem na kraju osnove, koji složeni mjesto ` dobijaju " na prvom slogu: 3 a., 4, 6, 14, 16 (mëljêm), 17, 37, 38, 39, 54, 55, 67 (šäljêm), 68, 69, 70, 84, 85.

Mijenja se akcenat na ' u nekih prve vrste: 3 b.; — a u nekih pete vrste trećega razdjela na ` : 69. — Ovamo idu sadaš-

njim vremenom glagoli prve vrste koji za to imaju u infinitivu ´ što im se osnova širi ili mjesto samoglasnoga završetka ima suglasni; koji izmeđju njih u ovom obliku ima u osnovi samoglasno, na njemu ima ˘: 5 b.

U svijeh koji u ovom obliku nemaju u osnovi vokala ili ga slijevaju s umetkom dolazi na umetku ˘: 5 b., 6 a. b., 4, 16, 36, 53, 67, 69; ali koji izmeđju njih u 3. licu mn. ne slijevaju samoglasnoga od osnove s umetkom, njima ostaje u tom licu ˘: 4, 53. Izmeđju njih oni kojima se krajnje samoglasno od osnove slijeva s umetkom, kad su složeni, dobijaju sprijeda na najbližem slogu ˘: 4, 16, 36, 53; a ostali dobijaju na prvi slog ˘: 5 b., 6 a. b., 67, 69.

d. Kad je u neodregjenom ˘.

U sadašnjem vr. nema promjene u akcentu; složeni dobijaju ˘ na najbližem slogu pred ˘: 28, 29, 47, 48, 76.

e. Kad je u neodregjenom ˘ sa ˘, ili ˘ sa ˘, nema promjene u sadašnjem.

U prvom pregjašnjem.

a. Kad je u neodregjenom akc. ´.

U svijeh glagola koji u neodregjenom imaju taj akcenat, osim onijeh prve i četvrte vrste, ostaje u tom obliku u svijem licima akcenat bez promjene kako je u infinitivu: 7, 8, 9, 18, 19, 42, 43, 44, 45, 46, 57, 58, 59, 60, 72, 73, 74, 75.

A u glagola prve i četvrte vrste, koji u infinitivu imaju ovaj akcenat, mijenja se u ovom obliku u 2. i 3. licu jed. ´ na ˘ tako da u onijeh četvrte vrste dobija i posljednji slog osnove ˘, a u svijeh ako pred slogom na kom se ´ promijenio na ˘ ima još koji slog dolazi naprijed na prvi slog ˘: 1, 22 a. b., 23, 24, 25, 26, 27. — U ostalijem licima ostaje i u tije glagola akc. kako je u infinitivu. — Tako je i u glagola prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju ´, samo što oni i u prvom licu jed. a kad su složeni i u sva tri lica množine mijenjaju ´ na ˘ kao i u infinitivu, i tada i u sva ta četiri lica na najbližem slogu pred ˘ dobijaju ˘: 2, 5. — U glagola druge vrste, kad ovaj oblik imaju po prvoj vrsti, ostaje u jednijeh ovaj akcenat u ovom obliku u svijem licima a u drugih se mijenja u svijem licima na ˘: 7.

b. Kad je u neodregjenom akc. ̀.

I ovaj akcenat kad stoji u neodregjenom mijenja se u ovom obliku u 2. i 3. licu jed., i to na ̀ tako da osim glagola prve vrste ostali i na posljednjem slogu osnove dobijaju ̀, i ako pred slogom na kom rečena promjena biva ima još koji, akc. ̀ prelazi na prvi. To biva u glagola prve vrste (osim nekih): 2 a., u svijeh druge vrste: 10, 11, 12, 13, u nekih treće vrste drugoga razdjela: 20, u svijeh četvrte vrste: 30 a. b., 31, 32 a. b., 33, 34, 35 a. b., u svijeh pete vrste prvoga razdjela: 49 a. b., 50, 51, 52, gotovo u svijeh iste vrste drugoga razdjela: 61, 62, 63, 64, 65, 66, u svijeh iste vrste trećega razdjela: 71, u svijeh šeste vrste: 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83.

Nema ove promjene, nego ostaje kako je u infinitivu u nekih prve vrste: 2 b., 4, u glagola druge vrste kad taj oblik imaju po prvoj vrsti: 10, u onijeh treće vrste prvoga razdjela: 15, u najviše onijeh iste vrste drugoga razdjela: 20, 21, i u nekih pete vrste drugoga razdjela: 61.

Ali i od ovijeh u kojih nema promjene neki kad su složeni imaju je: 61 b.

Osim pomenuta dva lica u ostalijem ostaje u svijeh akc. bez promjene kako je u infinitivu.

c. Kad je u neodregjenom ̀.

U svijeh ostaje kako u infinitivu osim 2. i 3. lica jed.; — a u nekih ni u ta dva lica nema promjene, nego kad su složeni gube ̀ pa naprijed na najbližem slogu dobijaju ̀: 3 a., 4, 6, 10 (na kraju), 14 (na kraju), 16, 17, 36, 67, 69.

U ostalijeh biva promjena u ta dva lica, i to ova: kojima je osnova od jednoga sloga (osim gornjih) i svršuje se na samoglasno, i neki izmeđju onijeh prve vrste kojima se osnova svršuje na suglasno, mijenjaju u rečena dva lica ̀ na ̀, i kad su složeni dobijaju još i na prvom slogu ̀: 3 b., 4, 53, 69. — Ostalima svjema ostaje istina ̀, ali i posljednji slog osnove dobija ̀ i kad su složeni prelazi ̀ na prvi slog: 14, 37, 38, 39, 54, 55, 68, 70, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom ̀.

I taj akcenat kad je u infinitivu ostaje u ovom obliku osim 2. i 3. lica jedn., i u složenijeh dolazi pred njim na najbliži slog ̀: — a u pomenuta dva lica istina akc. ostaje opet bez promjene, ali i posljednji slog dobija ̀ i u složenijeh dolazi još i na prvi slog ̀: 28, 29, 47, 48, 76.

e. Kad je u neodregjenom ` sa ˇ.

Ostaje bez promjene u svijem licima osim 2. i 3. lica jed.; a u ta dva lica mijenja se ` na ` i posljednji slog osnove dobija ˇ i u složenijeh prelazi ` na prvi slog: 40, 56, 86.

f. Kad je u neodregjenom ` sa ˇ.

Akcentat ostaje u svijem licima osim 2. i 3. jed. bez promjene, i u složenijeh otpada ` pa naprijed na najbliži slog dolazi `; ali u 2. i 3. licu jed. dobija i posljednji slog ˇ, i u složenijeh prelazi ` na prvi slog: 41.

U drugom pregjašnjem.

U tom je obliku ju svijeh glagola isti akcentat koji je u sadašnjem vr.; u kojih se dakle u sadašnjem vr. mijenja akc., mijenja se i u ovom obliku na isti način, a u kojih se ne mijenja u sadašnjem vr., ne mijenja se ni u ovom, nego ostaje kako je u infinitivu.

Glagoli šeste vrste koji u infinitivu imaju ´ na pretposljednjem slogu osnove, imajući ovaj oblik od osnove od koje imaju infinitiv, a ne od one od koje imaju sadašnje vrijeme, kao i mnogi drugi, imaju u ovom obliku istu promjenu u akcentu koja biva u ostalijeh glagola s takim akcentom.

Kad se ´ mijenja. vidi br. 7, 8, 9, 22 a., 24, 26, 27, 42, 44, 45, 46, 57, 59, 60, 72, 74, 75; a kad se ´ ne mijenja, vidi 1, 18, 19, 22 b., 23, 25, 58, 73.

Kad se ` mijenja, vidi 2 b., 4, 10, 11, 20 b., 30 a., 32 a., 35a., 49 a., 61, 63, 65, 71 a., 77, 78, 80, 83; a kad ostaje bez promjene, vidi 2, 12, 13, 15, 20 a., 21, 30 b., 31, 32 b., 33, 34, 35 b., 49 b., 50, 51, 52, 62, 64, 71 b., 79, 81, 82.

Kad ` ostaje bez promjene, vidi 3 a., 4, 6, 14, 16, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 67, 68, 69, 70, 84, 85; a kad se ` mijenja, vidi 3 b., 4, 6 a. b., 16, 36, 53, 67, 69, i u kojih se ovaj akcentat zamjenjuje u infinitivu akcentom ´: 5 b.

Kako ˇ ostaje bez promjene, vidi 28, 29, 47, 48, 76.

Kako ` sa ˇ, ` sa ˇ ostaje bez promjene, vidi 40, 41, 56, 86.

U zapovjednom.

a. Kad je u neodregjenom akcentat ´.

U kojih je glagola u tom obliku nastavak njegov cio (i), njima ostaje u tom obliku kao u infinitivu: 1, 7, 8, 9, 18, 19, 22 a. b., 23, 24, 25, 26, 27, 57, 58, 59, 60.

A u kojih od rečenoga nastavka biva *j*, u njih se akcenat mijenja kao u sadašnjem vr., ako se u sadašnjem vr. mijenja: 42, 44, 45, 46; — ako li se u sadašnjem vr. ne mijenja, ostaje bez promjene i u ovom obliku: 43, 73; — a i u jednijeh i u drugih dobija i posljednji slog osnove $\grave{}$.

Glagoli šeste vrste koji u infinitivu imaju ' na pretposljednem slogu osnove, ne idu ovamo ovijem oblikom kao ni sadašnjim vremenom: 72, 74, 75; ne idu ovamo ovijem oblikom ni oni glagoli prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka njezina imajući samoglasni imaju ' : 5.

b. Kad je u neodregjenom $\grave{}$.

I ovaj akc. ostaje u ovom obliku bez promjene gotovo u svijeh glagola koji u tom obliku imaju nastavak njegov cio (*i*): 2 a. b., 4, 10, 11, 12, 13, 20 a. b., 21, 30 a. b., 31, 32 a. b., 33, 34, 35 a. b., 61 a. b., 62, 63, 64, 65, 66, 71.

A mijenja se na $\grave{}$ samo u nekih prve vrste i u onijeh treće vrste drugoga razdjela u kojih krajnji glas od osnove glasi *a*: 2 b., 20.

A u kojih u tom obliku od nastavka biva *j*, ako im je osnova u tom obliku od jednoga sloga, mijenjaju na tom slogu akcenat na $\acute{}$: 4, 30 b., 71 a. b., 77; — ako li osnova ima više od jednoga sloga, mijenjaju akcenat kao u sadašnjem vr., ako ga u sadašnjem vr. mijenjaju, i posljednji slog osnove dobija $\acute{}$: 49 a., 78, 80, 83; ovamo idu ovijem oblikom i glagoli šeste vrste koji u infinitivu imaju ' na pretposljednem slogu osnove: 72, 74, 75; ako li u sadašnjem vr. ne mijenjaju akcenta, ostaje im i u ovom obliku kako je u infinitivu, i opet posljednji slog osnove dobija $\acute{}$: 15, 49 b., 50, 51, 52, 79, 81, 82, 86.

c. Kad je u neodregjenom $\grave{}$.

Koji u sadašnjem vr. mijenjaju $\grave{}$ na ' , mijenjaju ga tako i u ovom obliku: 3 b.

Glagoli pete vrste trećega razdjela, koji u ovom obliku imaju cio nastavak (*i*), mijenjaju u ovom obliku akcenat na $\grave{}$: 69; a tako i ostali kojima je osnova u infinitivu od jednoga sloga svršujući se na samoglasno *a* u ovom se obliku svršuje na suglasno i megju svoja suglasna dobija samoglasno: 6 a. b., 16, 67; tako je i u glagola prve vrste koji u infinitivu ima ' što mu u infinitivu osnova mjesto suglasnoga završetka ima samoglasni, i u ovom obliku ima u osnovi samoglasno: 5 b.

Ostalima koji u ovom obliku imaju cio nastavak ostaje " kao u infinitivu: 3 a., 4, 6 a., 14, 16, 17, 36, 37, 38, 67, 68; tako i u glagola prve vrste koji u infinitivu za to imaju ' što im se osnova širi ili mjesto suglasnoga završetka ima samoglasni a u ovom obliku ostaje bez samoglasnoga: 5 b.

A koji u ovom obliku imaju od nastavka samo j, oni ako im je osnova od jednoga sloga dobijaju na nju ^: 4, 53, 70; ako li im osnova ima više od jednoga sloga, ostaje akc. " i posljednji slog osnove dobija ^: 54, 55, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom ^.

Akcent ostaje kako je u neodregjenom kad je nastavak u ovom obliku cio (i): 28, 29; — a kad od njega biva j, i onda ostaje ^ gdje je u infinitivu, i ako ima više slogova, dobija i posljednji slog osnove ^: 47, 48, 76.

e. Kad je u neodregjenom ` sa ^ ili " sa ^.

Akcent ostaje kako je u infinitivu, i kad je u ovom obliku od osnove samo j, dolazi i na posljednji slog od osnove ^: 40, 41, 56, 86.

U prvom pridjevu.

a. Kad je u neodregjenom '.

Akcent ' ostaje u ovom obliku bez promjene kako je u neodregjenom, samo u padežu koji nema za se nastavka u glagola prve vrste kojima ostaje osnova cijela i u onijeh druge vrste koji taj oblik imaju po prvoj vrsti mijenja se na ^, a kojima se osnova krnji, na " : 1, 7, 8, 9, 18, 19, 22, 23, 24, 26, 27, 42, 43, 44, 45, 46, 57, 58, 59, 60, 72, 73, 74, 75. — Glagoli prve vrste kojima se osnova u infinitivu širi ili mjesto suglasnoga završetka ima samoglasni, te imaju ', ne idu ovamo.

b. Kad je u neodregjenom `.

Neki izmegju glagola treće, pete i šeste vrste, koji u osnovi imaju na kraju a i u infinitivu na pretposljednem slogu osnove `, mijenjaju taj akcent na " tako da i posljednji slog osnove dobija ^, i ako u osnovi ima više od dva sloga, akc. " prelazi naprijed na prvi: 20, 51, 52, 61 a., 71 a. b., 77, 78, 80, 83.

U ostalijeh ostaje kako je u neodregjenom, i izmegju njih oni koji su prve vrste i koji su druge vrste kad taj oblik imaju po prvoj vrsti, u padežima koji nemaju za se nastavka mijenja se ` na " : 2, 10, 11, 12, 13, 15, 20, 21, 30 a. b., 31, 32 a. b., 33, 34, 35 a. b., 49 a. b., 50, 61 b., 62, 63, 64, 65, 66, 79, 81,

82. — Ali i između ovijeh neki kad su složeni mijenjaju u ovom obliku akcenat kao oni prvi: 49 a b., 61 b.

c. Kad je u neodregjenom $\grave{}$.

Gotovo u svijeh ostaje kao u neodregjenom, i glagoli šeste vrste dobijaju i na posljednjem slogu osnove $\hat{}$: 3 a. b., 4, 6 a. b., 14, 16, 17, 36, 37, 38, 39, 53, 54, 55, 67, 68, 69, 70, 84, 85.

Neki između onijeh prve vrste i pete trećega razdjela, kojima je osnova od jednoga sloga i svršuje se na samoglasno, mijenjaju u ovom obliku akcenat na $\acute{}$, osim padeža koji nema za se nastavka, te se u njemu opet mijenja na $\grave{}$; u njih složenijeh mijenja se $\acute{}$ na $\hat{}$ a naprijed na prvi slog dolazi $\grave{}$, a tada u padežu koji nema za se nastavka ostaje samo na prvom slogu $\hat{}$ a $\hat{}$ otpada: 4, 69. Tako biva i u glagola prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju $\acute{}$: 2, 5.

d. Kad je u neodregjenom $\hat{}$.

Ostaje u ovom obliku kako je u infinitivu.

e. Kad je u infinitivu $\grave{}$ sa $\hat{}$ ili $\grave{}$ sa $\hat{}$.

Ti akcenti ostaju u ovom obliku kako su u infinitivu.

U drugom pridjevu.

a. Kad je u neodregjenom $\acute{}$.

Kad taj akcenat stoji u neodregjenom na pretposljednem slogu osnove, mijenja se kao u sadašnjem vremenu na $\hat{}$ a tada oni pete i šeste vrste dobijaju i na posljednjem slogu osnove $\hat{}$, i ako pred slogom na kom se $\acute{}$ promijeni na $\hat{}$ ima još koji, dolazi na nj $\grave{}$: 7, 8, 9, 22 a., 24, 26, 27, 42, 44, 45, 46, 57, 59, 60, 72, 74, 75.

U kojih glagola, ako im i stoji u neodregjenom ovaj akcenat na pretposljednem slogu, opet u sadašnjem vr. nema promjene, nema je ni u ovom obliku, kojega oni najviše neprelazni budući gotovo ni imati ne mogu: 18, 22 b.¹

Koji u neodregjenom imaju ovaj akcenat na kom drugom slogu osnove a ne na pretposljednem, u njih se ne mijenja u ovom obliku, kao što se ne mijenja ni u sadašnjem vr., nego ostaje kako je u infinitivu; tako ostaje i u glagola prve vrste s osnovom

¹ Ipak između ovijeh glagola oni četvrte vrste kad bi imali ovaj oblik, mislim da bi akcenat promijenili kao i ostali, ako ga u sadašnjem vr. i ne mijenjaju, n. p. trābljeno.

od jednoga sloga i s ovijem akcentom na njoj: 1, 19, 23, 25, 43, 58, 73.

Ovamo ne idu ovijem oblikom glagoli prve vrste koji u infinitivu šire osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imaju samoglasni, te imaju akc. '.

b. Kad je u neodregjenom `.

Koji u neodregjenom imaju ovaj akcenat na prepošljednjem slogu, oni ga gotovo svi mijenjaju u ovom obliku, mijenjali ga u sadašnjem vr. ili ne mijenjali, i to na ovaj način: glagoli druge i četvrte vrste mijenjaju ` na ` tako da oni druge vrste dobijaju i na pošljednjem slogu osnove ^, a svjema kad u osnovi ima više od dva sloga otpada ` pa naprijed na najbliži slog dolazi `: 10, 11, 30 a. b., 32 a. b., 35 a. b.; — a glagoli pete i šeste vrste i oni treće vrste koji u osnovi imaju na kraju a, mijenjaju ` na ` tako da svjema i pošljednji slog osnove dobija ^, i kad u osnovi ima više od dva sloga, onda akc. ` prelazi na prvi slog: 20, 49 a. b., 51, 52, 61 a. b., 63, 71 a. b., 77, 78, 80, 83.

Glagolima prve vrste s osnovom od jednoga sloga i s ovijem akcentom na njemu u neodregjenom ostaje akcenat na istom slogu i u ovom obliku u padežu koji nema za se nastavka, ali u drugim padežima prelazi natrag na drugi slog: 2; tako može biti da je i u glagola treće vrste osim napomenutih: 15, 20, 21.

Koji na drugom kom slogu a ne na prepošljednjem od osnove imaju u neodregjenom ovaj akcenat, u njih ostaje bez promjene, samo oni druge i pete i šeste vrste dobijaju još i na pošljednjem slogu osnove ^: 12, 13, 31, 33, 34, 50, 62, 64, 66, 79, 81, 82.

c. Kad je u neodregjenom `.

Kojima je osnova od jednoga sloga niti u ovom obliku dobijaju koji slog više osim padežnih nastavaka, oni mijenjaju u ovom obliku akcenat na ^, pred kojim u složenijeh dolazi na krajnji slog `: 4, 6 a. b., 16, 53, 67, 69. Tako je i u onijeh glagola prve vrste, koji u infinitivu šire osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imaju samoglasni, pa za to i akcenat ': 2, 5.

U kojih je osnova od jednoga sloga i svršuje se na samoglasno, ali u tom obliku dobijaju jedan slog osim padežnih nastavaka, oni mijenjaju akcenat na `, koji u padežu koji nema za se nastavka ostaje na istom slogu, a u ostalijem padežima prelazi natrag na drugi slog: 4, 6 a. b., 16.

U ostalijeh glagola ostaje akc. $\grave{}$, a tada glagolima druge i pete i šeste vrste dolazi i na posljednji slog osnove $\acute{}$, a u svijeh kad su složeni otpada $\grave{}$ pa naprijed na najbliži slog dolazi $\grave{}$: 3 a. b., 14, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 68, 70, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom $\acute{}$.

Taj se akcenat u ovom obliku ne mijenja, samo u glagola pete i šeste vrste dobija i posljednji slog osnove $\acute{}$: 28, 29, 47, 48, 76.

e. Kad je u infinitivu $\grave{}$ sa $\acute{}$ ili $\grave{}$ sa $\acute{}$.

U takih glagola ostaju akcenti kako su u infinitivu, samo oni pete i šeste vrste dobijaju i na posljednjem slogu osnove $\acute{}$: 40, 41, 56, 86.

U prilogu sadašnjega vremena.

Taj je oblik nastavcima svojim odregjeni prvi pad. jed. muškoga roda, neodregjeni prvi pad. ženskoga, i odregjeni i neodregjeni prvi pad. mn. muškoga roda. Za to bih rekao da mu se akcenat još koleba, te ga ima u nekih glagola kao odregjen, u nekih kao neodregjen a u nekih može biti i ovako i onako. Gdje sam se sumnjao, držao sam se akcenta koji bi mu odregjenu pripadao.

a. Kad je u infinitivu $\acute{}$.

U svijeh takih glagola ostaje akcenat u ovom obliku kako je u infinitivu. Glagoli šeste vrste s tijem akcentom na prepošljednjem slogu u infinitivu ne idu ovamo ovijem oblikom, kao što ne idu ni sadašnjim vremenom. Ovamo ne idu ovijem oblikom ni oni glagoli prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju $\acute{}$.

b. Kad je u infinitivu $\grave{}$.

U kojih se glagola taj akcenat mijenja u sadašnjem vr., mijenja se i u ovom obliku: 2 b., 4, 10, 20 b., 30 a., 32 a., 61, 63, 65, 71 a., 77, 80, 83. Ovijem oblikom idu ovamo i glagoli šeste vrste s akcentom $\acute{}$ u infinitivu na prepošljednjem slogu osnove: 72, 74, 75.

Glagoli pete vrste prvoga razdjela koji u sadašnjem vremenu mijenjaju akc., ali ga u 3. licu mn. ne mijenjaju, ne mijenjaju ga ni u ovom obliku: 49 a.

Koji ga u sadašnjem vr. ne mijenjaju, ne mijenjaju ga ni ovdje: 15, 21, 30 b., 32 b., 35 b., 49 b., 51, 52, 71 b.

Ali glagoli treće vrste drugoga razdjela s osnovom od dva sloga i s ovijem akcentom na pretposljednem slogu, koji u sadašnjem vr. ne mijenjaju akcenta, mijenjaju ga u ovom obliku tako da otpada pa na drugi slog dolazi ' : 20 a.

e. Kad je u neodregjenom " .

Koji u sadašnjem vr. taj akcenat mijenjaju, mijenjaju ga na isti način i u ovom obliku: 3 b., 6 a. b., 16, 67, 69. Ovamo idu i glagoli prve vrste koji u infinitivu šireći osnovu ili mjesto suglasnoga završetka imajući samoglasni imaju ' : 5.

Koji u sadašnjem vr. mijenjaju " na ^, ali u 3. licu mn. ne slijevajući samoglasnoga od osnove s umetkom imaju ", oni taj akcenat imaju i u ovom obliku: 4, 53.

U kojih se u sadašnjem vr. ne mijenja, ne mijenja se ni ovdje: 3 a., 4, 6, 14, 16, 17, 37, 38, 39, 54, 55, 67, 68, 69, 70, 84, 85.

d. Kad je u neodregjenom ^ .

Taj akcenat ostaje bez promjene u ovom obliku.

e. Kad je u infinitivu ` sa ^, ili " sa ^ .

I ti akcenti ostaju u ovom obliku bez promjene.

U prilogu pregjašnjega vremena.

U tom obliku samoglasno koje se nagje pred nastavkom dobija ^, i ako u osnovi pred tijem samoglasnijem ima još koje s kakim mu drago akc. u infinitivu, ostaje i na njemu akcenat kakav je u infinitivu.

P o g o v o r .

Ova je radnja Daničićeva izišla na svijet god. 1869. u VI. knjizi „Rada“ jugoslavenske akademije str. 47—158. Kako je ta knjiga sasvim rasprodana, a Daničićeva se radnja poradi neprolazne svoje vrijednosti jednako traži, odlučila je jugoslavenska akademija ovu radnju pokojnoga svoga člana preštampati i izdati je na svijet u osobitoj knjižici. Po želji akademije ja sam nadzirao posao oko preštampavanja i nastojao, da bude što ispravniji.

U ZAGREBU mjeseca prosinca 1895.

*Dr. T. Maretić
član jugoslav. akad.*

PG
1285
.D3

PG 1285 .D3 C.1
Akcenti u glagola.

Stanford University Libraries

3 6105 036 042 930

Stanford University Libraries
Stanford, California

Return this book on or before date due.

JUN
30 1985

1985
1986

JAN 27 1986

